

İSTANBUL YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER ODASI
22 EKİM 2025 AYLIK TOPLANTISI

OTURUM BAŞKANI : A.Müfit ERKARAKAŞ
Yönetim Kurulu Başkanı

AYIN KONUKLARI : Muhsin ATÇI
Vergi Denetim Kurulu Başkanı

: Erhan SELİM
Vergi Denetim Kurulu Başkan Yardımcısı

KONU : "Kuruluş Gözetimli Analiz (KURGAN)"

TARİH : 22 Ekim 2025 14.00 - 18.00

TOPLANTI YERİ : İstanbul YMM Odası Sezai Onaral Konferans Salonu

BAŞKAN A. MÜFİT ERKARAKAŞ

Sevgili meslektaşlarım, sayın üstatlarım, arkadaşlarım bugün salonumuza gelen meslektaşlarımı ve ekran başında bizi izleyecek olan tüm meslektaşlara İstanbul Yeminli Mali Müşavirler Odası adına selamlarımızı ve saygılarımızı sunuyorum.

Bugünkü Ayın Konuğu konuşmamızın konusu malum, son zamanlarda en fazla gündemimizi ve merakımızı celbeden "KURGAN".

Bununla ilgili olarak da Vergi Denetim Kurulu Başkanı sayın Muhsin ATÇI'ya ve yine VDK Başkan Yardımcısı sayın Erhan SELİM'e bizlere bugünkü buluşmamızda konuşmacı açıklayıcı olarak geldikleri için hepimiz adına teşekkürlerimizi sunuyorum.

Konuşmamın başında şunu öncelikle vurgulamak istiyorum. Tabii konu "mali işler" olunca, hepimizin muhtelif soruları, sorunları yada sıkıntıları olabilir. Ancak, bugünkü buluşmamız münhasıran "KURGAN" la ilgili. Dolayısıyla sunumlar da o çerçevede olacak. Sizlerden beklediğimiz katkı, destek, kritik tespit ya da tespitler de o çerçevede olacak. Bunu öncelikle istirham ediyorum. Dolayısıyla da gündemimize sadık bir şekilde programımızı sürdüreceğiz.

Şimdi ben kısa bir giriş konuşmasından sonra sözü sayın Başkanımıza aktaracağım. Kendilerinin de ERHAN Başkanımın sunumlarının tamamlanmasından sonra doğal olarak .beklentimiz siz cephede olan, piyasada olan ve yaklaşık 20 gündür, 25 gündür VDK'nın yeni uygulamasının soruların ve taleplerine muhatap olan meslektaşlardan geri dönüşler bekliyoruz.

Bu konuşmamızın bir amacı bilgilendirme ve gereken açıklamaları yapmak ise, diğeri doğal olarak piyasadaki gelen tespit ve önerilerin de VDK tarafından nazara ve dikkate alınacağından hareketle katkının da sunulması da bir ihtiyaç. Çünkü gerçekten de Cumhuriyet döneminin en önemli vergisel hamlelerinden birisi yapıldı. Dolayısıyla da bunun sonuçlarını hep beraber yönetmemiz

ve hep beraber değerlendirilip en ideal ve sıkıntısız şekilde vücut bulmasını sağlamamız hepimizin görevi.

Şimdi Türkiye'nin gerçeklerine baktığımızda sevgili meslektaşlar, çok kabaca ben küsuratlarla şey yapmıyorum. 2025 yılı bütçe gelirlerimizin yaklaşık 12 trilyon olduğu ve bunun da % 90'nın vergi gelirinden olduğu bir gerçek. Acaba bizim gelir bütçemiz vergi bütçesi gibi düşüyor. Dolayısıyla vergi, kamu finansmanı ve makro ekonomik dengeler açısından olağanüstü önemli bir panelist.

Sayın VDK Başkanımız daha önceki konuşmalarında da ifade etmişti. Çok kabaca % 35 mertebelerinde bir kayıt dışılık olduğu tespiti var. Sahte ve muhteviyatı itibariyle yanıltıcı evrakı da kattığımızda, çok ciddi bir rakamsal boyutu vergi gelirlerine intikal edemiyor. Dolayısıyla da bütün bu sürecin mali disiplin sağlanması yönünden hedefi, bu vergi kayıp ve kaçakının bir şekilde giderilmesi. Tabii bu giderme, bir yönüyle vergi gelirlerinin artırılmasını sağlarken, bir bölümü de suç örgütlerin, çetelerin yada kara para ve terörist grupların finansmanına özgülenen bir alana işaret ediyor. Dolayısıyla ucunda iki yönlü bir hedef ve sonuç alma çabasında. O yüzden de biz bunun tüm çabaları bir devlet politikası olarak, YMM'ler olarak başlangıç itibariyle sonuna kadar desteklediğimizi ifade etmek isterim. Biz de olayın bir parçasıyız ve olayın tarafıyız. Bu bir parti programı değil, tamamen bir devlet siyaseti ve iktidarın kimde olduğundan bağımsız olarak, her daim var olması ve yürütülmesi gereken bir hak.

Şimdi bu sebeple tabii ki, hepimiz destek olacağız, hani başta da konuştuk “ama”, ama deyip çok minik bir-iki konu başlığından ibaret kaygılarımı ifade ederek, sözü sevgili Başkanımıza bırakacağım.

Bir kere tabii en çok duyacağımız laflardan “sahte belge”, yani bu sahte belge kapsamı, tarifi anlamında çok önemli bir nokta “kısıt”, yani kısıtın varlığı, ya da kabulü olayı. Üçüncü bir kaygı, sanıyorum birkaç yüz bin tane yazı gidecek değil mi Başkanım. Böyle,

MUHSİN ATÇI

Şuan üstat 77.000 di en son açıklanan, alıcılara giden yazı. Aktif çalışan bir sistem hani, net olarak işte “şu kadar gidecek” diye bir açıklama yapılmadı aslında. 350 bin, 500 bin, 600 bin şeklinde gelişti. O, peyderpey gitmeye devam edecektir, bir sınırı yok yani.

BAŞKAN A.MÜFİT ERKARAKAŞ

Tamam, teşekkür ederim. Bir merak aslında, böylesi bir yoğunluğun yönetilmesi de apayrı bir iş yükü ve bir başarı alanı. Çünkü on binlerce yazı gidecek, bunun her birinin yaratacağı hukuki neticeler var. Buna göre de İdarenin ve mükellefin yürüte geleceği bir takım süreçler olacak böylesi bir yoğunluğun yönetilmesiyle ilgili kaygı.

Bir de, bu yapay zeka tespitlerinin yargısal denetim karşındaki pozisyonu nasıl bir şey olacak? Onu da merak ediyoruz. Çünkü biliyorsunuz bu düzenlemeler, yeni bir yasal düzenlemeler olarak ortaya çıkmadı. Yani Vergi Usul Kanunumuzda, yasalarımızda var olan yetkilere istinaden ortaya çıkan bir yeni durum. Dolayısıyla da bunun yapay zeka destekli olmasından da hareketle, bir yargısal denetimdeki pozisyonu da merak konusu. Dolayısıyla da ben lafı çok uzatmak istemiyorum.

Tekrar bugün buraya geldikleri için sevgili Başkanlarıma çok teşekkür ediyorum. Dolayısıyla kendilerine bu önemli yeni süreçte samimi olarak başarı dileklerimizi ifade ediyorum. Bizlerden ne tür katkılar beklediklerini de ortaya koyarlarsa, bu toplantının bir amacı daha gerçekleşmiş olur. Tekrar teşekkürlerimle ben sözü Muhsin ATÇI Başkanına bırakıyorum. Buyurun Başkanım.

MUHSİN ATÇI

Sayın Başkanım, sevgili üstatlar, kıymetli meslektaşlarım, kıymetli misafirler, hepinizi Vergi Denetim Kurulu ve şahsım adına saygıyla selamlıyorum. Öncelikle bu ortamda buluşmak imkanı verdiği için, İstanbul Yeminli Mali Müşavirler Odamıza teşekkür ediyoruz. Önemli bir konu hakkında inisiyatif aldık, adım attık ve hemen hemen her platformda belirtilen öncelikli kısım meslek mensuplarımız, Yeminli Mali Müşavirlerimiz. İlk kapısını çaldığımız yer TÜRMOB'du bu anlamda da. Çünkü orada bir kader değil, kader ortaklığı olduğunu değerlendiriyoruz, paydaşlık olduğunu değerlendiriyoruz. Dolayısıyla da sizlerden başlayarak bu konuları anlatmak, sizlerle istişare etmek ve sizin gördüğünüz hususlar yönünde de bilgi sahibi olmak, fikirleri almak, bizim için çok çok değerli.

Süreç malumlarınız, her şeyden önce otuz yıllık ezber var. İş yapış itibariyle, herkes için geçerli bu. Önce kendimizden müfettişlerimizden başlayayım bu sürece, Vergi Denetim Kurulundan başlayayım, ezbere bir iş yapış şeklimiz var, oturmuş, öyle söyleyeyim size.

Peki bu oturmuş iş yapış şekli hangi sorunu nasıl çözüyor? Konuya başladığımız nokta burasıydı zaten. "Vergi Denetim Kurulu niye var?" diye sorduk. Vergi Denetim Kurulunun yaptığı, üstlendiği, icra ettiği hususların Vergi Denetim Kurulunun varlık nedenine katkısı nedir, diye sormaya başladık ve sorunlar kaşımıza gelmeye başladı. Bu anlamda da şimdiye kadar atılan tüm adımlar, farklılık arz eden, en azından şimdiye kadar yapılmadığını değerlendireceğimiz tüm hususların arkasında, böyle bir bakış açısı var. Bakış açısını birazcık ifade etmeye çalışıyorum, işin doğrusu ki, bundan sonrada benzer şeyler devam edecek.

Şimdi öncelikle az önce bahsettiğim gibi, yeni bir süreçle karşı karşıyayız. Bunun dışında Vergi Denetim Kurulu'nun az önce bahsettiğim bazı denetim usulleri yönüyle yaklaşımları var. Bunları niye yapıyoruz? Bir takım sorunları görüp, bunlar üzerinde değerlendirmeleri yaptıktan sonra toplantılarda, biraz bunlara, sorunlara değinelim.

Sonuç bölümünde de biraz direkt yasaklı bölgeyle ilgili birtakım başlıklarımız olacak. Şu biraz teorik kalabilir. Daha sahada olan müfettiş hususları değil, KURGAN'la ilgili tarafı ben Erhan beye bırakacağım, O devam edecek.

Sonrasında yine, sayın Başkanımızın da ifade ettiği gibi, sizlerin gözlemleri, değerlendirmeleri, eleştirileri, yapıcı eleştirileri, yoksa eleştirmek çok kolay hakikaten. Ama yanında da öneri de olursa bizim için çok daha kıymetli olabilir. Şu bir gerçek, ben biraz da zamanla bu espriyi yapıyorum, işte hep kıymetli üstatlar buradalar. Tekrar dönen tek benim VDK'ya, üç yıllık bir özel sektör deneyimim olmuştu. Dolayısıyla o seferin bende oluşturduğu büyük bir kazanım var. Bunu da aslında ifade etmem lazım, çünkü masanın bu tarafı, o tarafı öyle birbirine benzemiyor. Buradan konuşmak kolay, oradan işte süreçleri yönetmek çok öyle hiç de kolay değil, mutfığa girmek çok çok önemli. Bunların oluşturduğu en azından bende bir bilgi var. Ve sizlerin de bu yönüyle nelerle karşılaştığınızı, nelerin sizlerin önünüze çıktığını da üç aşağı, beş yukarı yaşamış biri olarak tahmin edecek durumdayım. Yeminli Mali Müşavirlik yapmadım ama, mutfaktaydım, yani öyle de söyleyebilirim. Dolayısıyla sizlerden gelecek her türlü görüşü, değerlendirmeyi de bu yönüyle çok çok kıymetli buluyorum. Orada da görüşlerinizi bekliyoruz olacağız.

Şimdi malumunuz beyana bağlı sistemimiz var. Tüm çağdaş devletlerde olduğu üzere, mükellef kazancını beyan eder, bunun üzerine de vergisini öder. Sistemin sağlıklı bir şekilde işlemesi, vergiye gönüllü uyumu veya vergi ahlakıyla birlikte değerlendiriliyor. Şimdi yabancı memleketlerdeki bu şekilde bulunup vergiye ilgili tutumları, bu taraftaki ilgili hususları biliyoruz. Şimdi bu konuyla yol açan bir çalışma var. Uluslararası sosyal bilimcilerin yaptığı bir çalışma

vergi ahlaklı, 1980'lerden beri ölçüyor bu ekip. Bizde de işte zamanla Boğaziçi Üniversitesinden hocalar var. Bu şekilde takip ediyoruz.

Şimdi burada bizim vergi ahlakımız, işin doğrusu 90'ların başında % 93 – 94'ler seviyesindeyken, en son yapılan, 1920'ler başında yapılan çalışmada % 78'ler seviyesinde olduğu ölçülüyor. Burada raporda sorulan şey şu; “fırsatı bulursan vergi kaçırır mısın”, üç tane cevabı var. İşte “hiç affetmem kaçırırım” diyen var. Bir kısım diyor ki, “kesinlikle böyle bir şey kaçırılma olamaz ki” ahlakta bu öne çıkıyor. Diğer de işte “duruma göre” filan diyor, biraz daha “yumuşak geçiş” diyelim onların ki.

Burada biraz daha büyük beka sorunu var, ayrıcalık bir durum var. Bizler aynı ortamda, aynı şeyleri düşünen kişiler olduğumuz için, vergi ahlakıyla da ben Vergi Denetim Kurulu Başkanlığı olarak ne kadar önemsiyorsam, sahada bu işin denetimini yapan, itibarını ortaya koyan siz Yeminli Mali Müşavirler meslek mensupları için de aynı şey geçerlidir. Eğer burada bir başarısızlık varsa, toplantılarda da söylüyorum “herkesin burada payı vardır”, “başarı varsa her kesin payı vardır”, böyle bir paydaşıktan bahsediyorum. Bu rahatlıkla bunu söyleyebilirim. Büyük bir beka sorunu var burada. Özellikle genç nüfus arasında o, “hiç affetmem vergi kaçırırım” diyenlerin oranı çok ciddi şekilde artmış durumda. Devlet, vergiyle abad oluyor. Vergi varsa, devletin siyasi huzuru vardır. Bağımsızlığı vardır. Tam bağımsızlığı vardır. Gücü vardır. Vergi yoksa, zarara uğramışsa, artık biraz da farklı değerlendirmeleri görmeye karşı karşıya kalıyoruz. Farklı değerlerini görüyoruz daha doğrusu. Bu konu, en önemli konu.

Değerli Başkanımız üstadım da ifade etti, bu ara, bunu ısrarla paylaşıyorum, yani hem vergi ahlakı kısmını, hem de kayıt dışılığıyla ilgili kısım. Bu bizim ana sorunumuz. Çünkü yıllardır kanayan yaramız. Kayıt dışılık konusu, yıllardır bizim müzmin bir problemimiz, maliye problemimizdir. Çeşitli ölçümlere göre % 28'le, % 35 arasında bir alanı işte işaret ediyor kayıt dışılık oranı. Bu OECD'yle karşılaştırdığımız zaman hem kayıt dışılık oranı itibariyle, hem de verginin gayri safi yurt içindeki payı belirli. Oran vergi, devletin mali birliğine isabet eden bir oranı. OECD'nin oldukça iki şeyiyle farklılaşıyor. Bu az önce bahsettiğim verginin, vergisel bu hasıla payı % 16.8, geçen yılın oranı bu. % 18 hedeflenmeye çalışıldı ama, bu günlerde yine bütçe günleri, onunda sağlanacağını sanmıyorum, atıyorum % 4'ler gibi yine bir açık söz konusu gibi görünüyor. Hasılı İtalya'da %40, baktığınız zaman ve bizim de şu an 3 trilyonluk bir faiz ödememiz var.

Ve “en büyük sorun ne” diye sorsanız. Bu gibi makaleleri gördük, herhalde sahte belge, maliye sisteminin en büyük problemi. 90'larla birlikte KDV geldi, sahte belge de çok daha büyük bir şekilde, çok daha yoğun bir şekilde hayatımıza girmiş oldu. Şimdi sahte belge uluslararası vergi literatüründe, “gelişmekte olan, az gelişmiş ülkelerin mali sorunu var”, diye ifade ediliyor. İki hafta öncesinde bu OECD'nin vergi suçlarıyla mücadelenin görev gücü var. Orada çeşitli ülke grupları var, yani OECD'den bahsediyorum. O ülkeler kendi aralarında vergi kaçakçılık suçlarını işliyor hep.

Amerika diyor ki, hatta orada kayıt dışı hasılat da vergi suçu olarak kabul ediliyor. İngiltere biliyorsunuz yani, ama bunları beyan etmiyorlar. İki tane örnek olayını anlattılar. 90 milyon dolarlık bir satışta bulunmuş bir sanatçı, bunu yakalamışlar, şöyle ceza kestik, böyle ceza kestik. Avusturalya diyor ki, ayrı bir şirket var diyor, onun üzerinden bir şeyler yapılıyor filan. Onun nedenle ülkeye tek tek bir şeyler yapılıyor filan. İşte Hollanda ekibi diyor ki kâr payı üzerinde yapılan bir işlem görmüş. Bunlar da vergi suçu kapsamında.

Vallahi ben açıkçası “bizde de sahte belge var” diyemedim yani, gerçekten diyemedim, samimi söylüyorum diyemedim. Çünkü insan utanıyor. Yani böyle bir sorununu ifade etmekten utanıyor. Böyle bir ülke konumunda olmaktan utanıyor.

BAŞKAN A. MÜFİT ERKARAŞ Literatürde yok sanki Başkanım değil mi?

MUHSİN ATÇI

Başka yerlerde çıktı artık yani, ne var en fazla Avrupa da “khazer” dedikleri bir şey var. Yani “khazer” deniliyor ama, bizdeki gibi bir şey değil, çok nadir, bir tane yakaladığı zaman, biz vallahi yıllık yanlış hatırlamıyorsam 30 bin sahte belgeyle ilgili raporumuz var yani. Şimdi Japonya’dan bir örnek anlatmışlardı arkadaşlar, 10 tane olay, “şöyle bulduk, böyle bulduk” falan.

Bu bizim için gerçekten Vergi Denetim Kurulu, başta bunun vebali bizim üzerimizde, tabii ki sorumluluğu bizim üzerimizde. Hiçbir şey yapmadan durmak, izlemek. şansımız yok. Her şeyi öğreneceğiz. Ve aynı şekilde sizler de benim gibi ortak alanı paylaştığımız için, mükellefler ortak alanımız, hemen, hemen aynı duyguları paylaştığımızı düşünüyorum.

Yıllardan beri devam eden problem. Gerçekten böyle, sahte fatura probleminiz var. Örnek olarak bunu söyleyeyim yani, Güney Kore’nin bu işi çözme yöntemi e- faturaya geçiyor, ondan sonra öyle böyle sistem oluşturuyor burada, yani fatura havadayken ...kesiyor kapatıyor ve 2000- 2021’li yıllarda bu işi bitirmiş durumda gibi.

Şimdi bizde geldiğimiz noktada ise, bir Daire Başkanımız söyledi işte, diyor ki “kurye gelmiş, kapıda bana soruyor, bende de birkaç fatura var çıkarayım mı dedi diyor, kuryeden bahsediyor. Değerli meslektaşlarım yani “kuryeden” bahsediyoruz. Olay ne kadar yaygın hale geliyor. Ben bunu bir “mali kanser” olarak ifade etmek istiyorum. Gerçekten mali kanserdir. Hem kamu harcamalarının içindedir, iadelerin içindedir. Gelir İdaremiz işte bununla sürekli debelleşip duruyor. KADVİRA çalışıyor, sistemi korumaya filan. İşte mahsup süreçleri başlıyor. İki türlü mahsup, İşte sizlerin de incelemeleriyle yapılan iade vesaire falan. Rakam muazzam baktığınızda ve daha da büyük bir konu, bu kadar büyük sahte belge probleminiz varsa hem mükellefler açısından, hem de İdare açısından çok büyük bir “uyum maliyeti” diyelim, maliyetle karşı karşıyasınız. Çok ciddi bir uyumu maliyeti var. Zaman zaman duyuyoruz, bazı yazarlarla paylaşıyoruz. Çok ciddi bir uyum maliyeti var. sahte belgeyi 7.500 kestik, çözemezsiniz, 7.000 daha almanız lazım, aldık, çözebileceğini çok zannetmiyorum yani. Çünkü Gelir İdaresindeki arkadaşlarımızla görüşüyoruz. Şimdi 160/A’ lar gönderilmiş durumda, atıyorum, görüştüğümüzde 20 bindi. Çalışan sayımız biraz daha fazla olsa, bu 40 bin olacak diyorum, düşünün konudan bağımsız yani. Demek ki ben de, mükellef sayısını artırarak bu işi çözemeyeceğiz. Çünkü yaptığım işlerin ağırlığını biliyorum. 160/A’ ların yoğunluğunu biliyorum. Atıyorum % 89’u 160/A’ ların ibraz etmemişler, yani olmayan kişilere göre kurulmuş şirketler ve bunların ibraz etmediği ve hiçbir şekilde olmayan mal varlıkları üzerine bizim yazdığımız raporlar var.

Peki, bu mali karşılığı, bizim bu emeğimizin nedir? Biz neyi çözmüş oluyoruz. Gördüğümüz kadarıyla hiçbir şey yok. Hasılı kendi içimizde başladığımız şeyleri de bir anlamda veriyorum ki, bizim birinci önceliğimiz, zaten Vergi Denetim Kurulu’nun yaptığı işi kaliteli hale getirmek. Müfettişlerimizin emeğini ve zamanını doğru hale getirebilmek. Çünkü müfettişin zamanı, en değerli zamandır, insan kaynağı kullanıyor. Eğer bütçeniz var, diyorsunuz ki “sizin personeliniz var, iade yapılacak, iade talebi arkadaşımız var, ıvır zıvır işle uğraştığımız için mesai saatinde, bir iş yapamıyorsunuz yani. Bana katkı sağlayan bir iş yapman lazım diyor. Çünkü devletin de aynı şeyi demesi lazım. Demesi lazım ki, “kıymetli müfettişlerimiz, yani yaptığınız işe sonuç doğurabilsin, ama bizde biliyorsunuz kimse hesap sormadığı için, problem yok. Şimdiye kadar rahat geldik.

Diğer taraftan sahte belgenin en büyük problemi, asıl konu, üstadımız bahsetti. Tabii aklamalar, kara para aklamaları, suç öğütlerinin kendilerini gizlemiş oldukları bir sürü komik durumlar var. Adamlar içeri giriyorlar, çıkıyorlar, ama sonra da çalışıyor, problem yok bu yönüyle. Mesela en büyük problem burada bence “haksız rekabet” kısmı. Eğer biz adil bir, müreffeh bir Türkiye ekonomisi yaratacağsak eğer, ilk önce haksız rekabetin önüne geçmemiş lazım ki, bunun da ve en önemli koşulu sahte faturayı bitirmek. Böyle olması gerekiyor. Yoksa diğer taraftan isteyen sahte belge dolduruyor. Böyle bir şeyi ülke büyür mü yani? Gerçekten hepimiz ülkemize sevdalıyız. Ülkemizin büyümesini istiyoruz. Yani refaha kavuşmasını istiyoruz. Bunun için de bir şey yapmamız gerekiyor netice itibarıyla.

Şimdi bizim Vergi Denetim Kurulu’nun tüm politikaların altına bir bu beyit olarak koyduğumuz şey, bu uyum piramidi. Uyum piramidi OECD’nin hazırladığı, yıllarca önce olan, daha önce bizim de zaman zaman çalıştığımız bir şey. Uyum piramidinin mantığı şu. Keza aynı mantık yine OECD’nin 2020’de yayınlamış olduğu “vergi dağıtımı sıfır” raporu var. Yani “akıllı uyum” diyelim, veya “uyumun akıllı bir şekilde sağlanması” diyelim, diye bir kavram. Ne yapıyor burada? Geleneksel modellerden çıkarıp, mükellefi kendi riskinden haberdar etmek suretiyle, dijital süreçleri kullanarak mükellefte farkındalık oluşturuyor, kendi beyanlarını düzeltir hali getiriyor. Bir yandan bu yani yönetsel maliyetleri de azaltmaya çalışıyor İdare. Bir yandan da mükelleflere farkındalık oluşturmaya çalışıyor. Bunu özellikle “uyum” diyoruz. Uyumla olan kısmı, en son noktaya geline kısmı. Çünkü farklı segmentlere ayırmış olduğunuz mükellefler, farklı uyum seviyeleri dolayısıyla, farklı denetim metodolojisiyle, o kendilerince uyum sağlayacak noktaya çekilmesi, itilmesi, artık ne dersek, sağlanmaya çalışılıyor. Burada atıyorum, kendimiz de biz bunu söylüyoruz. Adam işte otuz yıllık şirket. Konumuz sahte belge olduğu için söylüyoruz. Sahte belge girmiş. Rakamın da büyük olduğunu düşünüyoruz. Vallahi biz bakıp geçiyoruz yani. Öyle mi olması lazım? Açık söylüyorum yani. Çünkü şimdiye kadar uyumluysa, belli bir istihdam yaratırsak, belli bir aşamalar, kademelerin olması lazım. Bu kişinin Gelir İdaresine beyannameyi verirken uyumlu mükelleflerine indirim sağlıyor, bunun gibi. Uyum sağlamış mükelleflerimize daha önceden buna bir imkan vermek gerekiyor.

Ben bu örneği veriyorum. Yurt dışında işte mastır yapma fırsatı verdi, devletimizin sağladığı bir şey bu. Başka bir ziyarete gitmiştik, arabayı park etmişim. Biliyorsunuz Türkiye’de sağ olsun sistem sınır tanımıyor yani. Kaldırma, aşağı yola, sağa, sola, işte itfaiye şeyine falan hiçbir problem yok. Park etmişim bir yere, döndük geldik, bir tane zarf var. Zarfta diyor ki, eğer sizin de yeni geldiğinizi görüyoruz, hoşgeldiniz, şeyin önüne park etmişsiniz veya yanına park etmişsiniz, bu 100 dolar ceza gerektiriyor, ama bu kez kesmiyoruz cezayı, bir kerelik” diyor. Bir hata etmişim. Şimdi Amerikadaki en büyük suç yanlış park etmektir, en büyük suçu işlemişim ben, ama ceza kesmiyor bana, bu güzel bir devlet anlayışı. Yani devlette takip etme anlayışı bu, bizim bu alanı yakalamamız lazım ki, bu gönül uyum trendi, az önce bahsettiğimiz, dediğimiz mantalite bunu gerektiriyor.

Bizim de işte “gözetim uyum” çalışmalarımız var. Bunları yapmaya çalıştığımız şey, mükellefimizi bir şekilde dokunabilmek. Şu an Vergi Denetim Kurulu iki yıl öncesine kadar sadece vergi incelemesiyle yoğun bir şekilde süreçlerini yönetiyordu. Veya eğitim sürecimizle ilgili bu şekilde tek aracımız vardı. Şu an elimizde yaklaşık beş başlık var. İşte “denetim kartelası mı” diyemiyorum, güzel bir isim bulamadım, hala bakıyorum ama.

Gözetim uygulama başlatıyoruz, yüksek gelirli gruplar için bir yönetim uyumu yaptık. Öncesinde bir beyanname gözetim çalışması yaptık. Yaptığımız çalışmanın tamamı eski mükellefleri de, yani aslında daha önceki eski sisteme göre vergi incelemesi gereken mükelleflerimize yazı gönderdik “bakın risk içeriyorsunuz bir bakın kendi durumunuza” burada birazcık hani mükellef kendi durumunda bilgilerinden yararlanmaya çalışıyoruz, yani açık açık da “şu risk, bu risk” demedik. Dediğimiz noktalar da olacak. Oldu da bazı noktalarda. Dolayısıyla şu anda KURGAN kapsamı

ve gözetim uyum çalışması kapsamı alt yapısı oluşmuş durumda. İşte teftişler var yoğun, dolaylı teftişler gereği revizyon yaptırıyoruz.

İşte izaha davet çok yoğun bir şekilde devam ediyor. Gittikçe da artıyor, genişletiyoruz burayı. Sonra vergi inceleme formu çalışmamız var, onu sadece fikir olarak iletmek istedim. İnceleme başladıktan sonra biz izaha davet, “.....” çalıştırabilir miyiz mantığıyla. Konu basit, şimdi mükellef kabul ediyor, müfettiş kabul ediyor, bunu uzatmayalım, bu konuyu, biran önce kapatalım bu işi mantığıyla.

“vergi denetimi” zaten kendi rutin şey ve diğer mevzuat çalışması da 140/A maddesi “suç soruşturması” var. Vergi kaçakçılığı varsa eğer, bu artık vergi uyumu da geçerli bir şey değil. Vergi incelemesi çalışmıyor burada. Burada vergi kaçakçılık soruşturması yapılması gerekiyor, dünya böyle yapıyor. Biz de özellikle sahte belge konusundaki yaklaşımımız da buraya doğru çevrilmiş durumda.

Şimdi genel anlamda sahte belgenin çeşitli kullanım gerekçeleri var. Bir yandan KDV, işte kurum vesaire işte vergisel yönden bir avantaj elde etmek suretiyle kullandı. Ay sonunda sadece KDV çıktı, “abi KDV çıktı, bana fatura kes” diyor, şimdi çok kolay anlattık, genel şeyler bunları, listede çok yoğun.

Veya bir şekilde şirket dışına para çıkarması gerekiyor, patronlar vergi ödemiyor, işte 10 bin mükellefe mektupları gönderdik. Büyük şirket ortağı mükelleflerimiz, siz görmüşsünüzdür. Bir çoğu olarak size de yapmış olabilir yani. Çünkü biz de maaşımızı görmeden vergimiz kesiliyor. En azından patron da bir beyanname versin diye ...vesaire filan. Dolayısıyla para çıkışlarının, haksız para çıkışlarının gerekçesi, zaman zaman kara para aklamanın gerekçesi veya sahte belge. Stok düzeltmeleri yapılıyor. Bunu görüyoruz zaman zaman. Kayıt dışı, özellikle satışlar dolayısıyla zaman zaman faturalardan bu temizlemeler yapılabiliyor.

Bunun dışında özellikle hani çok fazla gördüğümüz şeyin bir tanesi piyasadan ucuza mal buluyor veya internetten buluyor. Bu çok fazla karşılaşıyoruz, ama fatura başka bir yerden gelmiş oluyor, örnekleri var.

Dolayısıyla farklı farklı varyantların olduğunu görüyoruz. Yani bu tek tek diye bir durum değil, farklı farklı gerekçelerle, farklı nedenlerle sahte belgenin kullanıldığını görüyoruz.

Şimdi tabii ki bunları da yönetebilmek adına, işin doğrusu sizin farklı politikalar geliştirmeniz lazım. Yani farklı gerekçe varsa, her bir gerekçeye dönük bir çalışma daha anlamlı olacaktır.

Biz sahte belgeyle mücadeleyi en tepe noktadan başlayarak “arz edenler”, “talep edenler” ve “aracılar” şeklinde üçlü bir ayırma tabi tuttuk ve sahte belge kayıtlarımıza yaklaşım anlamında da, şimdiye kadar ki yaklaşımımız düzenleyici denetim, sürekli düzenleyici denetim yapılıyor. Düzenleyiciden, kullanıcıya yapıyoruz.

Şimdi geldiğimiz noktada şuna bakıyoruz, sahte belge talebi kendi arzını yaratır. Talep varsa, doğal olarak o şekilde arz yapacak bir sürü kişi var. Bunun sonu yok yani.

Biz sadece vergi dairesi olarak bu işi çözemiyoruz. Talep niyetinde de bir karşılığının olması lazım. Dolayısıyla sahte belge kullanılmaz yönünde bir yaklaşım var. O yüzden şu ana kadar ki yazılar ilk önce kullananlara, ama bunun farkında olmaları ve bizim onlara farkında olduğumuzu, farkında olmaları için gönderilmiş durumda ki, 01 Ekimde biz burada mali milat gibi, milat olarak gördük.

01 Ekim öncesi için, aslında “bir temizleme, süpürme operasyonu” diyelim, çalışması söz konusu. 01 Ekim sonrası için de daha farklı, birazdan Erhan bey de anlatacak. Tedbirlerin olduğu bir süreç var.

Biz aslında bu çalışmayı, genel olarak farklı başlıklarını pilot olarak başlamış durumdayız. Atıyorum, işte Nisan ayında yayınlamış olduğumuz bir genelgemiz var. 13 başlıklı. Bilerek ya da bilmeden kullanıma diyeceksiniz eğer, iki seçimde de başta bakılması gerektiğini düşünüyorum. Aslında bizim bu genelgemiz aslında 306 No.lu tebliğle veriyor. Teftiş kendi resen karar verebilir., Bunun farklı gerekçeleri olabilir. Farklı şekilde ön plana çıkarılabilir ama, biz bunun adını koyarak çalışıyoruz. Eğer “bilerek kullanılma” diyeceksek, “bilmeden kullanma” diyeceksek bunun 13 kritere bağlanması gerekiyor.

Bunun amacı ne? Bunun amacı şu, yine gene beylik taşıyor gibi olmasın ama, bilmeden bazı mükelleflerin mağdur edilmesinin önüne geçmek istiyoruz.

Bilerek, bazı suç işleyenlerin de kollanmasının da önüne geçmek istiyorum. Örnekleri vardır. Siz bunları özellikle bilerek, mesela bazı kişilerin kullandırılanların önüne geçilmesi falan mı? düşünmedik biz de, yani müfettişin zaman zaman incelemeyi yaparken bilmeden “kullanılma” deyip yazıp geçmek çok kolay. Niye? Biraz de teşvik eden kim? Çünkü fazla iş yükü var müfettişlerin üzerinde. Kendi kendini besleyen bir iş artık devridaim olmuş durumda. Düzenleyici yazıyor, oradan kullanıcı çıkıyor, ona düzenleyenler, tekrar düzenleyici dönüyor ve gittikçe büyüyen bir balon. Ama öz önce bahsettiğim gibi, ibraz etmeyenler vesaire, müfettişin emeği tam karşılığını buluyor mu, bulmuyor mu? İşte bunu da biraz netleştirmeye çalışıyoruz.

Bir yandan da az önce bahsettiğim gibi, Vergi Denetim Kurulu’nun yaptığı işin kalitesini artırmak gibi hedefimiz var. Felsefelerimizden bir tanesi ve VTR kutsal bir metin değildir. Biz bunun kendi içimizde uygulanabilir hale getirilmesine çaba sarf ediyoruz. Ben müfettişin iş yükünü azaltmam lazım ki, zamanını özellikle bu mağdur edilen mükellefin muhtemelen kısmi kullanıcıdan, düzenleyiciden fatura aldığını varsayarak, mal aldığını varsayarak bunun ortaya çıktığını düşünün. Bizim müfettişimiz zamanını düzenleyiciye ayırabilsin. Bu kısmi delillerle, mal alanla, fatura alanla, birini ayırabilsin.

Bu tamamen, aslında bu 13 / 41’den yapılacak çalışmayla, yani bu malı aldı mı, almadı mı, para gitti mi, gitmedi mi, şimdi atıyorum bilerek kullandı mı. Arkadaşlarımızla bir çalışma yapıyoruz, para geri dönmüş. Bilmeden dönme ihtimali var mı? Yok. Var mı? Para geri dönüyor çünkü. Haa çalışan yapmış olabilir diyorsunuz.

A. MASİS YONTAN

Fırıldak çok genişledi. Satış müdürleri var, pazarlama müdürleri var, yönetim müdürleri var. Dolayısıyla yönetim kurulunu başkanlığınızın haberi olmadan falan, alım, satımlar oluyor falan.

MUHSİN ATÇI

Şimdi üstat, bu işin negatif boyutları. Kanuni temsilcinin sorumluluğu, ayrı bir konu, ayrı bir zamanda tartışalım, bunu konuşmak lazım.

Şimdi ben düşünüyorum netice itibariyle, sizin de farklı şeyler ellerinizde var. İçinden sahte belge geçmeyen kesin mükellefiniz vardır.

Şimdi diyoruz ki, bir mal işlemi yapılmış. Mal gerçek, belgeniz gerçek, çek gerçek, para gerçek, senet gerçek, fatura sahte, biraz tuhaf oluyor. Anlatabiliyor muyum? Buna biraz başka gözle bakmamız lazım. Netice itibariyle muhakkak vardır. Ekleyeceğimiz farklı durumlar söz konusu

olabilir ama, bizim ana noktada yani ana prensibe giderek kullanmayı esas, bilmeden kullanmayı istisnadan kastımız bu, çünkü o ana nokta sahte belgenin talebini oluşturan bir alt yapı var. Aradığımız bilgiyi biraz da buraya vererek bir çalışma yapmak planımız diyelim en azından.

Şimdi dolayısıyla biz kullanıcılar nezdinde, işte teminat istenmesi, merkezi bir liste yapacağız, Erhan bey detaylarını verir. İşte birinci şey, önce fark etmesi düzeltilebilir, düzeltilmeyebilir, sonra rapor çıkarsa, izaha davet edilmesi, sonra hala başka bir husus varsa, devam ediyorsa, inceleme gibi bir süreçten bahsediyoruz.

Şu an ne yapıyoruz? İlk önce yazıyı gönderip, bir farkındalık oluşturuyoruz, “riskli gözüküyor işleminiz” diye.

Şimdi diğer taraftan, araçlarla ilgili çalışmalar. Özellikle bu iş araçları olmadan, araçlardan kastımız muhasebeciler değil sadece, bu ne diyorlar? bir şey, hani “intermediaries in finance” karşılığı avukat da olabiliyor burada, muhasebeci de olabiliyor, farklı meslek grupları da olabiliyor. Bunlar organize yapıları oluşturuyorlar. İşte dört katmana kadar çıkıyor bu. Dördüncü katmandan sonra, işte “gerçek kullanıcılara”, fatura çıkmaya başlıyor filan. Bunlara özellik bir çalışma, ekstra çalışma, bu da tamam suç soruşturmasıyla ilgili bir şey.

Düzenleyiciler yönüyle de, işte rapor otomasyonun sağlanması. Şu an bazı mükelleflerin lehine 21 günde çıkması gibi bir noktaya gelmiş durumdayız. Rapor hazır, 21 günde rapor çıkıyor. 21 günde, 15 gün tebliğ süresi. 5 gün tebellüğ, işte bir günde rapor süresi diyelim. Belli mükellefler nezdinde buraya gelmiş durumdayız.

Bunlarının tamamının yapılmasının amacı, bir anlamda Vergi Denetim Kurulu’nun gereksiz iş yükünün azaltılarak, teftiş işlerine zaman ayrılması, bir anlamda gerçekten suçlu iradeyi tespit ederek, bunların ortaya çıkarılması. Dolayısıyla bizim kuruluş ve analiz programını, KURGAN programının da biz ön çalışmalarını da yaptık. Örneklerini de gördük. Arkadaşlarımız sahada bugün fatura edecek mükellef, yarın arkadaşlarımız gittiler, baktılar, işte “orada” diyorsa, bakıyoruz, orada da olmadığını görüyoruz filan, yani sahada daha bugüne gelmiş denetimden bahsediyoruz. Artık üç, dört, beş yıl öncesine giden bir denetim olmaması lazım. Bunun o yüzden bir denetimi esas alarak başladığımız bir süreç var.

Olabildiğince cariyeye gelmiş durumdayız ve cari’de kalmaya devam edeceğiz. Sonrasında eğer, açıkçası biz baktık, bu çözüm oluşturmuyor sahte belgeyle ilgili, bu başka bir şeyle ilgili.

Şimdi şu an bir proje bu, projeyi baştan iyi bir şeyi kurguladığını düşünüyoruz. Farklı açılardan, farklı noktalara dönüp bakıyoruz, doğru yönde mi gidiyoruz, yanlış yönde mi gidiyoruz? Yanlışlar varsa, düzeltmeye çalışıyoruz. Doğrular varsa çalışıyoruz ve en nihayetinde de bu, burada şunu söyleyeyim, mükelleflerimizin mağdur edilmesi gibi bir hedef olmayacağını herkes takdir eder. Aksine, az önce bahsettiğim gibi, adalet tesis edecek bir sistem kurmamız lazım. Bakış açımız yaklaşımımız tamamen bunun üzerine kurulu.

Sizlerin her zaman takdir edeceği bir tutar var, hani “sahte belge nasıl olur” falan, sizlere söylenecek şeyler değil ama bunlar, belirli başlıklar dikkate alınabilir, yada kurumsallaşma adımları atılabilir.

Bir anlamda beklentimiz, KURGAN’la birlikte sorunlarımızın biraz daha kurumsallaşmaya adımlar atmaları. Yani bunları ben size söyleyecek değilim. Farklı farklı durumlarda tutar olduğunu görüyoruz.

Ben teşekkür ediyorum. Buradayız. Ben sunumumu burada tamamlamış olayım. Erhan beye bırakayım. Dinlediğiniz için teşekkürler.

BAŞKAN A.MÜFİT ERKARAKAŞ

Çok teşekkür ederim sayın Başkan. Gerçekten de Başkanımızı izleyince olayın boyutu, derinliği ve çok yönlülüğü ortaya çıkıyor. Hani konuşmamın başında da söylediğim ve ısrarla vurguladığınız gibi, çok ciddi bir kayıp ve kaçak söz konusu. Umduğumuz ya da tahminimizin ötesinde bir durum ve bu şekilde iş yürüten zayıflatan bir şey. Bu süreçte mücadele Başkanım ifade ettiler OECD’de ya da başka mecralarda kimsenin gündeminde olmayan ve gündeminden çıkardığı konularla biz bunların ana sıkıntı olarak ortaya koyup, çözmeye çalışıyoruz ve bu çok ciddi bir çabayı gerektiriyor.

Şunu vurgulamak istiyorum arkadaşlar, bir iş çok önemli ve çok ciddi bir miladi uygulama oluyorsa, bunun ilk andan itibaren kusursuz, mükemmele, hiçbir sıkıntı yaratmayan bir şey olması mümkün değil. Çok ciddi bir yaraya ve sıkıntıya meydan okunuyor. Dolayısıyla bizlerin varlığı, böylesi düzenlemelerdeki sıkıntıları, aksaklıkları ya da yanlışlıkları, aksaklıkları, tenkitleri biraraya getirip, Yönetimimize aktarmak. Samimi olarak şöyle bir şansımız var.

Biz sayın Muhsin Başkanla, Erhan Başkanla da defalarca biraraya geldik. Son derece iletişime karşılıklı konuşmaya ve işbirliğine açıklar ve yatkınlar. Bu bizim için çok büyük bir şans. Dolayısıyla böylesi bir uygulamanın ortaya çıkaracağı sıkıntılar kimse için sürpriz değil.

Burada bu sıkıntıları gidermeye yoğunlaşacağız. Ama şunu da bileceğiz ki, bu olay gerçekten Türkiye Cumhuriyeti Devleti için çok ciddi ve çözülmesi gereken bir yara. O itibarla konuları bu gözlükle bakmak gerekiyor. Sıkıntılar olacak ve elbirliğiyle de çözeceğiz. Bunun da başka yolu yok. Dediğim gibi bu parti programı değil, bir devlet siyaseti.

Evet Erhan Başkanım işin uzun ve zor kısmı size kaldı. Şimdi sizi dinlemek üzere mikrofonu veriyorum, tekrar teşekkürlerimle.

ERHAN SELİM

Ben teşekkür ediyorum üstat. Sayın Başkan, kıymetli Oda temsilcileri, üyeleri, ekranları başında izleyen üstatlar, meslektaşlarım herkesi saygıyla selamlıyorum.

Sunumda hem stratejiyi anlatmaya çalışacağım, hem KURGAN’ı anlatmaya çalışacağım. Ama şöyle sayın Başkan’ın nazik bir daveti oldu. Daha önce de birkaç kez konuşmuştuk biz üstatla, bir çok farklı şey anlattık. Hani risk analizini anlattık, e-denetimi anlattık. Bu projenin gelişimini 1,5 sene, iki sene önceden falan yaklaşık olarak. O dönemde daha projeydi. Anlattığımız her şey de sırası gelince realiteye dönüştü.

Şimdi aslında bunun dışında da anlatmamız gereken birkaç bir şey var bizim size. Aslında daha farklı bir slaytla gelecektik, ama bizim bir Bakanlık çalışmamız vardı. O biraz ertelendi. O slaytla geledim. Daha önceki anlatımlarıma biraz daha benzer slayt. Çünkü birkaç daha ekran, birkaç daha alt yapı, onları hazırlamıştık burası için. O ertelenince, eski sunuma doğru gitmek zorunda kaldım. Ama diğer Odalara da yapmış olacağım sunumu yapacağım aslında ben size ve genel olarak konuyu aktarımımızda bir sıkıntı çekmeyeceğinizi ben değerlendiriyorum. Üstat, sağolun çok iyi ifade ettiniz bu durumumuzu, mümkün mertebe gidip, anlatmaya çalışıyoruz, soruları cevaplamaya çalışıyoruz. Uzunca süredir devamlı olarak yaptık, TÜRMOB’da yaptık, diğer Odalarda yaptık. Bana gelen soruları ben sonunda bir özetledim. Çünkü bazen sorular mükerrer olmaya başlıyor belli bir noktadan sonra. O soruların dışına taşan soruları ben zaten cevaplayacağım siz soruları sormadan. Ama muhakkak o soruların içerisinde, sizin sorularınızı da göreceksiniz, çünkü çok sıklıkça sorulan sorular, sunumun sonunda yer alıyor.

Önce şöyle bir girişle ben fayda görebiliyorum, yani soru tanımı olarak. Üstat da söyledi, Vergi Denetim Kurulu Başkanımız da söyledi, “sahte belge bir mali kanser”. İşin en basit görünümünden birisi birkaç tane suç örgütünün, bizle hiçbir bağlantısı olmayan kişileri bulup, bunlara bir paravan şirket kurdurup iki ay, üç ay, bir ay milyonlarca lira fatura düzenlettirip bu işlere, bunları diğer mükelleflere pazarlaması yolunda bir şema yönlendirmişler size ve yıllardır aynı şey yapıyor.

Karşı tarafta da kullanıcıların bu faturalardaki Katma Değer Vergisi indirim konusu yapması, ya da mal veya hizmet bedellerini gider ya da maliyet unsuru olarak dikkate alması neticesinde, zaten kamu ciddi bir zarara uğruyor.

Şimdi bu, olayın görünen boyutu, görünmeyen tarafta bu organizasyonun bu suç örgütlerinin geliri var. Yani sahte belge komisyon karşılığı düzenlenen bir suç. % 7 gibi, 8 gibi, 9 gibi, açıkçası biz bu tutarların nereye gittiğini bilmiyoruz. Bu konuda yapılmış net de bir araştırma yok. Yani işte bunu örgüt, bunu terörün finansmanında mı kullanıyor? Uyuşturucu ticaretinde mi, başka bir suça mı kanallize ediyor? Bunları bilemiyoruz. Çünkü bizim arka plandaki suç örgütüne gitme noktasında, yeterli yetkimiz yok. Biz günün sorununa bu raporların önemli bir çoğunluğuna, bu düzenle hiçbir bağlantısı olmayan mükellefler nezdinde düzenleyip, sürekli sonuçlandırıyoruz ve bu raporları düzenleyen, alınan tutarlarla, zaten tahsili mümkün olmayan alacaklara dönüşüyor.

Şimdi vergilemede net bir adaletsizlik neden oluyor. Orası kesin. Peki ne kadar büyük bir tutardan bahsediyoruz? İşte tahsil alma zamanı içerisinde biz bir araştırma yaptığımızda, işte 2,5–3 trilyon civarında biz bir şey gördük ama ölçümü çok zor. Yani net bir şey ortaya koyamıyorsunuz, niye? Çünkü birbirlerine de fatura düzenliyorlar. Yani o, ona düzenliyor, bu buna düzenliyor, nihayet bu alıcıya gidene kadar, amaç size oraya ulaştırmamak. Birbirlerine fatura düzenleyerek. Net bir şey ortaya koymanız zor. Bir takım oluşumlar yapabiliyorsunuz. Aslında burada en net ölçümlerden birisini KURGAN yaptı. Yani basına da yansıdığı için, açıklamada bir beis görmüyorum. Yaklaşık 578 milyar TL’lik nihai kullanıcıya düzenlenmiş. Fatura iki sene içerisinde tespit etti. Bir tarafta işte 17 bin satıcı, bir tarafta 77 bin alıcı var. Bunlar sahteciye ne verir, alıcı da satıcı da? Ama işlemlerin riskli olabileceğini söyleyebileceğim. Günün sonunda yapılacak olan denetimlerle bir sahte faturaya dönüşür, bir kısmı dönüşmeyebilir. Ama marjın büyüklüğü, hacmin büyüklüğü ortada.

Şimdi sahte belge gerçekten katalizör bir suç. Niye? Ya başka bir suçu gizliyor, ya onu kolaylaştırıyor. Ben gelmeden işte web stabil, bir arıyorum, kendi arıyor filan, bir tarama yaptık. Finansal suç da basına yansımış, kaçta, kaç böylesi sahte faturayla ilgili diye. Yaklaşık bu suçların % 26’sı. Bir de bizim iş deneyimimiz, arka planlama, basına yansıyan finansal suçlar, kumar bahis, böyle bağlantılı suçların arkasında muhakkak sahte fatura olduğunu görüyorsunuz. Çünkü şirketin parası olarak varken kullanıyor, şirketten para çıkarken kullanıyor, başka suçları da katalizör suçlar anlamında, onları da tetikleyen suç mahiyetinde.

Şimdi bizim 13 Daire Başkanlığımız var. 13 Daire Başkanlığında 4 bine yakın müfettiş, üzerine 10, 12, 15, 20 adet iş yükünde sürekli bu denetimleri yapmaya çalışıyorlar, yoğunluk bunalmış vaziyette. Vergi dairesini sizde biliyorsunuz. Sahte belgeyle ilgili suçlarla ilişkili davalardan dolayı hani, günün sonunda da suç örgütleri aradan çekildiğinde de biz müfettişler olarak, mükelleflerle başbaşa kalıyoruz ve o denetimlerde çok yorucu oluyor. Mükellef için de, bizim için de çok yorucu oluyor.

Şimdi bize gelen bu kapsamda işte nihai kullanıcı mükelleflerin bir çoğunluğunun zaten masum olduğuna inanıyoruz, bunda bir sıkıntı yok. Bir yandan bu suçun kendilerine pazarlandığına da inanıyoruz. Onu da şöyle açıklayayım; Şimdi karşımızda örneğin tasarlanmış bir yapı var. Sayısı belki bir dönemlerde 2, 1 – 3,1 fark ediyordu ama, biz sayısının arttığına inanıyoruz. Niye? Çünkü şöyle, alana girmekte bir sıkıntı yok, kârlı bir alan. Gerçek faile oluşamıyorsunuz. Arzın sürekli

arttığını kabul edebiliriz. Bu zaten vergi gelirleri yönünde düşüş ve kayıt dışılıkla artışla da paraleldir. Neticede bu örgütler çok rahat hareket alanı bulup kendisine, mükellefe gidip, belki beş yıllık deneyimi, belki on yıllık deneyimi rahat bir şekilde aktarabiliyorlar. Yani tamamen bu tarafa çekme anlamında söylüyorum mükellefe, neden bahsediyorlar? Biri mesela mükellefin en basit söylediği basit şeylerden birisi, “denetim şans eseri sana gelebilir. diye. Türkiye’deki denetim kapasitesinden bahsediliyor, işte “%1–2, yani cari yılda sadece kullanan mükellef denetlenebiliyor” diye bir ifade kullanıyor. Ya da diyor ki, “zaman alıyor”. Yani biz SBB’ciyim, SBN’ciyim, bir başak SBD’ciyim, 3’üncü katman, 4’üncü katman, Sadece bir SBB’ciliğin incelenmesi bir yılda 1,5 gün sürecek. “sana gelmesi de iki yılda, ya da üç yılda sürer” şeklinde de ifade ediyor. Bu arada da iki senede, üç yılda çıkan aflar var değil mi? Şans eseri, affın gelme şansı çok yüksek. Hadi diyelim, “çok şanslısın sen”, gittin mükellefine de, müfettişin bilmeden kullandığına yönelik bir kanaat oluşturma şansı var. Kanaat oluşturma şansı var. Bu durumda Katma Değer Vergisi reddedilecek. Gelir ve Kurumlar açısından bir değerlendirme yapılmıyor zaten. Suç duyurusu da yok. Böyle baktığın zaman zaten, finansal açıdan da, paranın zaman değeri açısından, ciddi bir teşvik yaratıyor. Hadi diyelim, evrendeki bütün olasılıklar olumsuz oldu “.ve mükellef dedi ki, “bilerek kullandın”, o zaman da şunu söylüyor “mahkemeye gittiğin zaman, mahkeme aşaması çok uzun, hem de çoğunlukla, zaten eksik incelemeden düşüyor” diyor.

Şimdi bu olayın bu tarafta ki pazarlaması ve çoğunlukla da bir çok mükellef de bu teşvike kanıyor. Günün sonunda ama incelemeye geldiği zaman mükellef şunu görüyor; olasılık çok yüksek. % 50 yazılır, ya da yazılmaz. Hani kumar oynanacak bir şey mi? Bence değil, niye? Şirket, eğer vergiden tasarruf edilecekse bunun şuan en kötü yöntemlerinden birisi sahte fatura. Profesyoneller açısından konuşursak, profesyonellerin vergi planlaması, olay artık hatalı sahte fatura tamamen kötü bir strateji, niye? Bu tarafta farklı gelişmeler var.

Şimdi en çok size yansıyan kısımlardan birisi, KURGAN’dır ama, “biz hiç bir incelememizi şans eseri yapmıyoruz” öyle söyleyeyim. Yani geçen sene çıkarmış olduğumuz genel incelemeler, VDK’nın sisteminden çıktı ve risk analizi merkezinden çıktı ve çoğuda basına yansıdı. % 95’in üzerinde tutarlıydı 2024 de, yani risk analizi aslında şu demek? denetimler zaten çok pahalı. Bir müfettişin denetim yapması zaman alıyor. Bulmak zorundasınız. Kabul çıkmamalı. İkincisi, şunu da yapıyoruz; Sadece tutturmuyoruz, aynı zamanda kendi içinde de sınanıyoruz. Ne anlama geliyor bu? En çok matraha hangi mükelleften elde edeceksek ilk o gidiyor incelemeye. Bunu nasıl anlayabiliriz peki? 2024 yılında Cumhuriyet tarihinin en yüksek vergi, ceza ve matrah farkları reform yaptı. Biz bunu 2025 yılında altı ayda bir aldık. Şuan nereye gittiği belli değil. Hepsı tutarolarak sonucunu hep beraber göreceğiz. Yani şansa dayalı bir şey yok. O, pazarlama doğru değil.

Kapasite artışı, Başkan bey de anlattı. Geldiğimiz günden beri izaha yatırım yapıyoruz. 500 tespitten, 30 bin tespite çıkmış sadece 2024 yılında, bu sene 37 binlerde.

Fiili envanterle de ilgili risk analizi yapıyoruz. Teftişlerin sayısı artırıldı ve teftişte beyanname revizyonu yapılmaya başlandı, bu ne demek? Vergi dairesinin de katkısıyla, başlıca vergi hatalarını mükelleflere düzelttiyoruz. Bu da matraha ciddi bir bilgi. Mükellef kitlesine ulaşmayı sağladığı için bize.

Son olarak gözetim çalışmalarını başlattık. Yüksek gelir grupları, beyanname gözetimi, en son bu sahte faturaya ilişkin gözetim çalışmasına 70 bin mükellef, toplamda bu senenin bizim tahminimiz, Türkiye’deki denetim kapasitemiz sadece VDK’dan kaynaklı % 6’nın üzerine çıkmış vaziyette. Yani % 2 bir farkı da Gelir İdaresi hariç, biliyorsunuz Gelir İdaresi de aktif denetim yapıyor. Yani işte, hasılat sayımlarından, yoklamaya kadar, işte yolda araçları durdurup onların sayımına gidebilecek düzeyde çok faal denetimler yapmaya çalışılıyor.

Matrahı artırmanın olası olmadığı düşünöldü. İşte bu son torbada beknildi mali birşey çıkacak, gelecek diye, ama olmadı. Hani olsaydı zaten bizim burada olmamız da çok anlam içermiyordu, zaman harcıyor oluruz.

Şunu söyleyeyim; Şimdi bizim müfettişlerin önüne sürekli veri besleyip fazla veri düşürdüğümüz bazı ekranlar var. Türkiye’deki Vergi İdaresi dünyadaki diğer benzerlerinden çok ayrılıyor, niye? Çok veri topluyor. Yani mükellefle ilgili daha buraya gelmeden baktım, on ayrı veri daha kazandırmışız bir yıl içerisinde. İşte kara yolları denetimleri ile ilgili, defterlerin bir kısmıyla ilgili, işte hiç görmediğimiz veriler, bir kısım yolda. Biz bunların tamamını “mükellef bilgi sistemi” diye bir sistem üzerinden müfettişin önüne düşürüyoruz. İşte bir dönem -....sistem yoktur” diyorsunuz, taşıt tanıma sistmi sonradan geldi. Bu verilerlede birleşince, zaten biz müfettişlerimiz hiçbir müdahalede bulunmasak bile, giderek yazma kanaati yükseliyor. Neyi görüyorsunuz? Şunu görüyorsunuz istatistiğe baktığınız zaman, bir dönem iç birimken, sizin sisteme kazandırdığınız verilerle beraber, çünkü net görüyorum tabloyu. Bunun için ekstra bir genelge çıkartmaya, yahut “bu çok sertleşti, çok artık bunu sert yapacağız biz” demenize gerek yok, istatistik zaten onu söylüyor.

Yargı tarafına yatırım yapıyoruz. İki aylık projemiz var burada. Birisi, “VEDOP projesi”, görüşlerimizi kendimiz yazıyoruz bu aşamada. Geçen bir avukat beyefendi denk gelmişti sosyal medyaya “ilk defa bir müfettişin ben görüşünü yazdırıyorum” dedi, niye yazmış ben de şaşırdım. ”müfettiş tek tek açıklamış kanaatinin ne olduğunu” diyor. Amaç, savunmayı güçlendiriyor. Bir yandan hızlı çıkması için “adli tablolar” diye bir sistemimiz var, şu anda elle dolduruluyor ama, özel tablolar hazırlıyoruz. Hani o tarafa da yapmış olduğumuz yatırım var. Peki, hani onu ne kadar mükellef biliyor. Bunun hiçbirinden mükellefin haberi yok. En önemlisi, artık süre çok kısıtlı. “rapor otomasyon sistemi” gibi bir sistemimiz var. Nasıl bir sistem? Bir çok veri tabanına bağlanıp, oradaki verileri alıp, analiz edip, hızlı bir şekilde de raporu içerisine derz eden, bu raporları otomasyon şeklinde üreten bir sistem.

Günün sonundaki sahte belge düzenlenen rapor, artık 21 güne inmiş vaziyette. Karşımıza kocaman kullanıcı kitlesi çıkıyor, binlerce, yani o aşamadayız. Şu aşamada bu otomasyon net çalışıyor. Günde işte 500 – 600 rapor şeklinde çıkıyor. İstedığınız zaman çalıştırabiliyorsunuz bu şekilde.

“mükellefin haberi yok bu şekilde” dedik, buraya hadar bu haberi hazırlarsınız. Anadolu Ajansında çıktı, zaten herşeyi de başlatan, tetikleyen bir haber ve ben haberin sadece satır başlarını çekip bu tarafa almaya çalıştım. İlk çıkan bu olduğu için, aslında satır başları işte az önce gelen sunum gibi, hani parası değeri, çünkü tek akılda kalan başlıklar bunlar.

Bilmeden kullanma son buluyor, kullanma incelemelerinde teminat sistemi, kullanıcı sistemi gibi, ismi var ama, kendisiyle ilgili hiçbir bilgi yok.

Risk analizi desteklemelerinde yeni uygulma geliyor. Cari denetimler yapılacak. Düzenleme organize suç kapsamında, fiiler aklama boyutuyla ele alınacak, geçmiş kullanıcılara tebligat yapılacak. Bu bir geçmiş kullanıcılara tebligat yapılacak dediği kısım, şu an içinde yaşadığımız durum. Yani KURGAN sistemi, cari denetim yapıyor. Aslında geçmişe dönük olarak o tebliğatları yapmıyor. Geçmişe dönük olarak çalıştırırsanız, çalışabiliyor, ama esasen cari denetimden çıkarmak üzere tasarlanmış. Çünkü sahte faturayı bitirmek istiyorsanız, cari olmak zorundasınız, geçmişle değil.

Bu haberi ben şu açıdan değerli buluyorum. Bu işte biraz önce yansıttığım işte bir sahteci tarafı, bir de devletin işte 2011 yılından beri yapmış olduğu dijital bir tarafından, bir de bizim tarafı, artan bir mükellef, burada bir şey var, burada birşey geliyor. Teknik bir düzenleme. Aynı zamanda hukuki bir düzenleme. Bir problem var. Biz biraz daha temkinli olmalıyız noktasında. Bir

sinyalleme yapan bir haber bu, sonrasında da zaten tartışılmaya başladı, bugün bu sunuma kadar geldik.

Biz akabinde sahte belgeyle mücadele kendi stratejimizle yayınladık. Bu yaklaşık iki senedir üzerinde çalışmış olduğumuz bir strateji. Biz de Vergi Denetim Kurul Başkanlığı'nda ayrı ayrı birimlerin baktığı, herkesin bir boyutuyla ele aldığı ve de çözmeye çalıştığı birşey olarak dikkate alabilirsiniz. Ben başlık başlık ifade edeceğim ne anlama geliyor. Hangi başlıklar, hangi strateji. Politika bileşenlerden birisi, KURGAN sadece, yani risk analizi kapsamını oluşturuyor. Ama yazılar gitmeye başlayınca mükellefe, yani çok olan bir tane çıktı. Halbuki çok kapsamlı bir strateji var, sahte belgeye son verme noktasında ve mucizevi bir çözüm yok. Çok boyutlu, çok kapsamlı stratejiyi kullanmak, yorumlamak zorundasınız. Ama burada yapmazsanız da zaten günün sonunda çok da birşeye ulaşamıyorsunuz. Çünkü biz buraya gelene kadar VDK'nın bütün kurumsal geçmişlerine baktık, yapmış olduğu çalışmalara baktık. Nerede işte akamete uğramış? Yani işte bir kanun beklenmiş, o kanun çıkmamış mesela. Ya da bir kurumun destek hakkınızı beklenmiş, o olmamış. Yargının fikir değiştirmesi istenmiş, o olmamış. Bu strateji, tamamen kendi yağıyla kavurma stratejisi. Aslında mevcut yetkilerinizi daha iyi kullanmak, veya işte teknoloji, ciddi bir yatırım yapıp, o akışı bozma. Sahteciliğin, sahte belge düzenleyen mükelleflerin beyanları kökünden çürütme üzerine kurulan bir sistemden bahsediyoruz.

Şimdi iş felsefesi, OECD'nin vergi suçlarıyla mücadeledeki on global ülke sistemine dayanıyor. İşte vergi suçlarının, suç olarak tanımlanıyor global ülkelerde. Vergi suçlarının arayıp "bir strateji geliştir" diyor. Az önceki strateji onu ifade ediyor. Kovuşturma ve soruşturma aşamasında yetki var. Kurumsal yapılar kur. Kendi aralarındaki işbirliğini gir. Kendi görev tanımlarında ne yapıyo? Dış işbirliğini kur. Yurtdışı işbirliği. Önemli olan, aslında bir çok yeni veri sağlıyoruz biz, ülkemiz, iki tanesi önemli;

Bunlardan bir tanesi şu; Bu suçla mücadele için diyor ki, kara paranın tanımı içerisinde yönet vergi suçlarına ilişkin", sahte belge diyelim, niye? Artık ben dolaşılacak istemem, amaç, bir takım polisiye yetkilerin kullanılması suretiyle, işte dinleme gibi, teknik takipteki gibi, soruşturmacı görevlendirmesi gibi, suç örgütlerine ulaşılabilme bilgisi.

Bir başka boyutu da; işte varlıkları dondurup, el koymuş. Bu da mükelleflere çok fazla geldi. Hani bu olağan bir SBB incelemesindeki kullanıcıya sanki bunlar, hani yapılacakmış gibi algılanıyor. Bunlar SBB incelemesindeki SBB'ciye de değil. Buradaki kullanıcıya da değil. Bu SBB'cinin oraya getiren, o işte düzenleyici bir varlık olmayan paravan şirketin sahibi olan kişi, oraya getiren, suç örgütünün kullanılması gereken yetkiler. Yani onun varlığını dondur, gelirini kes ki, bir daha bu alana girmesin. Finansman kesilmediği sürece, buraya diğer örgütler de buraya girmeye devam edecek.

Mevzuat katmanında Başkan bey de açıkladı, biz vergi suçu soruşturmasıyla, vergi denetimini birbirinden ayırmak istiyoruz. Yani şu örneklerle baktık. Olağan bir mükellefin vergi denetimleriyle geliri çok rahat bir şekilde denetlersiniz. Bir vergi suçu kapsamında gelmiş olana, işte örgütlü bir yapıyla aynı şekilde denetlemek bir zaafiyet. Doğru bir akış değil. Bir takım yetkileri kullanmak zorundasınız. Burada ancak, veri bağlamı yapılırsa, biz bu yetkileri elde edebilirsek, daha etkinli bir mücadele ortaya koyabileceğimizi düşündüğümüzden, Vergi Usul Kanununa bir 140/A maddesi eklenebilir ve bu şekilde bir tasarımın olabileceğini önerdik.

Aynı zamanda daha önce de anlattım. Kullanma incelemeleri istatistik olarak, giderek kullanma yönü de artıyor. Oraya da şöyle deşineyim: Şimdi burada da mükelleflere gelen bir başlık var. Nedir o? Bilerek kullanma esas, bilmeden kullanma istisna. Şimdi kanuna baktığınız zaman, kanunda düzenlenmiş bir suç, altında tebliğle getirilmiş istisna var. Bunu bir çok hoca da zaten bunun yetki vasfı olduğunu söyledi. İdare anlamında. İdare'nin bu kast .değerlendirmesini

yapmışsın. Problem yok. 306 No.lu bir tebliğ devrede, biz hala kast değerlendirilmesi yapıyoruz ama, tebliğde şunu diyor; “hani bilmeden bu şekilde kullanabilir” diye. Hepimiz o çeşit kullanımın çok yaygın olmadığını biliyoruz. Burada “mükellef değerlendirsın ama” dedikten sonra, o beyitte kötülükler yok. Net birşey yok. Yani neye göre değerlendirecek? Kendi kanaati, siz uygulamaya baktığınız zaman taammüden bir şeyler ortaya çıkıyor. İşte faturalar, belgeler gibi.

Biz bu genelgeyle koymuş olduğumuz, getirmiş olduğumuz, 18.04.2025 yılında yayınlanmış olan genelgeyle, aslında onun içini doldurmuş olduk. Bilerek veya bilmeyerek bir kast değerlendirmesinden alacaksa notları hani mükellefle ilgili, 13 net kritere bakılması gerekli, işte raporda, VTR’de artı puan var, almış olduğu fatura, işte faaliyet konusuyla ilgili mi? Mükellef vergilerini ödüyor mu? Depolama kapasitesi var mı bu malları ödeyecek? İşte öteden beri uyguladığımız şeyler. İşte çek ti, bankaydı, sevkiyatta sevkiyat belgeleri hazırlanmış mı? İnceleme geçmişisi nasıl? Kendisiyle ilişkili firmalar ne kadar incelenmiş? SBK görünümü var mı? SBD görünümü varmı? Kabul yazılmış olsa bile. Yoklama geçmişisi nasıl? Yoklamasında bir tespit var mı buna ilişkin? İmza tarihi şöyle; Faturanın üzerindeki, belgenin üzerindeki imza tarihi, içindeki imza tarihi tutmayabilir? Bu da suçun belirli bir tarihte işlendiği varsayıldığı zaman, içindeki imza tarihinin dikkate alınması gerektiğini ortaya koyuyor. Eğer, hani dijital imza tarihi içindeki, öyle bir kriterimiz vardı. Kaç mükelleften kullanmış? En önemlisi oran. Oran kriteri burada daha önemli ortaya çıkıyor. Eskiden de öyleydi, en çok oran kriterine bakılıyordu. İşte bir VTR var mı burada? Üstadın anlatmak istediği, aslında söylediği, aslında aynı noktadayız biz. VTR’yi artık burada bakacak hiçbirşey yok. Size sorulacak şey “yüzde kaç kullandınız” doğru mu? oranı % 10 kullandıysanız ki kullanmış olabilirsiniz. 20 – 30 gibi birşey kulanndıysanız, nerede kullanmış olabilirsiniz? O, 50’ye falan çıktıysanız artık siz de düzenleyicisiniz. Bu kadar basit bir algoritma çalışıyor. Bunu da değiştirmek için, onu da müfettişlere dikte ederek, yani VTR kutsal üretim değildir. Delil serbestisi vardır. Bununla birlikte, sadece VTR olmakla birlikte, bütün hepsine bakacağız, belli olanlardan kanaatimizi oluşturacağız. Ama veri alınamadığı, VTR olmasa bile, bakın hani dinleme vardır, başka birşey vardır. Yine bizi o suça getirebilir. Bakın işte, paranın dönmesi gibi, olabiliyor muymuş? Olabiliyormuş. Bir istisna durumu varsa, olabiliyormuş.

Neticede burayı sadece VTR’ye dayanan, sadece orana dayanan bir sistemden çıkarıp, şu an gereğini yapmayacak şekilde, düzenleme yaptık. Getirdik ve bu şeylere girişimlerden önce oldu. 01 Ekim 2025 milad olarak ilan edeceğiz, dediğimiz tarihin çok öncesinde zaten genelge çıktı. Yani buradaki tartışma çok şey değil, işte kast değerlendirmesi bitti, herkesi gönderiyoruz. Oradaki atıf, kanunla ve tebliğle gelen bir atıf. KURGAN’da var, çünkü KURGAN haber veriyor. Hani bilmeden kullanma artık yok gibi, haberimiz var. altı ay, yedi ay öncesinden haberimiz var. Hatta bu sinyalleme yapıldıktan sonra, olağan bir incelemede değil. İnceleme de yok ortada. Biz diyoruz ki, araştırma yapma şansın da var. Evraklara bakabilirsin. Karşı tarafa dönebilirsin. Bilgi isteme yazısı sadece sinyalleme. Ne bir inceleme, ne bir izaha davet var. Biraz buralara atıf aslında ama, hani kast değerlendirmesi yapılamayacakmış gibi, veri okumanın bizim orada bir olgu oluştu. Sonradan yavaş yavaş azaldı. Onu görüyoruz.

Organizasyon değiştiriyoruz. KURGAN’dan bahsedeceğim de daha sonra. Cari denetim oluşturmak üzere, sahte belgeleri daha birinci ayından, 2’nci gününden, 20’inci gününde yakalamak için kurgulanmış bir sistem. Bunun için sizin ekibinizle, saha ekiplerinizle bu şekilde çalışıyor olmanız lazım. Bir cari denetim ilgili bir uzman olması lazım. Gidecek, soracak, mal sende mi? Bunu aldın mı? Hadi diyelim birine sattı, kime sattın? Ona gidiyor soruyor. İade ettiyse, iade faturasını soruyor. Depona bakıyor. Bunların hepsini sorgulayacak bir ekip. Aynı zamanda, işte bu sinyalleri de yazılan, yazabilecek bir ekip.

İdare katmanına elden yatırsın, e-inceleme şu an modülleri yazılıyor, devam ediyor bir kısmı. İnceleme aslında başlı başına bir konferans, öyle söyleyeyim. İçinde birçok modeli var. Hani müfettişle bir süreci yönetmekten ziyade, sistemle yönetmeye çalışıyorsun incelemeyi. Bu tarz

uygulamaları kullanabilecek, raporu otomasyon uygulayabilecek bir teşkilat yapısını uygulamaya çalışıyoruz.

Sinyalleme katmanı, işte bu KURGAN'la giden yazılar. Yani aslında buradaki net amaç şu; Mükellefi riskinden haberdar etmek, bilgi işlemi. Mükellefin ekonomik gerçeklik içinde, en doğru kararı kendisinin verebileceğine inanıyoruz biz. Belge sahtedir, kendisi biliyor. Belge sahte değildir kendisi biliyor. Belge gerçekçidir, bütün bilgileri, silsileyi toparlayacak araştırarak, yine kendisidir. Çok umursamıyorsa yazıyı. Kendisi biliyor. Ona dokunmuş bir tercih. Ama bence her mükellefin bizdeki en azından denetim riskini bilmeye hakkı var. Kendisine bu tarzda bir sinyalleme yapılması gerekiyor. Özellikle sahte belge gibi, sonucunda savcılığa suç duyurusunda bulunabilecek çok sıkıntılı bir denetim sürecini geçirecekse, o bilgilendirmenin faydalı olacağına inandık biz bu sistemi geliştirirken.

Inceleme katmanıyla, işte az önce bahsettiğim, cari denetimler veya cari kullanıcından, cari düzenleyiciye gidecek şekilde, dizayn ediliyor. Ama şurada bir hata var. Mükellefler sadece argoritmik birilerinin tespit edildiğini düşünüyor. Yani topladık, çıkardık bunu düşünüyorsak eğer, çok bilim-kurgu bir düzeyde yaşıyoruz. Böyle birşey olması mümkün değil. Burada havuz problemi gibi düşünün. Yani burada su taşacak ki, buraya damlasın. O kadar riskli bir mükelleften bahsediyoruz ki bu taraftaki işlem bazında, onun belki havuzda bir incelemesi var. Devam eden incelemesi var. Riskli, risk tarafında akan bir işi var. Bu yazılar gitmeye başlıyor KURGAN'la. Çünkü bu denetimin habercisi alıcı için, denetimin kendisi değil. Satıcı tarafında da bir denetim olabileceğini gösteriyor bize.

Rapor otomasyon sisteminden bahsettim. Tevkifatla 160/A'ya ilişkin raporların çok hızlı çıkabileceğinden, çıktığından bahsettim. Buradaki risklilik de işte mükellefin “bana dört yılda gelir”, “bana bu süreç üç yılda gelir” diye düşünmesi, halbuki yaklaşık olarak bir ay içinde ek süre yapıldıktan sonra, süreç kendisine VTR'yle birlikte gelecek. VTR'yle birlikte geldiği zaman şunu görecektir “bu ciddiymiş, bu hani böyle algoritma birşey değil, neticede arkasında rapor da geldi. Ondan dolayı daha ciddiye alınması gerektiğini düşünüyorum ben. Bir çok mükellef nazarında yapılacak değerlendirmenin, çünkü bir haber gönderiliyor aslında kendisine.

“KURGAN” ismi çok tartışıldı. Yani düşünün iki senedir çalışıyoruz, ediyoruz. Hiç ismine bakmadık VDK'da biz, “KURGAN” diye düşündük. Mantıkla işte SMMM'mi, müşavire mi zorluyor. Biz KURGAN mı oluyoruz? Yani sistem tanım itibariyle, sahte belgeyi bulma üzerine tasarlanmış bir sistem. Düz mantıkla bakarsak kime mezar olabilir KURGAN? Çıkış noktası bu aslında. Kelime anlamı da yine aynı şekilde. Çok tasarlanmış, hani birşeyler hem bilinmeyen isim, hem karşılığı olan bir isim, bilerek seçilmiş bir isim aynı zamanda.

Şimdi çıkar çıkmaz tartışmalar başladı. Biz KURGAN'ın ne olduğunu anlatmak için, ben bir yapay zeka videosu hazırladım. Açabilirse arkadaşlarımız çok kısa, siz de izlerseniz, herşey zaten bu videoda anlatılıyor yani. “müdür bey, Maliyeden KURGAN başlıklı bir yazı gelmiş, bazı alışlarımızın riskli olduğunu söylüyor”, “endişelenmeye gerek yok, KURGAN Vergi Denetim Kurulu Başkanlığı tarafından geliştirilen, mükellefleri riskler hakkında bilgilendiren, bir risk analiz sistemidir”, “yandık desene, sahte belge kullanıcısı mı olduk şimdi”, “tam aksi bu sözler alıcının yada satıcının belge sahtekarlığı yaptığı ya da sahte belge kullandığı anlamına gelmez, sadece bu işte riskli olduğu konusunda alıcıyı uyarır. bir sayım yaptık ve Maliye Bakanlığı'nın değerlendirmesi doğru görünüyor. Peki şimdi ne yapacağız”, “Bu durumda alıcı listesini yapmakta özgürdür, örneğin kayıtlarını düzelttikten ve vergi beyannamesini verdikten sonra yazılı olarak yanıt verebilirler”, “tüm kayıtlarımızı kontrol ettik, satın almalarımız gerçek, bilgi alanında denetim olasılığından bahsediliyordu, peki denetime tabi olursak bunu nasıl kanıtlayabiliriz”, “bu durumda kayıtlarınızla ilgili yazılı belge vermeniz yeterlidir, işlemlerin, işlemlerin doğruluğu nasıl ispatlanacağı yayınlanmış bir genelgede belirtilmiştir”, “efendim bazı müşterilerimize KURGAN

sisteminden resmi yazılar gelmiş, ne yapalım”, “KURGAN sistemi alıcıları olduğu gibi, satıcıları da korumkatadır, alıcılardan gelen yanıtlar, satıcılar hakkında vergi incelemesi açılmasını engelleyebilir”, “Vergi Denetim Kurulu tarafından yayınlanan rehberlerden, KURGAN sistemiyle ilgili detaylı bilgiye ulaşabilirsiniz, unutmayalım KURGAN mükellefi korur”.

Çok basit bir video. Tabii şimdi sahte belgeci mi olduk şeyini, siz diyorsunuz ki heyecanlansın, yapay zeka sizden daha fazla heyecanlanıyor. Demek ki işin ayarlarını yapan yapay zeka çözmüş, ona biraz fazlaca duygusallık kattı. Ama genel olarak sistemi anlatan bir video. Yani şöyle, nereden baktığınıza bağlı. Gitmek istemediğiniz bir yere, reklamı görmek istemeyebilirsiniz. Reklam böyle arzu edilen birşeydir yani, üreten tarafındadır.

Şimdi tanım çok basit, Vergi Denetim Kurulu Başkanlığı risk analiz merkezi tarafından geliştirilen, cari verilerle çalışan, işlem riski ölçen işlemleri anlık olarak tarıyan vergisel bir sistem KURGAN.

Bir erken uyarıda, bilgilendirme sistemi. Mükellefler çok karıştırıyor. İşte “izah” diyorlar, “incelemeye alındık” diyorlar. Aslında ikisi de değil. Şu an risk analizi erken çalışıyor, size gelen yazı itibarıyla, bir bilgi isteme yazısı, denetimin habercisi, yani bir denetimin olabileceği noktasında mükellefi bilgilendiriyor. Yazılı tarafı, çıktısı yazılar, işte yoklamalar, aynı zamanda diğer mükellefler nezdinde yapılacak işin girdisini oluşturuyor. Öz güvenemediği risk analizi, daha önce hiç kullanmamış.bu şekilde.

Cari denetim yapmak üzere çalışıyor, niye? Yani işte faturalar, arşiv faturalar, biz onları ..halinde, belki saatler farkıyla erişip, o sahte belgeyi tespit etmeye çalışıyoruz. Çünkü şundan bahsettim değerli katılımcılar. Mükellef yaklaşık sahte belgeci, paravan şirketi, yaklaşık bir ay içerisinde milyonlarca 50 milyon, 60 milyon fatura düzenliyor. Siz eğer bu fatura düzenlemesine müsaade ederseniz, o zararı çoktan vermiş oluyor iki tarafa da. Kullanıcı mükellefe de, Vergi İdaresine de, onun için “cari denetim”, olabilecek en hızlı bir şekilde sahte belgeyi tespit etmek zorundsınız. İşleri hızlandırıyor, niye? Mahkemede size çokça şu soruluyor; “karşıtları yaptınız mı”, ”şu yoklamaları yaptınız mı”. Sistem bunu otomatik olarak yapıyor. Aynı zamanda toplu olarak yapıyor. Masum mükellefe sigortasını ödemiş, şu anlamda; dönüşlere bakarak biz kanaate varabiliyoruz. Basit bir örnek, tek mükellef, yoklama yapılmış, bir çalışanı sahte belge düzenliyor. Geçmiş dönemlerine bakıyoruz, hiçbir şey yok. Mükellefle ilgili hiçbir şey yok, ama yoklama tespiti var. Şimdi bu mükellefin eski sistemde sonucu ne? Şu. İnceleme, çünkü yoklama var. Sahaya gittiğin zaman müfettişin şunu deme şansı var “personelinle senin arandaki mesele, ben bilemem, mahkemede bunu halledin” deyip, mahkemeye göndermiş onu.

Bu tarafta ise, en azından buradan gelen görüşlerle mükellefin geçmiş dönemine bakarak, bunu risk analizi raporuyla sonlandırma şansını yakalıyorsunuz. Yani bir çoğu o kanala girmeden bir çok mükellefi incelemeden çıkarma şansı elde ediyorsunuz.

Yine aynı işte, istismar olayı, bu taraftaki mükellef için de geçerli. Yazı geldiği zaman, baktığı zaman, belki bir personel istismarı ile karşılaşabiliyor ve duruma vakıf oluyor. İkinci incelemeye girmeden yapmış olduğu bazı düzeltmelerle bu patikanın dışına çıkıyor. Şimdi o patikaya girdiği zaman bizim İdare olarak yapabileceğimiz hiçbir şey yok, müfettişle karşı karşıya gelir. Müfettiş de tek başına bir VDK’dır bizde. Biz müfettişin iş yapma şekline karışmayız. Kendisi kendi kararını verir. Yazabilir, yazmayabilir, ama bu aşamada biz, onu o patikadan çıkarmanın değerli olduğuna inanıyoruz.

Şimdi tapu alma işlemi, bu çok söylendi. Gelir İdaresi Başkanlığı’nın, işte yapmış olduğu, uğramış olduğu sistemlerle alakası yok. Gelir İdaresi’yle bağlantılı bir sistem de değil. Bizle çalışıyor, Vergi Denetim Kurulu Başkanlığı’nda çalışıyor. Mükellefin hukuki dünyasında hiçbir şeyi değiştirmiyor. Dünya genelinde başka bir şekilde karşısına çıkmıyor. Bir denetim olmadığını zaten

söyledim. Denetim yok henüz mükellef ilgili, inceleme yok, izaha davet yok. Burası şu anlamlı değerli “pişmanlıkla beyanname verebilir miyiz” diyorlar. Pişmanlıkla beyanname verebiliyorsunuz, çünkü daha risk analizi aşamasında olay ve o anlamda bir pişmanlık beyannamesi olabilir. Salt yapay zekaya dayanması imkansız. Cari çalışan faturanın tamamı yoklamaya, tespite dayanarak sistemi tetikliyor.

Geçmiş döneme ilişkin 2023, 2024 dönemi eski veriler üzerinde çalışıldı. Mükelleflerde riskli işlemler tespit edildi. Yazılar çıktı, ama bu eski dönem içindi. Eski dönem için daha risk bir kuvvetli, neden? Satıcı tarafından muhtemelen ya havuzlu, ya devam eden bir inceleme olduğunu gösteriyor çoğunlukla. Yani burada yoklamaya artık ihtiyacınız yok. Müeyyideli ve zorlayıcı bir sistem değil. Yazı size geldiyse, isteğinizi yapmakla özgürsünüz. Çünkü artık risk analizini siz kendiniz yapıyorsunuz. Bu belge gerçektir, değildir, burası mükellefin değerlendireceği bir durum. Hukuksuz değil, istediğimiz her aşamada test edebilirsiniz. Bilgi isteme yazısıdır. Yazabilir İdare. Karşıt yapabilir. İnceleme gereği yoktur, incelemeye açılmış olması gerekmez, önden de yapabilir. Sonuçta bilgi istiyorsunuz. İdare’nin bilgi isteme kapasitesinin önü, işte vergi mahremiyeti gibi birşeyle kapatılamaz, bu sefer o yetkiyi ondan kaldırmış olursunuz.

Yani onların her aşamasına tek tek çalışıldı, hukuksuz bir sistem değildir. Kumar oynanacak bir sistem de değil, az önce açıkladım. Sonuçta o patikaya geldiği zaman incelemeye, müfettişle karış karşıya kalıyor mükellefler.

Bunları zaten anlattım. Ama şu kısım önemli; Araştırma yapma süresi verildi diyelim. Yazı geldi, yazıda hiçbir şey istenmiyor, değerli katılımcılar. Bakın size sadece iki, üç şey soruluyor. Bunları biz “mutabakat riski” olarak ifade ediyoruz, niye? Birçok veriyi görüyoruz biz zaten, SBD’ci de biliyor, satıcı da biliyor, herşeyi görüyoruz. Belgeyi almıştır, defterine kayıt etmemiştir. Belgeyi almıştır, defterinden çıkartmıştır düzeltme beyanıyla, bunları görme şansımız yok merkez olarak. Zaten beyannamelerde bu şekilde çalışıyor, biz buna “mutabakat riski” diyoruz.

Bunu soruyoruz aslında mükellefe. Bakın mükellefe, alıcı mükellefe sorulan şu değil “bana bütün evrakları topla, bu gerçek mi” böyle bir soru sormuyor, buradaki olan yazılarını, Cari kullandığı defter ama geçmişe yönelik olarak gönderilen yazılar da oluyor, bunu soruyor. Mükellef sadece hangi yevmiyeye kayıt etmiş, beyannamesine dahil etmiş mi, cevabını veriyor, ama şunun da farkına varıyor “bu işlemde bir risk var”. Yani bir risk olmuş, bu yazı ona, onu söylüyor. İncelemeyi hızlandırıyor. Eğer ki, düzeltme yaparsan, bizden önce düzeltme yapmış olma şansı var. Evrakı almamıştır. Biz bunu bilmiyoruz ve inceleme açıyoruz. Mükellef geliyor “ben bunu çoktan çıkardım” diyor, inceleme kapanıyor. Ya da bizden sonra bu sinyalleme çıkarmış olabilir, düzeltme yapmış olabilir, müfettişe öyle bir cevap vermiş olabilir. Bu durumda da önceliği değişiyor. Yani orada matrahlı incelemeler dururken, diğer şeyler dururken, yaklaşık olarak zaten inceleme patikası kendisini çıkarmış oluyor. Hızlandırıyor. Raporlarımızı da güçlendirmiş oluyor.

Şimdi s en çok aldığım sorular ve ben onları sizin için cevaplayacağım.

Sistem hangi kriterlere göre riskli işlemler var?

Dünyanın hiçbir yerinde, hiç bir vergisel analiz sistemi “ben şu kriterlere göre mükellefi riskli buldum” demiyor. Böyle bir sistem yok. Bunların hepsi kapalı sistemdir. Kapalı sistem üzerinden çalışıyor. Verilere erişiyor. Bir puanlama yapıyor. Bu puanlamayla ne yapacağı İdare’nin sorunu. İsterse hiçbir şey yapmaz. İsterse sınırlı incelemeye gönderir. Ama bu kriterler hiçbir zaman açıklanmamış ne geçmişte, ne günümüzde. Burayı anlattık, tamamen yapay zekaya bağlı olarak işlem yapmıyor, tespitlerimiz var. Cari çalışan bir sistem. Biz cari, mesela biz bunun demosunu yaptık Ağustos ayında. Şöyle oldu; Yaklaşık olarak 1800 mükellefe gittik, 200 mükellefin nezdinde yoklama yaptık, diğerlerine de bilgi isteme yazısı gitti. Bunların önemli bir kısmı zaten düzeltme. Yine önemli bir kısmında biz malı göremedik.. Yine önemli bir kısmında, hiç açık

görülmeyen adresi posta adresi yok .Mükellef yok. “sattık” dedi, mükellef yoktu ortada. Sonuçta neye dönüştü? Bir ay içerisinde yaklaşık 700 – 800 milyon liralık vergi düzeltmeye dönüştü. Sadece bir demo uygulaması ve caride çalıştık.

Şimdi carideki uygulamayla, geçmişteki uygulamayı birbirinden ayıran şey şu; Mükellefi birinci ayında yakalıyorsunuz, mükellefin karşı tarafına gidiyorsunuz. Orada ama beyan vermemiş dikkat edin. Diyorsunuz ki “bu mükellefle ilgili, biz bir işlem gördük, şu işlemleri istiyorlar iki taraf içinde, ne sen satıcısın, ne sen kullanıcısın, yani düzenleyicisin, ama biz birşey gördük, sen de aynı şeyi gördüysen eğer, faturaları çıkarabilirsin, çıkarabilirdik biz, sorun da değil yani”. Ama bir tarafta şeyi bilmiyor, hani yoklama yapıldı, mükellefle ilgili işlem, depo kapasitesi, bulunamadı Onları bilmiyoruz. Ama çok cari, hani araştırma yapmak için bile, o ayın içerisinde ve beyanlarla yansımış. Beyannameye yansımış olsaydı, düzeltme şansıyla çok kolaylıkla çıkardı mükellefler. Bir çok faturayı da bu şekilde, ama eskiden, eskiye gönderdiğiniz zaman bu yazıları şunu görüyorsunuz. Bir çok mükellef çok fazla kullanmış. Doğru mu? İçine girmiş yani bayağı, hani “düzeltme yapmak istiyorum, mesela bütçem uygun, şu tarih itibiriyle değil” diyor, yine “düzeltme yapmak istiyorum ama sonucu ne olur, hani karşı tarafla benim nazarımda, benim nazarımdaki” gibi şeyler. Devam edelim.

İşlemlerle Katma Değer Vergisi kapsamındaki her şey ayrı yani, oradaki işlem tanımı içerisinde yer alan herşey işlem. Ama biz bunu biraz daha geniş öğreniyoruz, öyle söyleyeyim. Yani mükellefler arasında cereyan eden alış ve satış işlemi bizim kapsamımızda değerlendirdiğimiz işlemlerden birisi.

İşlem riskinin ölçülmesi şu anlama geliyor; Bu sistem mükellefin kendisine bir risk puan atamıyor. Ne satıcıya risk puan atar, ne alıcıya risk puan atar, işleme bir risk puanı atar ve bunu geçmişten günümüze getirir. Kurulduğu günden günümüze getirir ve işleme riski doğar. Bunun çıktısı şudur; Mükellefin tüm işlemlerine ilişkin yazı gitmez. Mükellefin tüm işlemlerine ilişkin yoklama yapılmaz. En yüksek işlem riskine sahip, işlemlere yönelik işlem yapılır bizde ve yazının hiçbir yerinde “satıcı sahte belge düzenleyicisidir, alıcı sahte belge kullanıcısıdır, satıcı risklidir, alıcı risklidir” bir ifade geçmez. Burayı da yazdınız zaten, skoru ifade ediyor. Mükelleflerin ölçülmesinde, işlem riskinin ölçülmesi, az önce anlattığım şey, aslında çok önemli bir ayrım. Hem defterdarlıkta, hem yazının kendisinde var. Yazıyı alanlar biliyorlar, görüyorlar. Cari verilerle çalışma şu; İki tip burada cari veri vurgusu var.

Birincisi şu işte; arşiv fatura, e-fatura gibi günlük düzenlenen ve bize hemen atan, yaklaşık yirmi, otuz veri gibi düşünebilirsiniz bunu. İkincisi, skorda değişebilir. Yani yeni bir gelişme oluyor mükellefle ilgili, o işlemin skoru değişebiliyor. Riskli olabilir, riski düşebilir. Onun için cari verilerle çalışıyor, bulgusu var sistemle yapılan.

Mükelleflere iletilen yazının mahiyeti, bilgi isteme yazısı. Karşıt mahiyetinde yapılıyor. İncelemeye alınmayan mükellef bilgi istemek zorundasınız. Çünkü kanunun size tanımış olduğu yetkiler var. Bu yetkilerden kullanabileceğiniz en uygun olanı, bilgi isteme ve karşıt. Biz de onu kullanıyoruz. Hukuksuz bir anlamda işlem yapmamak için. Alıcılara niye gönderiliyor? Mutabakat sisteminden bahsettim. Merkezi olarak o faturanın deftere kayıt edilip, edilmediğini, beyan edilip, edilmediğini, çıkarılıp, çıkarılmadığını bilmiyorsunuz. Mükellefe sormak zorundasınız, gerçekten çok anlamsız bir iş yükü üretiyor bizim için. Mükellef geldiği zaman “ben bunu çoktan çıkardım” diyebiliyor. Ya da öncesinden çıkarabiliyor. Biz buna “mutabakat riski” diyoruz. Alıcı cari dönemde düşmüşseniz eğer. Niye alıcılara gitmediğini anlattım, çünkü işlemlerin bir kısmı skorla ilgili.

Satıcılar yönünde bu yazıları alan alıcıların yapması gereken hiç bir işlem yok. Alıcıları tam tersinden düşünersek, satıcının da alıcı nezdinde yapacağı hiçbir işlem yok. Sadece kendisine yönelik işlemi değerlendirmek, yani bu belgeyi aldık, eğer sahte belgeciyse karşı taraf, gereken

sahte belge kullanıcısı çok doğal olarak ekonominin kendi akışı içerisinde sahte belge olduğunu mükellef biliyor. Hadi olmayan kısımları değerlendirip, en azından orada da iki görünüm var. Orada da araştırma yapabilecek şansı elde ediyor. Burası çok soruldu “adam ne yapsın” diye. Bu yazıyı anlattık.

Biz baktığımızda üç alternatif görüyoruz. Yani ilki, kayıtlarından çıkartabilir, düzeltme beyannamesi verebilir. “pişmanlık verebileceğini” söyledik. “itirazı kayıtla verilebilir mi” diyor. Ben kendi hukuk bilgim içerisinde, sadece kendi değerlendirmemi söyleyeyim. Müeyyideli olmayan bir yazıya itirazı kayıtla beyanname vermek çok mantıklı gelebilir. Ama o şekilde yönlendiren avukat, ne yazık ki meslek mensuplarımız da var. Kendi değerlendirmesidir, ona da bir şey diyemem.

İkinci alternatif, eğer ki “bu benim gerçektir, bu evraklarım, yapmış olduğum işlem gerçektir” diyorsa, o müşteriye bakacak, evrakları toplamaya çalışacak. Çünkü o dönem, o yazıyla, o evrakları istemiyoruz. Sadece riskten haberdar ediyoruz. İncelemeye gelebilir, gelmeyeabilir, önünde çok önemli zaman var. Soracak, bakacak, araştırarak, alternatif bulununca, alternatifsiz hiçbir şey yapmıyoruz. Burada ne var? Bilgi isteme yazısı olduğu için, bir usulsüzlük cezası var, başkada birşey yok. Yani onun için üç alternatif var. İstedğini yapmakta özgür. Sadece bir bilgi edinir, ediniriz. En önemlisi, pişmanlıkla beyanname verilebilir.

Satıcıyla ilgili, böyle bir yazı almıyor, çünkü satıcıyla ilgil bütün görünümlere zaten vakıfız. Ve belli bir düzeyin üzerinde risklilik olduğu için bu yazılar gidiyor yaklaşık olarak. Satıcı için “a inceleniyor, b incelenmek üzere” anlamına geliyor. Nasıl davetiye iletiyoruz bu yazıları? Denetleme bir sistemleri ekranları bugün tam anlamıyla çıktı birçok ekranı. Yazıyı biz yüklüyoruz. Kullanıcı müfettiş alıyor yazıyı yüklüyor. Şimdi yine bugün açılan başka bir sistem var. Bu ekranda ben bir tanesini getirdim, diğerlerini getiremedim. VDK’da yazmış, VDK’nın yazmış olduğu yazılar, mükelleflerimize kağıt ortamında gönderildi yazılar. Biz şu anda tamamını dilekçeli bilgi verme sistemi var. Elektronik ortama aldık. Bize çok soruldu çünkü, “vergi dairesine elektronik ortamda yazıyorum, size niye yazmıyorum” diye, artık elektronik ortamda da yazılara cevap verilebilecek.

Diğer yandan satıcı mükellefi inceleyen müfettişin önüne düşecek bütün yazılar. Ne yapılmış,, ne söylenmiş, ne verilmiş? Alıcının düzeltme yapması, satıcının hayatının da hiçbir değişiklik yapmaz özü itibarıyla, yani riskli bir puanı değiştirmez. Ama burda yapılacak risk analizi tarafından ikinci bir değerlendirme risk analizi, bizim merkezli olarak. Buradan alacağınız o mükellefi satıcıyı patikadan çıkartabilir. Alıcı zaten kendisi patikadan çıkarma şansı var. İncelemeden çıkarmayı, izahtan çıkarma şansı var.

Bu çok soruluyor. Biz, mesela mükellefle ilgili, satıcı “ben hani güvenemiyorum, devletten de böyle bir yazı geldi, ben bunu çıkarmak istiyorum, ama satıcı incelemeyi sonra bana tekrar bu gelir mi”. Bizim çıkarmış olduğumuz satıcıyla ilgili daha önce de söylediğim gibi, onun risk puanını değiştirmiyor, çünkü biz zaten satıcıyı da puanlayamıyoruz. İşleme bir puan veryoruz, püf puan noktası bu, o puan değişmiyor. Satıcının incelemeden çıkması risk analizindeki o rapora bağlı. Alıcının çıkması kendi eylemlerine bağlıdır, orası denetim safhasına bağlı. Alıcı alıcı denetim sürecine düzeltme beyannamesiyle dahil edilmeyeabilir. Pişmanlık vermiştir, dahil edilmeyeabilir. Bir şekilde düzeltme yapmıştır, çünkü müfettiş soruyor “yaptınız mı, düzelttiniz mi”, müfettiş “düzelt” demiyor buarada onu söyleyeyim. Tamamen kendisine ait bir karar. İzaha davet edilebilme oranı düşükse, eğer satıcının, alıcının, yalnız faturayla ilgili ve satıcı olduğunun kanaatine vardı bu tarafta, VTR geldi. Alıcıyı izaha davet edebiliriz belli bir oranın altındaysa oranı, zaten hani kitle itibarıyla açıklamaya gerek görmüyorum ben.

Bunu anlattım. Aslında daha katı bir değerlendirme olacağını gösteriyor bizim için, yani bilerek esas, bilerek kullanma istisna oldu, niye? Biz şunu istiyoruz mükelleften; “eğer incelemeye

gelecekse, biz sizi haberdar ettik, lütfen o araştırmayı yapıp bize gelin. bunu kişisel olarak sağlayabiliyorsanız ve bu tarafa geliyorsanız kendinizden emin olun”, bunda sıkıntı yok. Zaten genelgeyle de müfettişle de bir kaç kez görüştük. Eğer bu tarafa gelecekse iş, incelemeyi tercih ediyorsanız, hakkınızın, hukukunuzun korunacağından emin olun. Ama öncesinde ciddi bir zaman var. Gider, gelir toplayacak, bu araştırmayı yapacak, ki biz de süreci hızlandıralım. Yani bir günde bitecek bir işi, aylarca yapmanın bir espirisi yok. O gerilimi yaşamamanın da bir espirisi yok.

İncelenmeyebilir satıcı mükellefler, az önce tek bir mükellefle örnek vermiştim. Böyle arada masum gerçekten sisteme girmiş ve hakkında SBD inceleme açılması zorunda kalan mükellefler var. Onları çıkartabiliyorsunuz.

Meslek mensuplarını en sona bıraktım. Çıktığı zamanda bir talihsizlik yaşadık biz. Nasıl hareket etme noktasında bir belirsizlik oldu. Tuhaf bir dönem oldu, çünkü ana rehber birinde çıktı. Biz meslek mensuplarından hiçbir şey beklemiyoruz açıkçası, hani bir sorumluluk almıyor yani, tek istediğimiz, rehberlik etmesi. Bunu birkaç kez açıkladılar.

Vergi Denetim Kurulu Başkanlığı 2011 yılında kuruldu. Bu güne geldik, 2025’e geldik. Bir kez dahil, bizim meslek mensuplarına yüklediğimiz bir sorumluluk yok bu anlamda. “şunlara bakalım, şu veriyi toparlayın öyle getirin”. Özelinde yazılmış bir sorumluluk olabilir, hani kendi mesleki değerlendirmesi ve meslek mevzuatı gereği, ama “biz topladık, çıkardık senin sorumluluğun budur, bunların hepsini sen yapacaksın” diye yönlendirdiğimiz bir süreç olmadı. Burada da yine aynı şekilde yaklaşılmış. Çünkü TÜRMOB’la da hani paydaşlardan biriydi. Biz burada meslek mensuplarını paydaş olarak gördük. Ve rehberde “paydaş” olarak ifade ediliyor. Tek istediğimiz bu yazı geldiği zaman, mükellefe doğru rehberlik vermek. Şimdi bu ihtilaf rehberliğin verildiği zaman, zaten çözülüyor. Mükellef kendisini biliyor. meslek mensubu anlatıyor, düzeltmesini veriyor çıkıyor. Ben avukatlar nazarında çok eleştiri aldığınızı biliyoruz bu noktada. Halbuki bu alan meslek mensubuna olanağı açan, ihtilafı daraltan bir alan. Çünkü rehberlik etmesi isteniyor, yani hep ayı soru geliyor da bana onun için, hani tarife ve diğer biz fiyatlandıracağız. Devletin yapabileceği şey, bu yazıları göndermek ve uyarı yapmak. “nasıl fiyatlandırılır”, “nasıl danışmanlığa dönüşür”, biz onu bilemeyiz. Bu tarafta meslek mensubunun bu rehberliği yapmasını istiyoruz.

Üstüne şöyle birşey yaptık. TÜRMOB’la da görüştük, beraber çalıştık bu konuda.Şu söylendi bize “biz herşeyi gördük ve herkes iyi niyetli, ama siz giderseniz ne olacak, a şahsı, b şahsı giderse, bu süreç meslek mensubu için sorumluluğa dönüşür mü”. Böyle birşey olmaması için bir yazı tasarladık ve bütün müfettişlerimize gönderdik. “meslek mensubunun burada bir sorumluluğu yoktur, kendisinden beklenen tek şey rehberlik etmesidir” diye. Bu internette bulunan en iyi espiriydi, öyle söyleyeyim.

Tam MASAK gündemin üzerine geldi. Gerçekten ayarlanmış birşey değildi. Çünkü MASAK’la ilgili böyle bir düzenleme tebliğde vardı, yıllardır vardı. Bir meslek mensubu çıktı dedi ki “bana şu kadar bilgi isteme yazısı geldi, şu yazıldı, etti, şu oldu, dezerfermasyon oldu”, yani MASAK’tan böyle bir düzenleme ilelebed var. ”ama böyle de bir yazı geldi, KURGAN’la böyle bir yazıya cevap vermezsek MASAK’tan ceza alacağız, ben mükellefimi nasıl ihbar edeyim, bize bir sorumluluk yüklenir mi”, eğer böyle düşünüyorsa haklı, meslek mensubu haklı., ama bu birbiriyle örtüşmeyen iki kurumun “sen onu bir şekilde böyle yap, biz de bunnu böyle çıkaralım” diye biz ilk şeyde hemen rehberini yayınladık “bizim böyle bir beklentimiz yok” diye açıkladık. Sonrasında da çözümü düzenledik MASAK’li ilgili.

BAŞKAN A.MÜFİT ERKARAKAŞ

Erhan Başkan, bir dakikanızı alabilir miyim? Şimdi tam yeri geldiği için, teşekkür ederim. On gün kadar önce Erhan Başkanımın bahsettiği kapsamda MASAK Başkanımızla bir toplantı yaptık. Kendisine böyle bir çatışmadan kaynaklı bir müşterek durum mu var? Camiamızda böyle bir kaygı var diye sorduğumuzda, kesinlikle böyle bir sürecin tesadüfle denk gelme olduğunu, yeni bir düzenleme yada hukuki bir metnin asla söz konusu olmadığını, zaten 2009'dan bu yana varolan mevzuat gereği sorumluluğumuzun cari olduğu, ama bu rehberle yeni bir konu olmadığını ifade etti. Biz de konuyu bildiğimizi, ama rehberin kötü kaleme alındığını ve çok anormal genişlikte bir sorumluluk alanı ve bildirim alanı tariflediğini ifade ettik. Kasım ayı içinde uluslararası Türkiye Cumhuriyeti'nin imza koyduğu, bu karaparanın aklanmasıyla ilgili iki kurumunun MASAK'ta bir incelemesinin olacağını, Aralık ayından sonrada uyum üzerinde bu rehberin bizlerle de görüşülerek yeniden bir kaleme alınmak durumunun olabileceğini ifade ettiler. Bu vesileyle de bu bilgiyi sizlere ve ekrandaki arkadaşlara aktarmış oluyorum. Yani özetle batı yakasından MASAK bazında yeni bir durum yok. Teşekkür ediyorum.

ERHAN SELİM

Bu açıklamanıza ben teşekkür ediyorum. Durum aynen bu şekilde cereyan etti. Daha sonrasında TÜRMOB zaten bir yazı hazırlayarak, bir rehber hazırlayarak gönderdi bütün meslektaşlarına. Onun hazırlanması sürecinde de oradaydım, ne denebilir, ne söylenebilir, tartıştık, gayet faydalı oldu dedi. Birçok soruyu ve sorunu ortadan kaldırdığını gördük biz, bizim tarafımızda.

Sonlandırmalı mı meslek mensubu böyle bir yazı geldiği için, yani şuraya kadar anlatılan şeylerin arasında sonlandırılmaması gerektiği ortaya çıkıyor. Çünkü risk analizi aşamasında, yani mükellefin duruma ilişkin burada bir netlik yok iki taraf içinde. Sadece bir dikkatli olun yazısı olarak alması gerekiyor süreci.

Çalışmaları yapacak mı meslek mensubu, gerçekliğini ispat edecek? Biz bunu meslek mensubundan beklemiyoruz ve süreç içerisinde beklenmeyecek, yani kendisinden beklenmeyecek, “ben o rehberliği verdim” diyebiliyorsa meslek mensubu ki TÜRMOB'un rehberinde işte iki tane yazı formatı var, ya da bir mail atın en azından diye mükellefe. Bunları ispat edebiliyorsa, bu tarafta artık yapılabilecek başka bir değerlendirme yok. Çünkü biz de o gerçek gidişinde yani piyasadaki kopuk değiliz yani, bir meslek mensubu ne kadar araştırabileceği, ne kadar zaman ayırabileceği, gerçekliğine ilişkin 2023, 2024'e gidip o belgeleri ne kadar toparlayabileceği, bunların hepsini biliyoruz. Bu inceleme işini yıllarca yapıyoruz. Bu tarafta beklentimiz, o rehberliğin verilmesi sadece. Olan yazıların neticede “bilmiyordum” deme seçeneğini bizce ortadan kaldırıyor. Makul süre verilmedi savunmasını önemli ölçüde, geçersiz kılıyor. İdare'nin iyi niyetini ortaya koyuyor “biz bu incelemeleri yapmak istemiyoruz” kıymetli katılımcılar. Günün sonunda bunlar çok gerilimli incelemeler. Karşımızda o örgütler yok. Onlar çıktı, gitti. Bizim mücadele ettiğimiz yapılar bunlar. Ama mükellefle başbaşa kaldığımız zaman, yanlış bir tercih yapmış, hala ekonominin içinde üretim yapan, işçi çalıştıran, iyi niyetli, güzel iyi niyetli olduğunu düşündüğümüz insanlar var. Bu kişiyi, bir risk değerlendirmesiyle mahkemeye göndermek çok ağır birşey, elimizden geldiğince adil davranmaya çalışıyoruz.

Burada da zaten sistem o değerlendirmeyi mükellefe bırakıyor “siz kendiniz, kendi risk değerlendirmenizi yapın” şekliye. Gerekli araştırmaların yapılmasını zorunlu kılıyor bizim nazarımızda, çünkü önümüze geldiği zaman mükellef, biz artık onun gerekli araştırmaları yapıp, bu evrakın gerçek olduğuna, kendi işlemlerin gerçek olduğuna ilişkin gerekli evrakları topladığına inanıyoruz, bir günde de bitecek bir iş olduğunu düşünüyoruz böyle geldiği zaman.

Şimdi cevap yazılarına ilişkin, burada bir videomuz var. Hani sistem bugün camiaya çıktı, onu da göstereyim. Şimdi yeni bir “denetim sistemleri” ekranımız var. Normalde yazıları elden gönderiyordu mükelleflerimiz, e devlet üzerinden girebiliyorsunuz, e-inceleme tarafına çok yakın

yaptık. “e-itiraz, e-uzaktan itiraz, e-tutanaklar” artık hiç Vergi Denetim Kurulu’na gelmeden bütün incelemelerinizi yapabiliyorsunuz.

Burada mükellefin VKN’sinin girilmesi yeterli. VKN arka tarafta öbür mükellefle eşleşiyor, çünkü öbürü de e-devletten geldi. Bu tarafta istediğiniz yazıyı girmeniz için bir modül açılıyor. Burada çeşitli yazılar var bizim mükellefe yazdığımız mükellefe ilişkin. Onların bir kısmını dolduruyor. Ve bizim istediğimiz mükelleften bir tablo var aslında, yazıyı gelen mükelleflerimiz biliyordur. Onlara danışmanlık veren, onların defterini tutan meslek mensupları biliyordur. Basit bir tablo, işte yevmiyeler, hangi gün yevmiye kayıt ettiniz, yevmiye tarihi, beyana dahil ettiniz mi gibi. Bunu kayıt ettikten sonra alta otantaksiyon anlamında, e devletten yapıldığı için, biz imza sirkülerin örneğini, vekaletnamesini istiyoruz yükleyebiliyor PDF ortamında, sonra o dediğimiz tabloyu excel ortamında dolduruyor bize iletebiliyor, yani şuan için çoğu kağıt ortamında geldi yazıların ama, bundan sonrakı KURGAN yazılarının tamamı için bu sistem kullanılabilir. Bunuda size göstermiş oldum, exceli doldurup yolladığı zaman direkt önümüze düşecek, yani müfettişten de gelmeyebilir ilerleyen zamanda, doğrudan sistem tarafından size gönderilebilir, “bu ekranla süreci yönetebilirsiniz, e-inceleme doğru gidiyoruz zaten. Burada da elektronik imzayla imzaladıktan sonra, yazı bize geliyor, aynı zamanda biz sistemi e-dilekçeye yada bilgi verme sistemi olarak kullanacağız yakın zamanda, e-incelemenin parçasıdır, ön incelemenin parçası. Müfettiş görmeden birçok işi, birçok denetim safhasını oradan yürüteceğiz. Onu da ifade etmiş olduk.

Teşekkür ederiz ekranda gösterdiğiniz için. Ben teşekkür ediyorum dinlediğiniz için sabırla.

BAŞKAN A.MÜFİT ERKARAKAŞ

Erhan SELİM Başkanımıza da bu güzel detayları sunumu için çok teşekkür ediyoruz.

Şimdi programımızın bu bölümünde soru cevap, başta da size ifade ettiğim üzere, soru cevap kısmına geçeceğiz. Şöyle olması sanki daha uygun olacak. Böyle bir polemige de dönüşmemesi açısından. Baştan biz bir öncelikle salonda bulunan meslektaşlarımızdan soruları alalım, onları kayda alalım. Ondan sonra başkanlarımız uygun gördükleri şekilde bu soruların cevaplarını arz etsinler. Tabii yine şunu hatırlatmak istiyorum, konumuz KURGAN ve sorularını bugünkü anlatımın KURGAN kapsamında olmasını istirham ediyoruz.

İkincisi de, mükerrer soru olmayacak şekilde meslektaşlarımız özen gösterirse, seviniriz. İlk soruları salonumuzdan alacağız. Mikrofonu da verelim, meslektaşımız önce bir kendini tanıtsın ve sonra da sorusunu ifade ederse seviniriz.

HAMİT ÖZTAŞKIN

Hamit ÖZTAŞKIN, Yeminli Mali Müşavir, KURGAN programı çok yeni olduğu için, tabii bizim bir takım endişelerimiz var. Bu endişelerimizden bir tanesi de biraz önce Erhan üstadımızın söylediği gibi, 77 bin kişiye yazı gitmiş. Bizim tabii ilk işimiz tasdik yapmak, daha sonra Katma Değer Vergisi iade raporları vermektir. Bu raporları da verirken yeteri kadar inceleme yapıyoruz. Ancak, demek ki bu incelemeyi yaptığımız yetersiz olduğu zaman, bizi bu KURGAN ihtar edecek ve bizim için faydalı olacağını düşünüyorum.

Yalnız bazı mükellefler vardır. İthalatçılardan mal satın almaktadırlar. Ancak, o satın aldığı kişi de aynı zamanda stok fazlasından dolayı başkalarına fatura kesmeyi yapıyorlar. Bizim mükelleflerimiz normal olarak, düzgün olarak evrakları aldığı halde, o firmalar, sahte ve muhteviyatı itibarıyla yyanıltıcı belge düzenleyen firma olarak sizin sinyalinize girerse, bizi de sıkıntıya sokacaktır. Bunun için, biraz önce Muhsin Başkanımın da en son slaytında gösterdiği gibi acaba bizim için faydalı olabilir mi? Bunlar nasıl test edilir? Yani satın almadan önce ve daha sonra düzeltmeler yapabilmek için, yeteri kadar bilgi sahibi müfettişleriniz var mı? Uygulamada açıkça sıkıntı çekiyoruz. Ve vergi dairesine düşerse daha çok sıkıntı çekilecektir. Bu 77 bin kişi daha çok artacaktır. Onun için destek alınması lazım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN A.MÜFİT ERKARAKAŞ Teşekkürler. İsminizi lütfedermissiniz.

NEDİM AKKURT

Nedim AKKURT, Şimdi bilmeden kullanmayı kesin verilere dayandırmak lazım. Yoksa müfettişin intiyatifine bırakmamanız lazım. Bırakıldığı zaman, eğer izin verirsiniz başımdan geçen bir olayı anlatayım.

BAŞKAN A.MÜFİT ERKARAKAŞ

Arkadaşlar, çok özür dilerim. Burada hepimizin incelemelerle ilgili muhtelif tespit yada durumları olabilir. Konumuzun kapsamı içinde kalalım lütfen.

NEDİM AKKURT Konunun kapsamı içerisinde. Desem.

BAŞKAN A.MÜFİT ERKARAKAŞ Peki.

NEDİM AKKURT

Şimdi beş sene sonra rapor yazılıyor. Ondan sonra vergi tekniği raporu, vergi tekniği rapounda adı geçen firma altı senelik birşey bu ve o güne kadar da çok güzel çalışıyor. Benim rapor yazdığım firmaya da mal satıyor. Yalnız alt kaynağı gelince ihbarnameler, başlanmış incelemeye, adam kolon kanseri oluyor ve hiçbir şeyi yerine getiremiyor. Kemoterapi, radyoterapi görüyor, bundan dolayı hiçbir şeyi yerine getiremiyor. Beş tane işçi çalıştırıyor. Ve müfettişin raporu şu; Herkese naylon fatura kesiyor. Ondan sonra diğer müfettiş yazmış, “efendim 1 milyon lira sermayesi var nasıl yapar? 6 milyon lira kredisi var. 2 milyon lira ortağın alacağı var. 1 milyon lira sermayesi var. 8 milyon lira ciro yapıyor. En sonunda yargıda bunu çözdük. Yargıda şunu yaptı “yeterli uygulama yapılmamıştır, oransal inceleme yapılmamıştır” diye, davayı kazanmış oldu.

KAMBER KAYA

Sunum için teşekkür ederim. Benim sorum sahte belge durumunda konumun esas. VDK’da öyle bir inceleme var mı? Tasdik yapılan firmaların durumu nedir? Bu firmalar daha düzenli mi? Bu konuda fikriniz var mı?

Bir de, ona bağlı şu soruyu sormak istiyorum; Eğer Yeminli Mali Müşavirin yaptığı tasdikte isabetliyse bunu yaygınlaştırmak için, bir takım teşvikler gerekmezmi.

Bu konuyla ilgili düşüncenizi öğrenmek istiyorum. Teşekkür ederim.

BAŞKAN A.MÜFİT ERKARAKAŞ Teşekkürler Kamber bey. Nhat UZUNOĞLU.

NİHAT UZUNOĞLU

Ben Nihat UZUNOĞLU, özellikle sunum için teşekkür ediyorum. KURGAN konusundaki birçok tereddüt ortadan kalkmış gibi, ama buna bağlı olarak şimdi önce şunu söyleyeyim; Vergi incelemesi kolaybir iş değil ve insan kaynaklı olduğu için, insan ilişkileri önemli. Dolayısıyla duygular da önemli. O nedenle sadece yapay zekanın yapacak olduğu bir rapor, bu duygusallıktan uzak olduğu için, çok fazla amaca hizmet etmez diye düşünüyorum. Erhan beyin söylediği”bilgi isteme yazısıdır” demişti. Bilgi isteme yazılarında “şu konuda bilgi istiyorum” dersiniz. Yorum yapmazsınız.

Şimdi bilgi isteme yazıları, ama yorum yapıyor diyor ki, “senin şu alışlarını şöyle buldum ben”, Şimdi bu yorumu yaptırdığı zaman, o mükellef duygusal tepkiler gösterebilir. Nedir bu tepkiler? cevaplara baktığınız da bir tanesi, düzeltme beyannamesi verir her şeyi kayıtlarından çıkartarak düzeltme beyannamesi verir ve size de bu şekilde bilgi verir.

Ondan sonra peki, düzeltme beyannamesi verdi. İnceleme yapıldı ve satıcı firma nezdinde inceleme yapıldı ve inceleme olumlu sonuçlandı, düzeltme beyannamesi ne olacak? Bunların durumu ne olacak?

İkincisi sizin, bu yazının muhatabıyken iki tane işlem var dediniz. Birincisi, düzeltme beyannamesi vermek, ikincisi, incelemeye ilgili hiçbir şey yapamaz. Uygun mükellef bilgi vermemi istiyor, ama düzeltme vermek istemiyor. O zaman bu mükellefin yapacak olduğu işlem nedir? İşlerin gerçek olduğu bilgilerini bu aşamada vermesi gerekecektir. Yazının hukuki olduğunu söylediniz, bana göre yazı hukuki değil. Bunu bir eleştirel olarak değil. Dikkate alınması gereken bir husus olduğu için söylüyorum, bugün o yazıların muhatabı satıcı firmaya, o yazıyı gönderen vergi müfettişi “sen unutmuşsun nasıl olsa, o belgeyi alın”. Niye alın? Vergi mahremiyetini ihlalden alın. Kişisel Verileri Koruma Kanununu, Türk ticaretini engellemekten alın. Bu yazıyı alan mükellef, satıcı firmaya bir yazı yazıyor, diyor ki “vergi dönemi nedeniyle ticari ilişkilerimi sonlandırıyorum”.

SUNUCU Size geldi mi böyle bir yazı üstat.

NİHAT UZUNOĞLU Hayır, bana gelmedi.

SUNUCU

Şimdi şöyle; Bize gelen 16 tane yazı var. 77 bin kişiye yazı çıktı. Bize gelen 16 yazı var. 5 tanesi yanlışlıkla bize gönderilen cevabi yazı. Müfettişe gönderecekti, bize göndermiş. 8 tanesinde sizin dediğiniz gibi bazı görünümeler var, birşeyler soruyor bize. Ya inceleniyor, ya incelemesi devam ediyor, ya incelenmek üzere, yani bu böyle hani ve “bunun şöyle oldu” denecek bir olay değil. Zaten bizim sizden ayrı risk analiz sistemlerine yakalanmış vaziyette. Yani KDVRİRA’ya, bunların hepsini, bir kısmı resen terk, mükellef yok ortada. Hani bunu, bu şekilde genelleyerek şey yapmayalım.

NİHAT UZUNOĞLU

O tespitten, gelen yazılarda tespitlerin ne olduğunu bilmiyoruz. Bir kısım satıcı firmalar yazının muhatabında da öyle bir yazı yok. Öyle bir durumun olduğunu.bir şekilde avukatlar var. Özellikle olacak da bu işin içerisinde.VTR kutsal bir metin değil. Anlatıyorsunuz herşeyi söylüyorsunuz ama belgeler var.

Şimdi .bir genelge var, 18 Ocak tarihli bu genelge gayet açık. Aslında bu genelge Gelir İdaresi Başkanlığı’nın Katma Değer Vergisi için yazdığı yazı. O yazıya baktığımızda VTR veri tabanı gibi, düzenlemeyle ilgili rapor anlatıyor. Herşey konuşulacak deniyor. VTR ile inceleme yapılıyor. Bu uygulamada esas sorun zaten VTR. Yazılan büyük çoğunluğu yanlış raporlar.

Kusura bakmayın biraz uzattım ama, çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN A.MÜFİT ERKARAKAŞ

Bende teşekkür ediyorum. İlk beş soruyu cevaplayarak gidelim. Aksi halde olay çok uzayacak ve konuşmacıların da konsantrasyonları ve soruyu takibi zorlaşacak, imkansızlaşacak. Üstadım bu cevaplardan sonra devam edeceğiz, peki buyurun üstadım.

BAŞKAN A.MÜFİT ERKARAKAŞ

Arkadaşlar, üstatlarım, ısrarla istirham ediyorum, Bugünkü konuşmalarımızı, bugünkü sunum kapsamında olmalı. Şimdi izin verirseniz, hemen bir ilk soruların cevap kısmına geçelim. İlk soru Hamiz ÖZTAŞKIN'ındı, "satıcının hem düzgün satışı var, hem sakat satışı var.

ERHAN SELİM

Kısmi düzenleyici olduğu varyasyonu altında. Şimdi şöyle, genelde Gelir İdaresi Başkanlığı bir mükellefin kısmi düzenleyici olduğuna inanıyorsa, dairemizde bunu kısmi düzenleyici olduğunu gösteriyorsa, 160/A gibi bir metodolijeyle değil mi? KDVİRA'a giriyor. KDVİRA şeyi daha düşük % 70'lerde, 80'lerde, gönderiyor. Çünkü bu mükelleflerin bir kısmı gerçek fatura düzenliyor, bir kısmı gerçekten sahte fatura düzenliyor. Şimdi bu sistemde mükellef kendi değlendirmesini, kendisi yapıyor. Gerçek bir fatura da olabilir, sahte bir fatura da olabilir. Biz total olarak karşımızdaki mükellef "sahtecidir, düzenlediği her şey sahtedir" demiyoruz ki, siz alıcısınız, "sizin kullandığınız bütün faturalar sahtedir" diyemiyoruz, çünkü bir işlem riski var, işlemden puan veriyor. Mükellefin tüm alışı, alışlarına gitmiyor. Mükellefin belli bir alışına gidiyor bu fatura. Bu faturanın gerçek olabileceğinin bir kısmını zaten kabul ediyoruz ki, mükellefe diyoruz ki "sen bir araştırsın". Var mı elinde belgesi, işte ne olabilecekse bunu kanıtlayabilecek, yani bu noktada biz temelden ayrılmıyoruz gibime geliyor neticede. Çünkü başka bir şeyden, eski versiyondan bahsediyorsanız eğer değerli üstatlarım, o dediğiniz doğru, VTR var, bana gelindi, bunlara bakılmadı, şöyle oldu; Şimdi bu söylediğiniz noktada da biz ayrılmıyoruz. Yaklaşık iki saattir sunumda aynı şeyleri ifade etmeye çalıştım. Biz bu algıyı değiştirmeye çalışıyoruz. Ama bu algı, sadece buradaki algı değil. Müfettiş takibindeki algıyı da değiştirmeye çalışıyoruz. Sadece burada VTR var diye "böyle yazın" demiyor. Bunu meslek mensubu yapmış? "daha fazla mükellefin de, meslek mensubunun da üzerine gitme". Yani ciddi bir iyi niyet göstergesi var iki taraf içinde. Kaldı ki "yok efendim gerçekliğe dayanıyoruz. Bundan daha güzel birşey olabilir mi? Karşı tarafta "bu işi en iyi sen biliyorsun" diyor. "ister çıkar, ister toparla getir". Ama sen belgeli geldiğin sürece, ben sana nasıl yazabilirim ki, 13 tane var. "ödeme belgeni getirdin, irsaliyeni getirdin, çalışma konusu" diyorsun.

Bu tarafta şey yapılmış durumda değil. Öyle olsa, bu mükellefin sahte belge için eski risk analizi sistemleri böyle çalışıyor. Belli puanı geçiyorsa mükellef, bütün işleri sahtecidir, risklidir ve gelen yazıda da mükellef risklidir. "satışları sen aldın aktık, buna bak, burada öyle değil, burada tamamen farklıdır".

Başka bir soru.

BAŞKAN A.MÜFİT ERKARAKAŞ

Teşekkürler. Şimdi Nedim AKKURT meslektaşımız da, bilmeden kullanımındaki müfettiş hassasiyetini talep ettiklerini ifade etti.

ERHAN SELİM

Tamam. Aslında o cevabı verdim. Aynı hassasiyet bizde de, şimdi bakın, bize inanın. Bizi en çok yoran, sahte belgeci değil, çünkü adam yok ortada. Malı sattı, parasını aldı, kaçtı, gitti, % 10'la, 5'le , 8'le. Şimdi bize hep kullanıcılar geliyor. Kullanıcılardan aldığı bilgisi, hali, ticari hayatın içinde, bir kere bir yanlış yapmış olabilir, geçmiş görünümünde görüyoruz çünkü, bu mükellefe yazıldığı zaman, İdare olarak en büyük sıkıntıyı biz yaşıyoruz, niye? Bu mükellef çok canı yanıyor,

haksız olduğunu söylüyor. Makam makam geziyor. Kendisini anlatmaya çalışıyor. Haksız bir şekilde mahkemeye gidiyor. Elinden geldiğince masumiyetini ifade etmeye çalışıyor. Biz de aynı noktadayız ve o mükellefe yazılmaması gerekir. Çünkü öbür tarafta ulaşmak istediğimiz kişi var. 140/A maddesinde zaten, o sahteci de değil. Onun arkasındaki örgüte gitmeye çalışıyoruz, ki hani her zaman anlattığımız kurulmadığı sürece, bunlarla yüzleşmeye devam edeceğiz. Bu yetkilerimiz daha üretken birşey üretebiliriz. Ama bu tarafta bu mükellef, diğerleriyle beraber gerçekten kullanıcının da arasında yer aldığı için, bilerek kullananlar da yer alıyor ve bu mücadeleyi gerçekten kötü gösteriyor, herkesin nazarında. Dolayısıyla, biz bu yapmış olduğumuz denetim yoluyla biraz onları ayıklamak istiyoruz. Bu mükellef şu taraftan, eee geleceksin muhakkak gerçekten, o evrak sağlamış gelmiş. Diyaloğun arasında saklanmaya çalışıyordu ama, çıkmak için her zaman kendisine bir şans verilmiş olması gerekiyor.

BAŞKAN A.MÜFİT ERKARAKAŞ

Teşekkürler. Şimdi üçüncü sorumuz Kamber KAYA tarafından ifade edilmişti. Biraz da bizimle alakalı. Bu YMM tam tasdiki olan firmalara ilişkin bir özel durum, ya da bir algı var mı? Bunun teşviki için bir düşünceniz var mı? anlamında,

ERHAN SELİM

Bize daha önce çok kez geldi meslek mensupları oturduk, konuştuk, tartıştık. Ben mesleğe girdiğimden beri tasdik raporları önüme gelir. Üç sayfa, dört sayfa, iki sayfa, bir sayfa, hepsini okudum, bıraktım, bir köşeye, yani yüz yüze burada, çok iyi yazanlar da var içinde, gerçekten emek verenler de var. Alıp,” bu benim raporumdur” diyebileceğim meslek mensubu var. Ama eğri oturalım, doğru konuşalım. Bu raporların içeriği ne kadar birbirimizi tatmin eder? Hepimiz meslektaşız, aynı işi yapıyoruz. Siz orada yapıyorsunuz, ben burada yapıyorum, günlerimi veriyorum ben bu raporu çıkarmak için. Ben aynı kalitede bir rapor gördüğüm zaman hakkını teslim ederim. Ama bizim önümüze gelen raporlar eğer, dediğim mihvalde bu tarafı dışlayan, hani sadece üç sayfa, “bendendir, sorumlusu benim” mantığındaysa, o olmuyor, o tasdik olmuyor, o bizim camiamızı, vergi camiamızı değil, bütün olarak görüyoruz, bütün olarak geriye doğru götürüyor. Çünkü biz öyle bir rapor görmek istiyoruz ki, “taman, bu mükellef tamamdır” diyelim. Garanti edebilecek bir mekanizma geliştirebilir miyiz_ Geliştirebiliriz. Ya da zamanında biz denetim standartlarımızı yayınlayacağız. Üstat da belki biraz değinir. Vergi incelemesi noktasında, denetim standartları biz yayınlayacağız, burada bir vergi standardasyonu olur ve biz o raporların formasyonuna ve içeriğine çare olursak, biz inceleyemeyiz, yani YMM’yi görmüyoruz diye bir durum yok. Yeminli Mali Müşavir bu işi bizim gibi yapıyor. Eğer standardından eminsek, içeriğinden eminsek bizi rahatlatır. Mükellef nazarında o kadar mükellefi de incelemiş oluyoruz. O anlamda bir sıkıntı yok. Bence birbirimizi tatmin etme noktasında, bir noktada birleşirsek konuşmaya bağlı, görüşmeye bağlı. Bir kaç kez görüştük.

BAŞKAN A.MÜFİT ERKARAKAŞ

Teşekkürler. Bizim de bu konudaki çabalarımız yıllardır süren bu denetim standartlarına bağlı olarak da , belirlenmesi, ilanı ve onun üzerinden yürünmesi, Gelir İdaresi’yle görüşmelerimiz belli bir olgunluğa vardı, bu yıl, o çalışmaların tamamlanmasını umabiliyoruz. Şimdi Nihat UZUNOĞLU arkadaşımızın sorularını not etmiştim. Şimdi Nihat UZUNOĞLU bu bilgi isteme yazısının yorum içerdiğini, bu haliyle amacını yada sınırını aştığını ifade etti.

ERHAN SELİM

Amaç da ya da araç da farklı şeyler. Araç da alet çantasında olması gereken şeyler. Yani atıyorum, diyelim ki VDK konferansı yaptık. Mükellef artık Malatya'dan kalkıp, Ankara'ya gelmek zorunda değil. İsteddiği zaman bizimle görüşebilir elektronik ortamda., e-inceleme yaptık, uzaktan tutanağı alabiliriz. Bir üstat dedi ki “ben gelip, müfettişle görüşmek istiyorum” ruhu kalmadı bu işin. Şimdi araç, aracın orada olması illa onun kullanılmayacağı anlamına gelmiyor. Ama bizim mükellefe o hizmeti sunabiliyor olmamız lazım. Çünkü vergi incelemesi de bir hizmet. Vergi denetim bir hizmet. Kamusal bir hizmet yani, mükellefi kendi alanından çıkarıp, daireye getirmek zorunda değiliz. Oradan incelememizi yaparız, evrakı oradan ibraz edebiliriz.

Yapay zekada böyle bir araç, bir amaç değil. Sadece belli şeyleri kolaylaştırmaya çalışıyoruz. Siz skora yaptırırsınız bu dönem, belli verileri toplatırsınız, ama şeyden bahsettik, fiili tespiti var. Neticede müfettiş var. Yapay zeka yazıyı çıkarmış masada. Telefon açtığınızda mükellefle görüşüyorsunuz, kendi durumunuzu mükellefe açıklıyorsunuz, sekreteryaya var. İnceleme bile olmuyor. Yapay zeka kullanmıyoruz ki, yapay zekanın yazdığı bir yazıysa eğer bir yazıysa, inceleme yazısı değil, izah yazısı değil, hukuk dünyasını da yoracak birşey değil normal şartlarda, dolayısıyla onun o kadar olması, bizim işimize yarıyor. İnşaata çok sahte belge vardı “sen buraya şu kadar yaz, objektiflikten kopup, subjektiflikten değerlendirmeye yapacak durumda değiliz. Sayısal olarak neye ağırlık veriyorsak, ona öyle bir skor atıyor. Dolayısıyla duygular işin içerisine girerse, biz de yanılmış olabiliriz. En mantıklısı, objektif bir süreç yönetmek bu tarafta, araçtır bunlar, amaç olarak bakmayın lütfen.

BAŞKAN A.MÜFİT ERKARAKAŞ Bilgi isteme yazısının yorum içermesini,

ERHAN SELİM

Şöyle, her alana çalıştık, her başlığa baktık birkaç kez, bir kaç hukukçudan aynı zamanda kendimde çalıştım. Yani herşey söylenebilir. İdare'nin bilgi isteme yetkisi var. Bakın, bilgi isteme yazısında yürütülmekte olan bir inceleme dolayısıyla verdi mesela, yani inceleme olmak zorunda olabilir, olmak zorunda olmayabilir. Karşı taraftan evrak istiyorsunuz. Vergi dairesinin bilgi isteme yetkisini sınırlayabilecek şekilde, yani “bu vergi mahrimiyetine girer, bunu isteyemezsiniz, boş ver” ya da “bunu isteyemezsiniz boşver” diye birşey tartışılır.

Bu tarafa eğer dava açmak isteyen mükellefimiz varsa, açabilir. Bu anlamda bir sıkıntı yok. Bize gelen yazı örneklerinden söylüyorum. Oturuyoruz, mükellefle konuşuyoruz, mükellef diyor ki bize “bu yazı gitmiş, benimle ilgili hiçbir şey yok”, “tamam sistemden bakalım, şu şu var” diyoruz, “evet var diyor, “şöyle bir inceleme olacak”, “tamam” diyor.”karşıt zamanında yapabiliyor muyum”, “yapabilirsin” diyor. Niye önden yaptığım zaman bu kadar sorun oluyor karşıtı, çünkü inceleme açıldığı zaman, bütün diğer alıcılara yapacağım yaklaşık olarak ve diyeceğim ki “yürütülmekte olan bir inceleme dolayısıyla yapıyorum” diyeceğim. Burada başladığımız inceleme yok. Daha henüz bir inceleme ortaya çıkmış değil. Riskten bahsediyoruz. Dolayısıyla ne karşıt yapmama engel var inceleme yokken, ne bilgi istememi sınırlıyacak bir durum var. Ben onu o şekilde yorumlarım.

BAŞKAN A.MÜFİT ERKARAKAŞ Buyurun Başkan.

MUHSİN ATÇI

Bir kere böyle yazıları yazan müfettişler, hertürlü delilden istifade eder, doğru da bulmuyorum bu şekilde söylenmesini de, çünkü herşeyden önce sizi burada paydaşlarımızla, paydaş olarak görüyoruz herkesi, bu usule değer katmasını istiyoruz. Bunu ifade temek istiyorum.

Şimdi bazı süreçleri baltalamak için bir takım tarzlar var, tavırlar var. Şimdi süre gelir, bu aldığınız ürün risklidir, riskli gözüküyor dediğimiz zaman, karşı taraf size hangi belirsizliği söylemiş

oluyoruz. Yani burada mükellef hangi suçu işlemiş olabilir, hangi bilgiyi ifşa ederek suçlamış oluyorsun. Yani sizler, bizler, hukukun dışında hareket etmememiz lazım. Sanıyla, başkalarının görüşleriyle fikir beyan etmememiz lazım. Bunu özellikle istirham ediyorum. Sizin desteğiniz çok önemli. Sizin buradaki desteğiniz herşeyden çok daha önemli.

Şimdi diğer taraftan da şunuda söyleyeyim; Diğer sorularda da vardı bu. Bakın, Vergi Denetim Kurulu'nda tüm yapılan işin kalitesini artırmaya yönelik bir çalışmamız var. Bu bahsettiğiniz gibi, işte kısmi sahtecilerdir, bilerek yapanlardır, bilmeden kullanmalardır filan, bunların tamamıda biz müfettişlerimizle bir çalışma yapıyoruz. Tabii ki herşey sahaya yansıyor. Atıyorum, VEDOP programı, her müfettişin yazdığı raporun sonucunda dava açılmışsa, önüne gidiyor, mükellefimiz bakıyor. Kendi hatası varsa, hatasını görüyor. Eğer orada bir iddia varsa, incelemede dikkate aldığı halde görünmeyen veya olmayan anlamsız iddiaların cevabını yazıyor. Yani davalara destek olan bir çalışma bu.

Şimdi amacımız ne? Eğer yazdığımız rapor, davada düşmesi. Bugün bunu gerçekleştirmek için birşeyler yaparsınız. Şimdi yine aynı şeyi söyleyeceğim. Söylediğiniz şeyi sadece süre karlığı olarak algılamayın bunu doğru değildir, daha önce kaç kişiden bunu duydunuz, kaç tane Vergi Denetim Kurulu Başkanı bunu söyledi. Başkan yardımcısı bunu söyledi. Ben zaten bu sürecin başladığını birşeyler yapılmalı anlamında bir anlam ifade etmiyor mu? Yani buralardan gerçekten Erhan üstat söyledi. En önemli bizi çok yoran şey, masum bir mükellefimizin bilmeden mağdur edilmesi. Biz bunu yapamıyorsak zaten, devlet, millet işine zarar verme haline geliriz. Önüne gelene yazıyoruz. Adamın devletle arasındaki duygusal bağı koparıyorsun. Buradaki zevaldir yani, Vergi Denetim Kurulu zevalidir yani, tüm müfettişlerimiz için zevaldir bu. Dolayısıyla burada bilinçsiz değiliz, veri kapalı değiliz, bu KURGAN projesi size yansıyan kısmıydı. Belki şu anda çok ciddi bir çalışma var. alt yapı var. Kafa yorma var. Etraflı bir şekilde bakma var. Ve tabii ki zorlayıcı gelebilir. Otuz yıllık bir alışkanlık var. Başlarken bu cümleyi kurdum, müfettişler için de geçerli. Konfor alanının dışına çıkmaya çalışıyorsunuz. Konfor olan şey sadece bir haklıdır değil, belki bundan önce çünkü kısmi sahteciler nezdinde yazılan faturalar vergi daireler, herkese konuşuyoruz, aynı sunumu sunuyoruz, aynen sizin söylediğiniz gibi. Dolayısıyla burada topyekün bir kalite artışına yönelik bir çalışma var. Zaman zaman porjeler, bunlar karşınıza çıkacaktır diye düşünüyorum.

YMM raporları konusu, biz iş yükünü azaltmaya çalışıyoruz. Biz ülkemizdeki vergi kayıp, kaçakçı, kayıt dışılığı, haksız rekabetin bitmesini istiyoruz. Buna katkı sağlayan şey neyse eğer, sonuna kadar yanında olmamız gerekiyor. Bunu kim bitiriyorsa ki ilk önce, ilk aşama hem meslek mensubu, hem de Yeminli Mali Müşavir, çünkü bir doğru kısmıyla bir sorumluluk var burada. Ben bu kadar iş yapmak istemiyorum. Netice itibariyle müfettiş lerimizin elinde birçok mükellef var. Ve doğru mükellefe, en büyük zaman ayırarak ben bu işi çözmem lazım. Siz zaten birşeylerle hallediyorsunuz, bizim işimizi hallediyorsunuz. Evet vergi idaresi standartlarını yayınlıyor Bakan beyin imzasıyla ve bunu yayınlarken de biz aynı şekilde, paralel bir şekilde sahada da Yeminli Mali Müşavir raporlarında, bizimle aynı şekilde yapılmış raporları gördüğünüz anda bizim işyükümüz azalacaktır, dönmeyen şirketlerle ilgili. Ancak burada mutabakata ihtiyacımız var. Karşılıklı bir uyuma ihtiyacımız var.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN A.MÜFİT ERKARAKAŞ

Çok teşekkür ederim Başkanım. Birşey daha vardı, onu da herhalde kısaca cevaplırsınız. Nihat beyin sorusunda. Bu “yazı geldi, ona istinaden düzeltme yapıldı evraktaki kaydı nedeniyle, fakat sonra o evraktaki kaydın olmadığı, doğru olmadığı anlaşıldı, hani düzeltmenin düzeltilmesi gibi bir durum mu olacak aklandığı zaman”,

ERHAN SELİM

Düzeltilme yapmaya itmiyoruz, düzeltilme yapmayı istemiyoruz. Mükellefin kendi değerlendirmesi yapabilir, yapmayabilir. Kendi risk değerlendirmesini, kendi yapıyor. İncelemeye geliyorsa, hakkını, hukukunu koruyacağımızı genelge dahil her şekilde garanti etmeye çalışıyoruz bu tarafta. Objektif olarak kriterlerini belirtiyoruz. Kendi risk değerlendirmesi mükellefin, seçeneklerin hepsi, her yerde var. Mahkemeye gitti, düştü, düşmedi. Uzlaşmaya geldi, şu tarafa şöyle değerlendirme, müfettişe gitti, müfettiş öyle değerlendirdi, değerlendirmede. Öyle çok seçenek var ki, örneklerimizde. Aslında tam olarak risk analizindeniz. Her yerde riskiniz var. Mahkemeye gitti, gitmedi, şöyle yaptı, böyle yapmadı, herşeyi o aşamada mükellef kendi nazarında değerlendirip isterse düzeltme verecek, isterse vermeyecek, bunu zorlayabilecek hiçbir şey yok. Geldiği zaman, zaten belgesi evrakı varsa, vereceğim birşey yok. Ama yaptın, bu tarafta bir kaynak oluştu, başka bir delil çıktı. Mükellefle ilgili başka bir gelişme oldu. Değişti, zaten cari stok olduğunu söylüyoruz. Bu uygulama bir kere oldu. Bir kere geriye gittik biz. Biz öbür türlü için, KURGAN'ın olduğu yerde carideyiz, yani bugün faturayı aldınız, dört gün, beş gün sonra geldiniz süre yedi gün sonra artık, hani bu fatuayı beyannameye dahil edeyim mi, etmeyeyim mi, aşamasındasınız, faaliyet olarak söylüyorum. Faturalar için geçmiş olsun, çünkü faturalar için başka bir süreç işliyor. En azından öyle değerlendirirseniz çok geçmişe gidecek bir süreç, öyle oldu. Bu yorumlar bizim yapmış olduğumuz için, her evresinde varız, yok mu baktığınız zaman? Tamamen mükellefe ait değerlendirdiniz.

BAŞKAN A.MÜFİT ERKARAKAŞ

Peki, teşekkür ederim. Şimdi ben söz alacak arkadaşları üçer, üçer konuşmaya çağıracağım. Önce İlhan KIRIKTAŞ, sonrasında Profesör Hakan TAŞTAN, sonrasında da Masis YONTAN Başkanım, ondan sonra her zamanki gibi sıraya ihtiyacımız var.

İLHAN KIRIKTAŞ

Teşekkür ederim üstadım. Öncelikle Vergi Denetim Kurulu Başkanı'na ve Başkan Yardımcısı'na gerçekten çok teşekkür ediyorum. Hem sunumları için, hem de çok değerli rehber hazırlamış durumdalar. Çok önemli bir konuya parmak bastınız. Yeni bir başlangıç yapmaya çalışıyorlar. Ama, tabii “ama”yla başlayınca, sanki eleştiri gelecekmiş gibi algılamayalım. Ben sadece katkı olsun diye söylüyorum bu

Anladığımız kadarıyla burada risk analizidir. Yani şirkete, kuruluş aşamasında sahte belge düzenleyenleri tespit edip, bunu kullanacaklara da uyarı sistemi kurgulamaya çalışıyor, biri bu. İkincisi de, sadece sahte belgeden bahsediyor. Şimdi yanıltıcı belge düzenleme adı her yerde geçtiği için, muhteviyatı itibariyle sahte belge sanki bunun içinde yok gibi duruyor. Eğer varsa bile, önce yeniden başlarsak, sahte belge hepimizin bildiği gibi, gerçekte mal ve hizmet teslimi olmadığı halde düzenlenen bir belgeyi paylaşıyoruz. Eğer ortada bir sahte belge düzenleme varsa, bunun bilmeden kullanılması nasıl mümkün olacak. Yanıltıcı belgeyi bilmeden kullanıyor olabiliriz. Çünkü yanıltıcı belge de muhteviyatında yazıldığı bir fatura. Olayın mahiyeti, gerçekte bir mal veya hizmet alımı var, ama muhteviyatında yanıltıcı ben düzenleyicinin Ali mi, Veli mi olduğunu bilmek zorunda değilim. Ama “sahte belge” dediğimiz şey, kullanıcı için de adı üzerinde “sahte “ bir şeyden bahsediyoruz, olmayan bir şeyden bahsediyoruz.

Dolayısıyla KURGAN'ın bilgi isteme yazısı mahiyetinde olduğu anlaşılan, gönderilen bu yazısında, kullanıcılara, yani alıcılara bunu bilmeden kullandıklarını ispat etmesini istemek gibi, yada “değerlendir bunu” “ispat” etmek değil, her ne kadar biz hiç kimseye düzeltme istemiyoruz, kimseye “burada bir değerlendirme yada yorum yapmıyoruz denilse de, gönderilen yazının mahiyetinden bunun çok da anlaşılır birşey değil.

Çünkü üç tane konu isteniyor. Şurada şüpheli işlem var. Bu işlemle ilgili olarak bir, kayıtlarınıza aldınız mı? İki, aldığınız KDV'yi indirim konusu yaptınız mı? Üç, bununla ilgili düzeltme beyannamesi verdiniz mi?

Şimdi bunu alan kişi, kayıtlara ulaşacak. Kayıtlarındaysa, kayıtlarından çıkarmak hissedecektir. Bundan başka yapacak birşey yok. Beyannamesinde düzeltmediyse, düzeltmemiş olacak. Düzeltme zorunda kalacak. KDV'yi indirim konusu yaptıysa, indirimli KDV yi düzeltme beyannamesiyle düzelterek.

Şimdi mükelleflerin algılarıyla, sizin iyi niyetli algılarınız örtüşmüyor maalesef. Biraz önce bahsettiğiniz de, hukuktan bahsettiniz değil mi? Şimdi algı yönetimi danışmanlardan bahsedeyim. Maalesef korkuyorlar.

Bir diğer şeyi de şu; “izaha davet” dediğimiz şeyde olduğu gibi, bugüne kadar izaha davet edilen mükelleflerin yapmış olduğu izahatların olumlu karşılandığını ve düzeltme beyanıyla düzeltme yapılmadığı yok. Kimsede de bu konuda, bütün meslektaşlarımızın hepsinin aynı şekilde karşılaştığı bir durum. Yani sanki olay, yapay zekanın çeşitli verilerle, bir dünya veriyle toparlamış olduğu bu verileri kullanmak suretiyle, hatta müfettişleri de devre dışı bırakan bir sisteme dönüşmüş gibi görünüyor. Mükellefleri “uyumlu mükellef” adı altında beyan düzeltmeye yol açan ve yönlendiren bir yorum var. Bunlara yönelmiş gibi, son derece iyi niyetli düzenlenmiş olsa da, bu algı maalesef burada duruyor.

Çünkü şurada bir değerli birşey var. Rapor otomasyon projesi. Bu proje benim anladığım buradan, herkesin anladığı aynıdır diye düşünüyorum. Rapora sanki yapay zeka desteklilerle düzenleniyor ve peşin ödenen bu ise insan aklıdır demiyor. Yeni bir algı var burada. Biz müfettişlerle görüşerek, yıllarca inceleme elemanlığı yapmış insanların derdimizi anlatmakta zaman zaman zorlanıyoruz, her zaman değil. Elbette iyi niyetle yaklaşımlar oluyor. Kabul görülen durumlarımız oluyor ama, kabul görülmeyen durumlarımız da oluyor, olumlu, ispat edildiği belgeler sunulduğu halde. Peki müfettiş devre dışı kalırsa, ki anlatılanlardan anladığım kadarıyla müfettişi de devre dışı bırakıp, otomasyon sistemiyle de bu bilgilere cevap verebilecek hale gelebilecek. Biz yapay zekaya bunları nasıl anlatacağız?

Benim endişelerim bunlar, yoksa son derece verimli, çok güzel bir çalışma, özellikle 18 Nisan 2025 tarihli genelge, mükemmel hazırlanmış. Bugüne kadar hazırlanması gecikmiş olan, ama çok mükellefi aydınlatıcı bilgilerle ispat etmeye doğru götürebilecek bir genelge. Umarım başarılı olur ve son birşey daha söylemek istiyorum. Meslek mensuplarından destek isteniyor. Elbette her türlü desteği vermeye hazırız, ama bu desteği verebilmemiz için, şu yapay zekanın bildiklerini bizim de bilmemiz lazım. Bilmezsek biz nasıl mükelleflere rehberlik edelim. Ne kadar mükelleflere geldiyse de bu yazı, meslek mensuplarından hiç bir şey istenmiyor gibi görünse de, inanın herşey meslek mensubunun önüne geliyor ve o cevapların hepsini de meslek mensuplarımız veriyor. Önceden bunları bilirsek, “nasıl biliniri” bilmiyorum, gene vergi mahrumiyeti kalmak kaydıyla biz sizlere daha çok yardımcı olabiliriz.

Teşekkür ediyorum.

ERHAN SELİM

Üstat biz teşekkür ediyoruz. Sağolun. Buradaki bütün sorunların hepsini olumlu alıyorum. Bu videoda tekrar izliyoruz. Ondan sorulan soruları, verdiğimiz cevapları, gerekirse işte sunup sonuna ekleyip, ekleyip gidiyoruz.

Şimdi şöyle söyleyeyim ben, rapor otomasyon aşamasından başlayayım. Bu bir karar destek sistemi, yani yapay zekanın inceleme yaptığı bir sistem değil. Şöyle düşünün; Mükellefle ilgili bir müfettiş, onlarca ekran girişi şuraya bakıyor, buraya bakıyor, gelen ekranlara giriyor, biz bütün verileri toparlıyoruz, yapacağı analizi izliyoruz. Müfettiş bunu destek olarak alıyor, isterse bunu

değiştirebilir, kendi araştırmasını yapabilir, ama nihai karar, nihai değerlendirme kendisine ait. İsterse bu raporu dışlayabilir., “ben bunu yazmayacağım”da diyebilir. Otomasyon şeklinde bütün raporun yazılıp, müfettiş görmeden çıktığı tespitler değildir, bütün tespitler müfettişe ait. Karar desteksiz sistemleri tamam değil.

Öbür tarafta, tevkifat incelemesi gibi düşünün, mesela orada da bilgi isteme vardı. Yapay zeka yok. Orada diyor ki “şu evrakları verin, şu açıklamalarınızı yazın, ben bunu toparlayıp müfettişin önüne düşüreceğim. Şu ana kadar henüz düzelten müfettiş yok. Ama siz gideceksiniz müfettişe gideceksiniz belki tevkifat iadesi için ama, şunları bir doldurun önce, süreci hızlandırmak için, 70 bin yazı çıkıyor böyle mesela, hepsini aynı anda incelemeyebiliriz, ama siz biran önce bitsin istiyorsanız, bizde biran önce bitsin istiyoruz. Yüklerseniz ekranlara, ki bir süremiz var bu süreçte, bizde onu müfettişin önüne düşürürüz gibi düşünün. Burada yani o tarafta bir raporu otomasyon hazırlar. Raporun çıktı tarzı birşey olması, çok zor, yani şu evrede yok. Bunu yapan bir ülke var mı? Zannetmiyorum. Ama buradayız, kural bazlı belki işte “şu, şu, şunları yükle tevkifatını aldık” denilebilir. Mükellefin lehine olan birşey. Lehine olana bir şeyi sadece yapay zeka yaptı mı, çok mantıklı değil, bizde de öyle bir süreç yok.

Mükellef sahte belgeyi biliyor. Aynı noktadayız. Bence mükellef sahte belgeyi biliyor. Yazı geliyor, mükellef sahte belgeyi tersinden yorumlarsan bilemiyor, hani bilmeme gibi bir durumu yok. Mükellef düzeltme yapıyor, hani kendisinden beklenen sahte belgeyi bilen birinin düzeltme yapmaz. En tabii şeylerden birisi düzeltme yapması. Yani şöyle bakalım, günün sonunda 77 bin kişiye gidecek. Eğer sizin dediğiniz doğruysa, 50 bin kişi falan düzeltme yapmış olması lazım. Ama biz görüyoruz ki, mükelleflere ciddi ciddi durumu açıklıyoruz müfettiş şöyle oldu, böyle olmuş, o aşamada bir şeyde istemiyoruz ama, evraklarını hazırlıyorlar, diğer şeyleri hazırlıklarını yapıyorlar incelemeye gelmek için. Yani bu süreç bir matrah farkı üretelim, mükellef düzeltme yapsın diye çıkmış bir iş değilki. İş yüküne bakıldığı zaman, bizim bu kadar iş yükü var. Şu kadar mükellefi incelemek zorundayız. Bu kadar insanın canı yanıyor geldiği zaman, biz o patikadan kimseyi çıkaramıyoruz oraya geldiği zaman. Biz o kadar mükellefi incelemek istemiyoruz. Mükellef kendi değerlendirmesini yapsın, haberdar olsun, bu hakkı var. İncelemenin de gelebileceğinden de, denetim gelebileceğinden, kendi risk analiziyle, kendisini çıkarsın diye kurgulanmış bir süreç. Panik olmaması için elimizden geleni yapıyoruz. Bakın burada kaç tane sunum yaptım bu zaman kadar, her çağrılan yere gidiyoruz. Rehberini hazırladık, videosunu hazırladık. TOBB’a gittik, TÜRMOB’a gittik, panik olmaması için basında haber çıktı iki defa. Devletin birçok uygulamasında bu kadar enfarmasyon altında geniş bir uygulama belki görülmemiştir. Elimizden geleni yapıyoruz uygulamacılar olarak. Genelgesi çıktı. Yazı gönderiyoruz müfettişe. TÜRMOB’a yazı geliyor, gönderiyor meslek mensuplarına. Hani oturduğu zaman bence sistem, süreç ki, ilk günü alevlenmesini söndürüyor artık sonrasında. Bana gelen, daha öncede söyledim ben 30’u geçen mükellef var bana gelen hani “görüşmek istiyoruz” diye. Hepsıyla de mutlu, mesut ayrıldık birbirimizi dinlediğimiz zaman, bu böyle bir sistemdir. Bizde iş göreni bulur, sonucu budur. Ama şöyle birşey olursa, bu patikaya sen de hiç girmeyeceksin, dediğiniz zaman “biz bu sistemi böyle bilmiyorduk” dediler ve ayrıldık.

Hem biraz zaman verelim sürece, çok erken evresindeyiz. Bir de bu geçmişe dönük yapılmış bir iş, bu cari’ye dönük, cari henüz çalışmıyor. Ondan sonra tekrar değerlendiririz, her sistemin yaşamaya hakkı var. Ne getireceğini hep beraber görürüz.

BAŞKAN A.MÜFİT ERKARAKAŞ

Çok teşekkürler Erhan Başkanım. Sevgili meslektaşlar, burada karşılıklı konuşmayı ben yönetiyorum. ...ben tespit ediyorum. Lütfen bu iradeniz dışında buraya soru gelmesin. Evet, sayın profesör Hakan TAŞTAN buyurun.

PROF. HAKAN TAŞTAN

Muhsin beye ve Erhan beye teşekkür ediyorum ben. Sayın Başkan sizi de tebrik ediyorum, hem fiziki olarak katılımın yüksek olması, hem de uzaktan yüksek olması, doğru bir konuyu bugünkü toplantıda getirmiş olduğunuzu göstermekte.

KURGAN için ben çok doğru olduğunu ve mutlakada başarılı olacağını düşünüyorum. Niçin başarılı olacak? Birincisi, depodaki, ambardaki tüm verileri toplayarak, yapay zekanın da yardımıyla denetçi şekli, bir denetim muhakemesini de kullanarak kırmızı bayraklar geçişlerini yoğunlaştırma, odaklaştırmaktadır.

İkinci yaklaşım da, aslında yaklaşımla birlikte Türkiye Maliye'nin, İdare'nin görüyor, ki artık bir sehavattan vazgeçtiğini, dolayısıyla talebin azaltılmasıyla, arzında otomatik olarak sınırlanacağını görebilmekteyiz.

Gönüllü uyum sağlayacak mı? Aslında evet, ama bir husus daha olması gerekir. Gönüllü uyum. Gerekirse vergi oranlarını düşürülmesi lazım ki, gönüllü uyum seviyesi içerisinde oldun

Üçüncü uyum ise, vergi aflarına ilişkin, toplumdaki beklentinin ortadan kalkması lazım. Her üç yılda bir vergi affı çıkıyorsa ve bu yıla gelmişsek herkesin kafasında mutlaka bir vergi affı çıkacağı konuşurlar.

Tabii buna bürokrasinin yapacağı birşey yok. Sayın konuşmacıların yapacağı birşey yok. Siyasi irade buna karar vermekte, ama şöyle de birşey var. Siyasaların de şu noktada çıkıp da herhangi bir siyasi dese ki, “biz vergi affı düşünmüyoruz” dese, herkes diyecek ki “tamam vergi affı gelecek”. Bunun için önemli bir çözüm bulmak lazım. Anayasa'ya mı bir madde koymak lazım, ya da nasıl güçleştirmek lazım, bilmiyorum ama, bu özellikle matrah artırımını ve vergi aflarını sınırlandırmak gerekiyor.

Sadece hazineye ve meslek mesuplarına değil, aslında KURGAN bir nevi kurumsal işletmelerde inceleme denetimlerinde de ya da incelemeye karşıda işletmelerin iç kontrol sistemlerinede yardımcı olacaktır.

Sözü uzatmadan Yeminli Mali Müşavire geldiğimiz zaman, onlar açısından baktığımız zaman, cari döneme ilişkin bir denetim yapıyor olması, aslında Yeminli Mali Müşavirlerin işlerini oldukça kolaylaştırmaktadır. Eğer ortada bir sahte fatura varsa, ama mükellefin karşısında bir haksızlık, umutsuzluk, adil olmayan birşey varsa, o vakit de mükellefin yanında olmak olacaktır. Burada sahteciler Yeminli Mali Müşavirlerin gözünden kaçan bir olgu, bir unsur varsa, bu sayede Yeminli Mali Müşavir bunun da peşinde olacaktır. Ne fayda sağlayacak Yeminli Mali Müşavire? Aslında çok tartıştığımız sorumluluk konusunda yardımcı olacaktır. Eğer Yeminli Mali Müşavirimiz birşey bulamamışsa, KURGAN'da bulamamışsa, üç yıl sonra bu ortaya çıkan fark da o zaman Yeminli Mali Müşavirin de sorumluluğunu da vazgeçemeyecektir. Belli sorumluluğu olacak esasında, Maliye mükellefleri burada, şüphelinin kişisel bilgileri sistem belirliyor ve sizin bilginizde bilgi isteme yazısı gönderiliyor. Eş zamanlı olarak Yeminli Mali Müşavirlere de gönderilebilir mi? En azından ne olup, bittiğini ya da cari yılı sona ermeden tasdik raporunu düzenlemeden önce, bizde Hazır böyle birşeyde elimize gelmişken denetimlerimizi bizde o alanda genişletiriz. Mükellef haklıysa doğru cevap vermesini sağlarız. Mükellef hata yapmışsa, hem ifade etmiş oluruz, hem de düzeltme imkanı bulmuş oluruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN A.MÜFİT ERKARAKAŞ O zaman canlı, canlı,

ERHAN SELİM

Sağolun hocama teşekkür ediyoruz. Çok değerli yorumları oldu bizim açımızdan da not aldım, vergi oranları ve vergi afları, keşke bu konuda yasa düzenleyici laflarından ama yapamadık. Yani teklif olarak yapılabilir birşey değil sizin de söylediğiniz gibi, bazı özellikler var ülkemizle ilgili. Bu özellikler şöyle; batığın zaman “aaaa oldu af”, “veya oldu af” gelebilirdi. Bir af aldınız mı, halbuki afların kendisi bu camianın tamamını geriye götüren bir süreç. Denetimler ileriye götürürken, aflar tamamen geriye götürür. Çünkü yeni bir müşahade, yeni bir strese hepimiz, daha kötü olanın kötüsü yoktur. Daha iyiyle, daha iyiyi arıyacak, aslında bu denetim algısıyla ilgili birşey, ama af olduğu zaman herkes aynı torbain içine girebiliyor, bu birincisi.

İkincisi, hocam birşey söyledi, çok değerli bence. Beni de geriye götürdü. Mesleğe başladığım zaman mükellef geldi, ben mükellefe biraz sert çıkmışım, yani ilk incelemem. O zaman refakatindeki üstad “Erhan niye bu kadar sert yapıyorsun” dedi, “üstad vergi alacağı, hani mükellef geldi, ilk” falan dedim, “sen devletle mükellef arasında bir yerdesin, orada da değilsin, buradada değilsin” dedi. Yani neyse hukuku onu yapacağız, onu söyleyeceğiz. Kabul de çıkabilir, iade de çıkabilir mükellefe, biz o noktadayız. O günden bugüne biz öyle çalıştık. Biz burada illa bir alacağı tahsil edeceğiz, biz hiç kimseyi işte “şunun üzerinden inceledik, işte matrah farkları var” buna ihtiyacımız da yok bakın. Zaten risk analiziyle, gelen risk analiziyle bir kez rekor kırmışız. Bir senede altı ayda kırmışız. Gerçekten matrah farkına ihtiyacımız yok. Amacımız bu yoğunluğu, bu zorluğu atlatıp, şimdi oturduk sahte belgeyi tartışıyoruz. Otuz yıllık, kırk yıllık mesele. Geldiğim günler o kadar, hani konuşabildik mi bazı şeyleri, yapamadık değil mi? Kanıksamış ülke, herkes sahte belge, o alıyor, bu alıyor, şuan bu şekilde, şu an içinde bildiğiniz gibi tartışıyoruz, bu bir katık sağladı en azından. Yani bu yönleriyle bakarsak, tamam hocama katılıyorum, zaten çok olumlu eleştiriler oldu, aynı zamanda katkıları oldu. Müşavirlere bilgi verme seçeneği gibi bir yazı yazmayı tahayyül edemedim bu yani, çünkü neden? Çünkü bu kadar yumuşak bir yazı bile müşavirler için, çok ciddi birşey yarattı tepkisel olarak. Hani çünkü konuştuğumuz zaman, ben çok toplantılarınıza katılıyorum. Genel olarak anlatıyorum, konuşuyorum herkesle, bana şunu söylediler dediler ki “biz bu zamana kadar çok fazla teknoloji yatırımı oldu Gelir İdaresi ve diğer devlet tarafından yatırımlar oldu, ama, her yatırım bize yük olarak geldi, çünkü birşey geldiği zaman burada bir yük var, diye algılıyorum” diyor, haksız da olmayabilir. Ama bu yazının çıkış noktası gerçekten ona birşey yüklemek değildir.

Bakın burada bir, iki kez sorgulandık, hani mükellef nezdinde müşavir yapıyor bu işi, “müşavire şu yükleniyor mu? denildi, kaç kez sorulduğu için toplantıda. Bizim beklentimiz o değildi, ama sistem oraya yönelir mi? Yapılabilir, ben o örneği verdim “satıcı satmış, alıcı da almış”, sanki bir fatura dekontu varsa, yada daha önce “sen benim bazı mahremiyetlerimi görebilirsin”., bizim taraftaydı. Bir tek mekanizması işletilebilirse, bu tarafa da verebilir. Ben de vergi mahremetiyle bağlıyım. Yeminli Mali Müşavir de bağlı, hepimiz bağlıyız. Size verdiğim menüyü, siz de birilerine açıklayabilirsiniz. Sistem geliştirilebilir, ama önce bunu yaşatmam lazım. Bakmamız lazım, “ne yapıyor, nereye gidiyor, faydalı oldu mu” ondan sonra bütün aşamaları düşündük “nasıl yapılabilir, açılabilir mi”, yani bizim için aynı zamanda ölçeklendirme problemi, yani 120 bin tane mali müşavirin bir anda bu ekrana gelmesi, bu kolay bir işlem değil yani yazılım yönünden. sunucu işte, onun bağlantısı, o yükün dağıtılması, hesaplanması gerek, VDK’nın öyle bir bütçesi var mı? Yani biz elimizden geldiğince yazılım yapıyoruz ama, çok sınırlı sayıda 5 – 10 kişiyle, 15 kişiyle, yazılım yapıyoruz ama, hepsinin planlanması gerekiyor. Dönülmez değil, belli bir şeye bırakıldı diyelim, “belli bir olumlu aşamaya bırakıldı” diyelim, daha iyi olur.

BAŞKAN A.MÜFİT ERKARAKAŞ Buyurun Başkanım.

MUHSİN ATÇI

Şimdi konuya başlarken, “Vergi Denetim Kurulu’nun niye var?” sorusuyla başlangıçta ifade etmiştim. Sonrasında da amaçlara uygun çalışıyor mu, çalışmıyor mu? Kaçakçılıkla mücadele ediyoruz. Bu sadece Vergi Denetim Kurulunun denetim yoluyla yapabileceği bir şey değil. Basit bir felsefemiz vardı, kendi aramızda konuşuyorlar arkadaşlar. 3.6 milyon mükellef var. KDV mükellefi var. Bununla birebir VDK’nın mücadele etmesi gerekiyor, hani kavramı çok yanlış anlaşılmasın ama, uğraşması bir yöntemdir. 110 bin, 120 bin meslek mensubu üzerinden, bir Yeminli Mali Müşavir üzerinden 3.6 milyonu yönetmek bir yöndemdir.

Bir ikinci yöntem konusunda şu an çalışıyoruz “ne yapabiliriz” konusunda.

hocamın bahsettiği gönderilen yazı, aslında “evet”, meslek mensuplarına gönderilmiş bir “risk analiz bilgisi yazısı”, onu haber verecek bir yazı. Biz açamadık, konuştuk çünkü, “ne yapabiliriz” hesap açsak baksa, mükellef girse, öyle olsa, böyle olsa filan, hatta çok varyantın sonucunda mahremiyetle ilgili konuları gözeterek haberdar dedik, gitsin mükellefiyle konuşsun dedik. Bu yüzden yazı için daha şu an için birşey yok.

Dolayısıyla bu alan çok bakir bir alan şu an için. Mutlak surette hem meslek mensupları, hem de mali müşavir, Yeminli Mali Müşavirlerle birlikte sahte belgeyi kenara bırakıyorum, kayıtdışılık. % 30-35 kayıtdışılıktan bahsediyoruz. Eğer bunu çözecekse Türkiye Cumhuriyeti Devleti bu destek olmadan çözemez. Denetim kendi başına caydırıcılık değildir, bunun diğer tarafı sahadaki aslında kontrol veya denetimdir, yani bu mantıkla bakmamız lazım. YMM’nin yapıyor olması lazım. Çünkü sayısı çok fazla bu gözle batığımızda. Bu noktadayız, hani bizim de öngörümüz kapsamında olan bu şey. Amacımız herkesi incelemek, herkes denetimde, bu bununla ceza kesmek, böyle bir bakış açısı yok.

VDK’nın denetim politikası anlamında “....” denen bir kavram var, yani “akıllı uyum”, akıllı uyum denilen şey tam olarak bunları öneriyor, “dijitalleştir, bilgilendir, haber ver, ilgililere haber ver, herkes bir arada aynı sorumluluğu yüklensin vesair” filan diye., bizim içinde çok iyi olur.

BAŞKAN A.MÜFİT ERKARAKAŞ

Çok teşekkürler Başkanım. Evet, eski TÜRMOB Başkanımız Masis YONTAN bey buyurun.

A.MASİS YONTAN

Muhsin Başkanım size çok teşekkür ediyorum. Erhan Başkan sizde çok teşekkür ediyorum. Başkanım sizde bu paneli düzenlediğiniz için çok teşekkür ediyorum.

Sakın konuşmalar sizinle ilgili değil, size teşekkür ediyorum. Bu yasada tabii sizler bizlerle çalışıyorsunuz. Ankara’da, burada konuşurken görüşleriniziTürkiye’desakın şey anlamayın. Şimdi ne var biliyor musunuz? 1980 yıllarında çok konuda açıldı. O zaman şöylebiz bir konuşsak ve biraz önce Erhan üstadım anlattı.şu anda dünyanın en çok vergicilik dahilülkemizdedir. En yüksek vergide bizde, vergi oranları, ama en haksız vergi dağılımıda bizde, vergi adaleti de yok bizde.

Şimdi dolayısıyla siz biraz önce Muhsin Başkanım vergi ahlakından bahsettiniz ve vergi ahlakıdaöğretilir. Çünkü insanlar yemek yiyecekler, yaşayacaklar, Kayıtdışılıkta insanlar ne yiyip çıkıyor? Neden? Sosyal yönü var. Ekonomik yönü var. Bir de bunlarda değil üstadım, onları geçiyorum.

Erhan üstad “cari denetim” dediniz. Çok güzel, cari denetim olacak. Artık

Birinci řu; Sahte belge kullanan daha öncesi 1991 yılında sahte belge düzenleyenlerle ilgili liste yayınlanıyordu, mali müşavirler, Yeminli Mali Müşavirler görüyordu. Sonra Türkiye’de planın, işte burada zarar gördüğünü, bizi zedelediği anlamında son verildi. Sahte belge kullananları yeminli mali müşavirlere, Yeminli Mali Müşavirlere atacak mıydı? Sahte belgede ispat diyorduk. Hukukta, yasal hukukta da, ticari hukukta da, ticari hukukta da ispat yükümlülüğüayrıcadır. Siz şimdi çok düzgün müklefe “sahte belge kullandınız, kullanmadığınızı ispat ediniz”, bu ileride hukuki sorun olur mu? Bunun için alt yapıyı hazırladınız mı?

“KURGAN, herhangi bir meslek mensubuna sorun gelmeyecek” dediniz, acaba=Mükellef vergi konusunda bir zarar gördüğü zaman, bir cezayla karşılaştığı zaman, Ceza Hukuku uyarınca, bunu mali müşavirin de, Yeminli Mali Müşavirin derücu eder mi? Böyle bir hak var mı? Bir hukuken yapar mı? Yazılan sahtene bulursunuz?

Şu bilgisayar yapay zekayı, ne oldu? O da anlatıldı. Açık ve net anlaşılır yazılar gönderin.....kayıtlardan çıkarmak, bakın çok güzel. Kayıtlardan çıkartmak değil, Kurumlar Vergisinden çıkart. Kurumlar Vergisine tabi tut. Katma Değere tabi tut. Eeeee % 15’le stopaja tabi tut.Ondan sonra bir tefeciye, dolandırıcıyı seçiyorsa,Bunu o hocamın deyimiyle, büyük

Şimdi bunlara çözüm ne? Bunlara karşı değiliz. Denetimedeki karşı değiliz. Herkesten verginin adil toplanmasına, en yakın gücü olduğunda işi olduğunda vermesinden yanayım. Ama son bir soruşiddetlenip.....allak bullak etsin.Şu anda çoğu şirkette kapanamıyor, kapanamayacak da vergiden dolayı. Sırf esnafı düzeltme farklı dümen. Düpedüz, % 3 gibi bir oranla tahsil edilmesi....., siz ne düşünüyorsunuz?

Hepinize saygılar sunuyorum ve de itiraz ediyorum.

BAŞKAN A.MÜFİT ERKARAKAŞ Teşekkürler. Tabii buyurun başkanım.

MUHSİN AVCI

Şimdi Masis Başkanım çok makrosorunlara, tümherkes sorumlu olduğu bir alana doğru girdi. Katıldığımız çok şey var. Vergi ahlakıyla dediğiniz şey bir bu değil, aslında fotoğrafı göstermek ve hepimizin yapabileceği birşeyler var.....dediniz, o bütçeyle ilgili, Vergi İdaresi’nin ve çalışma ...devlet dedik. Erhan bey bassetti, biz VDK olarak neler yapabiliriz, hiç bir şey değiştirmeden, kimseye minnet etmeden, kimseden birşey beklemeden ne yapabiliriz diye oturup düşünüyoruz? Ve bu geldiğimiz nokta, son şey bu. Dediğiniz birçok şeyde haklısınız bu yönüyle. Vergi ahlakıyla ilgili hocamda bahsetti. “vergi ahlakı, bulduğunuzbunun üç yıllık sistemazik uygulaması var” diyor.”üç yıl sonra kaybedilen değerler yerine gelir” diyor. 1,5 - 2 yıl daha, çünkü hep akılda şüphe var “matrah artırımı gelecek mi, düzeltme yapılacak mı, o mu olacak, bu mu olacak” gibi şeyler. Bütünsel olarak bakılması gereken statü bu.

Bazı ifadeleriniz Gelir İdaresi tarafına giriyor. Enflasyon düzeltmesi konusu bu.açılmasıdır. Bana soracak olursanız, ben çok açmak istiyorum, yani gerçekten çok açmak istiyorum ki, bu süreyi durdurabilelim, bunun başka bir yolu yok. Habermeslek mensuplarını dahil edebilirsek, gerçek tend orada başlıyor. Cari olarak başlıyor. Siz o cariyeye, o imzayı koymazsanız, orada bir denetim kontrol başlıyor, bizim işimize gelecek bir şey bu, ama Gelir İdaresi’nin tarafı, çok değerli ve anlamlı olmuyor bu yönüyle.

Kayıtlardan çıkarmak konusunda bir değerlendirmeniz oldu. Şimdi bakın, yazıdaki husus aslında bur durumdan, bir işlemi haberdar olması konusu. Onun ne olduğunu bir kere çok daha iyi biliriz. Biz biraz bu konuya böyle bakalım yani. Bizim elimizde 17 bin potansiyel işte düzenleme incelemesine gitme ihtimali mükellef var. Biz onun açıkçası muhteviyatını da biliyoruz. Bu geçmişte, geçmişte temizlemeye yönelik bir işlem, mükellefi haberdar etmiştim. Nasıl kayıtlardan düzeltir, kendi iradesi. İşimizi azaltan birşey olacak, incelemeye gitmeyeceği için en azından, KURGAN daha anlamlı olacağı için, bundan sonraki aşama, daha cari, daha sonuç doyuran bir nokta olacak.

Ben şunu öneriyorum, hepimiz de biliyoruz, biz de çünkü zaman zaman şüpheye düşebiliyoruz. Ülkenin yaşadığı sorunlar, süreçler bazen canımızı sıkabiliyor. Ama her şeyi aynı anda mükellef bir şekilde yapayım dediğin zaman, hiçbir şey yapamıyorsun. Düzenlisi yok mu? Mükemmel iynin düşmanlığı da. İyiyi teşvik eden, iyiyi yapmaya çalışan, adım adım, herkesle beraber diye düşünüyorum ben. Bizim bakış açımız bu.

BAŞKAN A.MÜFİT ERKARAKAŞ

Teşekkürler. Bir de sayın Başkan bu “ispat yükümlülüğü iddia edene aittir” diye,

MUHSİN AVCI

Biz bu Nisan ayındaki genelgeyi müfettişlerimize yazdık, müfettişlerimize ilettik, mükelleflerimize iletmedik. Biz iyi olsun diye mükelleflerimize de sonradan gönderdik. TÜRMOB’a ilettik. Tabii ki orada kanun değişmedi, hukuk değişmedi, sistem değişmedi. Şimdi müfettişlerimiz bunun sorumluluğunu almış durumda. Beklenti ne? Yani mükellef bunu almış durumda ise ve böyle bir riskle karşı karşıyaysa mükellefe yardımcı olunması gerekir. Bizim görmediğimiz bir alan vardır. Sektöre özgü bir durum vardır. Fotoğraf vardır. Bir kayıt vardır. Bir işlem vardır. Bir tescil vardır. Çok daha denemediğiniz, kavrayamadığınız alanda mükellefin bunu getirmesi kendi lehine oluşturacak birşey, ama hiçbir şey yokmuş gibi bizim müfettişimiz “hayır kullandın” diyecek değil. Zaten bu olmasın diye KURGAN var yani,

A.MASİS YONTAN İtirazi kayıta problemlili bir sorun oldu yani.

BAŞKAN A.MÜFİT ERKARAKAŞ

İtirazi kayıta, sanki burada bir hukuki bir zafiyet içeriyor. Ortada hukuki ve sonuç doğurucu bir idari işlem yok. Neyin üzerine itirazi kayıtlı davayı müfettiş incelesin?

A.MASİS YONTANvar,var,

MUHSİN AVCI Biz birşey söylemiyoruz.

BAŞKAN A.MÜFİT ERKARAKAŞ

Dolayısıyla itirazi kayıtlı dava açma ayağı sanki onunla ilgili mi Başkan?

MUHSİN AVCI

Üstat bu zamana kadar tartışılmış, birçok avukat da yazdı, birçok insan da yazdı, yani itirazi kayıtlı bir şeyi vermek için, böyle olması Anayasa Mahkemesi’nin kararı da var. Onun çeşitli görünümü de var. Bakarsınız, neyi neye göre gelmiş. İşte koda mı almış, ona göre mi vermiş? O görünümlere baktığınız zaman görüyorsunuz, oralara biz çalıştık. Sizi yanıltmasın.

BAŞKAN A.MÜFİT ERKARAKAŞ

Çok teşekkür ederim. İzninizle Odamızdan burada katılımcılardan son soruyu alacağım. Sonra, çünkü ekranda bizi bugün 500 civarında meslektaşımız izliyor idi. Şu an ne kadar, kaç indi, bilmiyorum. Oradan da soru sorma gereği duyan meslektaşlar olabilir. Ben son soru sorma hakkını sevgili Emsal Başkanımıza vereceğim. YMM Odası Disiplin Kurulu Başkanı kendileri.

EMSAL ÖZCAN

Değerli Kurul üyeleri, çok değerli konuklar, özellikle son 15 gün içerisinde müşterilerim tarafından bazı sorular var. “KURGAN nedir”, işte “işlem nedir”, “tespit etmek nedir”, çalışıyordum orada ekibimle. Patronla görüşmek istiyorum, patron şu anda müsait değildir, falan, çalışmamı yapar dönerim. Ama şimdi patron beni aramaya başladı “Emsal bey gel bakalım konuşalım, bu işlem nelerdir”. Dolayısıyla Vergi Denetim Kurulu’na Mart’a kadar yanında eş zamanlı olarak bir atılım yapmışsınız ve bu konuyu takdirle karşılıyorum.

Ama burada iki konuyu,

BAŞKAN A.MÜFİT ERKARAKAŞ

Ama iltifattan korkmaya başladık. Hemen bakın, bence burada bıraksak Emsal’cim.

EMSAL ÖZCAN

Şimdi bu yazılardan sonra mükellef düzeltmeyi yapmaz ise, biz de Haziran ayında tam tasdik raporlarımızı vereceğiz. Raporlarda tabii bu sizin genelgeniz var. Ayrıca bu 13 tane kriterler var mıdır, yok mudur? Mükelleften soracağız. Ama ne yapacağız? Olumsuz rapor yazmak durumunda kalacağız. Mükellef de bize diyecek ki, sen bana olumsuz rapor yazıyorsun? sözleşmeyi fesih etti. Bizimle sorunları burada başlayacaklar.

BAŞKAN A.MÜFİT ERKARAKAŞ

Kısmi tasdik yapıyoruz o zamanda, bunun kısmisi yok mu Emsal bey?

MUHSİN AVCI

Ben anladım, yine aynı noktadayız, ben anladım tereddüdü ama, düzeltme yapmasına gerek yok, biz öyle birşey istemiyoruz. Gelebilir bize, incelemeye gelir, sizinle ilgili bir durum yok. Siz kendisine durumun en olduğunu, niye riskli olduğunu, onu anlatsanız, bu taraf için, bizim için yeterli hani, öbür tarafta mükellef birşey yapmak istemiyorsa, yapmasın. Kimseyi zorlayacak durumda değiliz. Ya da sadece riske dayanarak onu gönderecek durumda değilsiniz. Çünkü riskini biz değerlendirdik bu tarafta, gelirse inceleriz. Bu anlamda sıkıntı yok. Öbür tarafta yazının mahiyeti, rehberde aynı ya, herşeyi de açıklamışız biz. Rehberi kendisine iletebilirsiniz. Siz rehberi, yarın öbür gün birşey olursa, bizim önümüze koyabilirsiniz. Siz bunu böyle dediniz diye zaten, hani bu adam daha risk analizi aşamasıda, kendisiyle ilgili birşey yok şeklinde.

BAŞKAN A.MÜFİT ERKARAKAŞ

Ama diğer arkadaşlarımızın da hakkı var, o yüzden ben ekrana döneceğim, sonra alırsız sorunuzu. Ayrıca soru sormak isteyen meslektaşlar için biz, evet İsmail Hakkı GÜNEŞ arkadaşımızdan başlayalım.

İSMAİL HAKKI GÜNEŞ

Teşekkür ederim. Sayın Başkan, çok güzel bir konuyu sevgili Başkanlar son derece yalın ve pozitif anlattıkları için, son derece yararlandığımı ifade etmek isterim. Çok kısa cümlelerle bir katkı sunmak isterim. Bir de öneride bulunacağım Başkan.

Bu ön yazılarına baktığımızda, üç parametre üzerinden “kayıtlara aldınız mı, KDV’yi indirim konusu yaptınız mı, düzeltme yaptınız mı”, şeklinde sorular soruluyor. Buradan hareketle, yanıldıysam beni sayın Başkanlar düzeltsinler. KURGAN’ın 3.6 milyon Katma Değer Vergisi

mükellefine yönelik ya da KDV'nin indirim mekanizmasına yönelik bir düzenleme olduğunu anlamış oluyorum. En azından ben böyle yorumluyorum.

Sevgili Başkanların ve sizlerin çok iyi bildiği üzere cezalandırma hükümleri ister Ceza Hukukunda, ister İdare Hukukunda, ister Disiplin Hukukunda iki temel parametre üzerinde yürür. Birincisi, eğitmeye, öğretmeye, düzeltmeye yönelik hükümler. İkincisi, cezalandırmaya yönelik hükümler.

Sayın Başkanın “smart cup” dediği, ben de böyle algılıyorum, akıllı uyum. Bir de, provisions aimed at punishment referred” cezalandırmaya yönelik bir düzenlemeler vardır, her iki düzenlemede de. Bu kadar verimli kaynağın daha aktif kullanılması için, bir cümle daha söyleyeyim burada. Cari döneme yönelik olması son derece poziftir, son derece yararlı sonuçlar doğuracaktır. Bu ifadeye bende yürekten katılıyorum ve kutluyorum.

Önerim şu; KURGAN'ın yalnızca sahte belgeye yönelik bir düzenleme içerdiği sonucu çıkıyor. En azından ben böyle yorumluyorum. 3.6 milyon KDV mükellefine yönelik olması hasabıyla, bunun içsel ve dışsal riskleri de barındıracak şekilde, KDV mükelleflerinin dışında da uygulama alanının olması ülkemiz için kayıt dışılığının azalması için son derece yararlı sonuçlar doğuracağına inanıyorum. KDV'ye yönelik algısı, uygulaması değiştirilebilir mi, yada gerçekten KDV'ye yönelik mi?

Teşekkür eder, saygılar sunarım.

MUHSİN AVCI

Teşekkür ederim üstat. Şimdi ben şöyle anlatayım. Rehberde işlem riskinden bahsediliyor ama, işlemlerin gerçekliği, “işlem risklerinin sadece birisi! deniyor. Muhteviyatı itibariyle, işte sistem mahiyet itibariyle yanlış yansıtırorsa, o da bir işlem riski. Ayrıca üçüncü bir işlem riski olarak, piyasa fiyatının üstüne ve altına fiyatlamak suretiyle, emsal nihayetli bir şekilde yapılan işlemler de bir işlem riski. İşlem riski bir tane değil. İşlem riski, aslında sayarsanız bizim tarafta çıkıyor sayısı. Ama ilk KURGAN itibariyle yazılı olarak çalışmalı yani riskli olarak çalışmalı. Arka planda işte bu emsal fiyata ilişkin çalışma, e fatura, verileri üzerinden başka bir yapay zeka uygulaması BTGM üzerinden havale edildi, o devam ediyor. Yani işlem riski sadece sahtecilik değil.

Şimdi Katma Değer Vergisi, yani biz mükellefin Katma Değer Vergisi artı maliyet yüklendi, düzeltme yapıp, yapmamasına karışmıyoruz, çünkü biz hiçbir şeye karışmıyoruz netice olarak. Çoğunlukla da muhtemelen Katma Değer Vergisi yönünden de düzeltme yapılacak. Ama şeyden bahsettik, dedik ya işte bu sahte belgeyle ilgili belli teşviklerde bulunan örgütlerin en önemli şeylerinden birisi şu; Günün sonunda “bilmeden kullanılan” yazıldığı zaman size KDV girecek, ama maliyetler gider eklenirse, o da olmayacak demesin. KDV olarak

Uygulamanın çok erken evresindeyiz, yani bir kere bu uygulamanın nasıl çalıştığı, ne yaptığı, nasıl karşılık bulduğu önemli karşı taraftar. KDV olarak anlamlandırılmış olabilir. KDV'sini düzeltmiş olabilir. İnceleme yapsak belki aylarca sürebilir, risklerden bahsediyoruz. Bu kazanımdır, kendisi açısından bu yola gidip, yanlış taraftan anlayıp mükellefi KDV indirimini düzeltmiş olsa bizim için bir kazanımdır. Ama ilerleyen dönemde daha net tespitle gider yazma maliyet olarak dikkate alınmayacağının bir garantisi yok. Yani ilerleyen dönemde belki maliyetten bekleniyor olabilir. İkincisi, incelemeye geldiği zaman da, eğer ki bizim müfettişlerimiz 13 kritere tek tek bakacaksa, belli şartlar altında maliyetten de bir düzeltme yapılma ihtimali var. Çünkü bayağı bir inceleme yapacak. Öbür taraftan bir faturamız var. Yoksa karşı tarafta kurulmuş her zaman uranyum aldığınızı ifade ediyor. Buraya satıyor. Böyle bir adımda maliye gerçek diyorsa eğer, hiç o makul değil. Onu da çıkarttırılır. Yani süreç farklı şeylere girer. Biz KDV'ye odaklandık. Bizim şu anda akladığımız tek şey açık konuşalım, o iş yükünden hepimizi ayrı tutmak. Herkesi ayrı tutmak. Mükellefi haberdar etmek. Konuyu tartışmak. Çözüm önerisi getirmek. Ne SBD'yle kandırılan, üzerine paravan şirket kurulan mükellef, ne kullanan mükellef. Arka taraftaki suç örgütü, aslında

bizim hedefimiz. Onlar bu sistemden çıkmadığı sürece, yıllarca tartışırız sizlerle. Yıllarca hani bunun zararı hepimize dokunur. Biz de emek sarfediyoruz, siz de emek sarfediyorsunuz.

Ben o maddenin yetkisinin verilmesiyle beraber, ciddi bir mesafa katedeceğimizi düşünüyorum. Aynı zamanda sahte belge düzenleyicisi cari mükellef, ki biz şöyle anlatayım, istatistik olarak söyleyeyim, A birim mükellefe gittik, cari dönemde “cari KURGAN”dan bahsediyorum. Dört ay sonra bu mükelleflerin 4/3’ü, 160/A’dan kapandı, Gelir İdaresi tarafından re’sen terkin edildi. Biz bir kayıtlara gittik. Faturalara baktık karşı tarafta işlem yok. Zaten bunun fatura düzenlemesini durdurabilirseniz, sistem temizleniyor yaklaşık olarak. Onu da teminat yoluyla veya başka bir yolla çözebiliriz, ama gittiğimiz yerede bir risk arz ediyor. Yani arkada bir örgüt var, herşeyi ortaya çıkartıyorsunuz. İşte şu merkezinde, işte şu, ama elimizdeki yetkilerle yapabileceğimiz şey çok sınırlı, önümüzdeki mükellefe ancak bir rapor yazabiliyorsunuz. Gerçek faydalanıcı falan, öyle kullanılabilir bazı noktalarda. İfade ediyorsunuz ama, orada bir işlem tesis edemiyorsunuz. Ya da raporu ciddiyetle dikkate alacağın, ya da mahkeme tarafından bambaşka bir yorum oluşuyor. O yetkiler verilirse, belki daha net çözümler olabileceğini görürüz.

BAŞKAN A.MÜFİT ERKARAKAŞ

Teşekkürler sayın Başkan. Doğan ÇENGEL arkadaşımızı görüyorum soru sorma alanında. Evet Doğan buyur.

DOĞAN ÇENGEL

Kıymetli sunumları için sayın Başkanımızı, sizleri, bütün kurulları, Vergi Denetim Kurulu kıymetli Başkanı ve Başkan Yardımcısı’na teşekkür ediyorum.

Şöyle bir algı var. Gerçekten de benim muhatap olduğum, inceleme nedeniyle, uzlaşmada çeşitli komisyonlarımız var. Yönetim Kurulu normalde işleyişleri hakkında.Yönetim Kurulu bir sistem yok. Gerek vergi incelemelerinde, gerekse bu komisyonların yeteri kadar çalışmıyor. Bütün samimiyetimle söylüyorum. Bununla ilgili birşey söyleyebilecek misiniz? Yeteri kadar sonuç alamıyorsunuz. Okuma, değerlendirme komisyonlarında da açıkçası, mükellef lehine olan bu uygulama kullanılıyor. Vergi müfettişleri özveriyle çalışıyorlar. Ama şöyle bir gerçek var. Eğer mükellef bunu, ben İdare’yle davalı olmak istemiyorum. Bakıyorum, ben normalde diyorum ki işte KDV incelemesi şu kadar sürede, vergi incelemesi bu kadar sürede, tam inceleme de şu kadar incelenir diyor. Buna ilişkin mükellefin

BAŞKAN A.MÜFİT ERKARAKAŞ

Olay başka yerlere gidiyor, daha başka konuşma alanlarına gidiyor. Lütfen KURGAN içinde kalsın.

BAŞKAN A.MÜFİT ERKARAKAŞ Çok teşekkür ediyorum, tamam.

ERHAN SELİM

Soruyu aslında üstada sordular ama, ben cevap vereyim. Şimdi mükellefin hak arama özgürlüğü her zaman var. İncelemeye gelebilir. İzaha gelebilir. Kendini savunabilir, ama mükellefin buraya gelmeme hakkı da var. Denetimi tercih etmeme hakkı da var. İstemeyebilme hakkı da var. Mükellefin haklarını kapatan bir uygulama değil. Haklarını sonuna kadar doğru değerlendirmesi konusunda şans tanıyan bir sistem olduğunu değerlendiriyorum ben. Ama şu olsa, kesinlikle incelenecek. O zaman zaten bu sisteme ihtiyaç yok. Haber vermeye de gerek yok. İncelemeyi niye haber vereyim mükellefe? Niye evrakına bak diyeyim. Niye “rışkini sen değerlendir” diyeyim.

GBS zaten savunmasız gelir önüne, değil mi, mesela? Geldiği zaman daha rahat rapor çıkarma noktasında, daha kendinizi serbest hissedebilirsiniz. Biz daha çok böyle geldiği zaman, onun da elinde dokümanlar sağlam, benim de elimde argümanlar sağlam, raporda doğru sonu ekip olarak ona bakalım, aynı zamanda olabilecek bütün veriyide müfettişe sağlayalım noktasındayız, artı genelge olarak bakıyorum ben.

Şöyle; Bütün düzenlemelerin yapılmış olması, onun doğru işleyeceği anlamına gelmiyor. Yani mevzuat, ondan sonra işte tebliğ, kararlar, genelgeler, bunu KURGAN için söylemiyorum. Bunu Türkiye’deki bütün uygulamalar için söylüyorum. Yani işte izaha davet eleştiriliyor, niye? Diyoruz ki biz, “izaha davet geldi bana, ben gittim izahta bulundum ve kabul edilmedi”. Şimdi bizim bütün sistemlerimiz içerisinde insan var, doğru mu? İnsanlar risk alıyor ya da almıyor, kanaat getiriyor ya da getirmiyor. Biz diyoruz ki, bu aşamada insan bir kişi, şu an sadece mükellef var. Kendisi varsa, muhakkak değerlendirmeyi kendisi yapsın. O riski kendisi değerlendirsin. Başbaşa şu an masum bir de müşavirimiz var yanında, orada rehberlik ediyor. Şimdi sistemlerde kurgular ve sistematik eleştirildiği, yani araçlar olarak söylüyorum. Çünkü bu araçlardan birisi inceleme, öbürü de zaten izahatken, burada daha bambaşka bir uygulama var. Hani onun dışında şekillendirilmiş farklı bir iş var. Onu da uygulamak daha farklı bir yere götürür bizi. Bu anlamda yorumlarda ben çok değerli buluyorum, hani tespitleri de alır inşallah, alamasam da zaten videoyu alacağım geri kalan kısmı, oradan çalışacağız geri kalan kısmı.

İnceleme süresi istatistikine kadar ne kadar başarılı olup, olmadığı, insan faktörü olan akışlar, şuan denetim “x01” projemiz vardı. İşte zaman, tebligatlar nerede aksıyor? Süreç niye uzuyor? Nasıl mükemmelleştiririz? Bu böyle bir projeydi. Bu da o projenin bir yansıması aslında, üstat da kendisine yöneltilen sorular itibariyle açıklayacak.

MUHSİN AVCI

Az önce teorik açıdaki bakış açımızı söyledim. Toplam kaliteyi artırmaya yönelik bir bakış açımız var. Tüm verimlilik odaklı bir değerlendirme yapıyoruz. Bu anlamda “müfettişimizin zamanı kuymetlidir” dedim. En son 1.70 inceleme oranı varken, şuan % 6’ya çıkmış durumdayız. Farklı denetim kapasitesini artırır yöntemlerle yapılıyor. Elimde mükellef kalmadı, başka bir şey değişmiyor ama, kapasiteyi artıracak başka adımlar kovalıyoruz.

İncelemelerinizin % 11’ini davaya gidiyor. Yani herşeyin istatistiki var, takip ediyoruz.

Bu % 11’lik kısma önceki dönem uygulamalarında % 60, % 40 kazanma gayreti, % 60’ı mükellef kazanıyor, % 40 VDK. VEDOP projesinden sonra, pilot uygulama devam ediyor. Türkiye’ye, Ankara’da bir yıl öncesi başlamıştı. Şu an % 56, İdari kazandı % 44 mükellef kazanıyor. Burada amacımız, tamamen tüm süreçlerde açıkçası, o KURGAN ilkesinden hareketle ortaya koyalım da hak, hukuk, adaleti bir şekilde belirleyelim.

Tabii bir kamu kurumunun faaliyetinden bahsediyor. 7500 kişi var. Standartlar belirlenemiyor daha.. Herkesin aynı işi, aynı şekilde sağlaması lazım. Bir mükellef çok cevval işte, şanslı. Tüm mükellefler cevval noktada olması lazım. Veya diğer farklı değerlendirebilirsiniz. Dolayısıyla bu kamusal bir faaliyettir. Kamusal bir hizmet söz konusu. İstatistik olarak da herşeyi takip ediyoruz.

Bu ne işe yarar? Bugün konuşuyoruz. KURGAN ne işe yarar? Bunun geri dönüşlerine bakacağız. 160/A’da şunlar var, baksınlar. Kullanıcı sayısında artış mı var, baksınlar azalma mı var? Neyi değiştirebildik? Eğer değiştiremiyorsak, tekrar başa dönmemiz lazım. Yani biraz bakış açısını söylemek için, ifade etmek için, şimdi tabii ki şu an kurumsal bir çalışma, çok alışıldık bir çalışma değil, Herkes bunun arkasında ne var? Ne söylediysek o var. Açıkça şeffaf bir şekilde paylaşıyoruz. “sorumluluk var diyorsak vardır, yok diyorsak yoktur”. Ve Doğan beyin komisyonla ilgili ifadesi vardı. İzaha davet komisyonlarını, rapor değerlendirme komisyonlarını daha yukarı nasıl çekebiliriz diye bir çalışmamız var. Mesela izaha davette şöyle bir konumuz vardı; Riskten iş çıkıyor, işte

“1milyon liralık tespit matrah farkı budur” diyor. Mükellef diyor ki “300’ünü açıkla, 700’ünü açıklama, 700 liralık beyanname vereceğim”. Biz bunu kabul edemiyoruz, inceleme yaşadı bu, çünkü sistem izin vermiyor.

Şimdi buna ilişkin düzeltme yapıyoruz. Kabul edilir bir kısım varsa, kabul eder. Diğer tarafı başka şekilde görürsün.

İzaha davette % 75 seviyesinde bir başarı var. % 25’i incelemeye dönüyor bunun. Bu % 75’in yaklaşık % 50’si seviyesinde de beyanname veriliyor. Diğer geri kalan açıklama kabul ediliyor. Öyle hani hiçbir şey kabul edilmiyor gibi bir durum söz konusu değil. Netice itibariyle, bu işin başladığı noktadayız. Kapsamda başlangıçta düzeltme olması normalse bu oranlar geliyor. Ama arkadaşlar her türlü görüş veri bizim için anlamlı.

BAŞKAN A.MÜFİT ERKARAKAŞ

Teşekkürler Başkanım. Şimdi Osman OKUR arkadaşımız ekranda, onun sorusunu yada katkısını alalım. Buyurun Osman bey.

OSMAN OKUR

Çok teşekkürler. Öncelikle sunum için ve bu güzel toplantı için çok teşekkür ediyorum. Şimdi benim görüşüm şu; Hazirun içerisinde yani “inceleme olmasın, mükelleflerimiz hiç incelenmesin” diyen meslektaşımız yoktur herhalde, herkes bu işin Maliye Bakanlığı’nın Vergi Denetim Kurulu’nun da bir paydaşı olarak benim burada sadece Vergi Denetim Kurulu’nun yaptığı çalışmalar tabii ki çok kıymetli. Kayıtdışının, kayıtlılarına alınması ülkemiz ekonomisi için de çokönemli. % 35 çok yüksek bir oran ve Muhsin Başkanımızın da söylediği, yani burada biz de zaman zaman mükelleflerimizden bunu duyuyoruz. Buradaki en önemli konu haksız rekabet, haksız rekabet hakikaten olayı gerçekten çok önemli, vesaire tabii ki. Dolayısıyla düzenli çalışan, dürüst çalışan mükellefler için bu tür çalışmaların yapılması çok kıymetli. Fakat Vergi Denetim Kurulu’muzun çalışmalarının yanında Devletimizin mükelleflerimizin yanında olduğunu da hissettirmesi lazım. Yani sürekli “bana bilgi ver, inceleme yaparım, düzeltme yap, yada yapma gibi bu tür işlemlerin yanında, dolaylı vergilerin oranı % 60’lar seviyesinde. Bir takım yeni uygulamalar var. Finansman gider kısıtlaması var. Binek otomobillerde gider kısıtlaması var. Herşeyi bir kenara bırakalım, Damga Vergisi neredeyse 1.000 liraya yükseldi artık.

BAŞKAN A.MÜFİT ERKARAKAŞ Konumuz içinde kalalım lütfen.

OSMAN OKUR

Şimdi konuya geçiyorum. Sayın Başkanım. konu da şu; Ben de masanın öbür tarafından gelen bir Yeminli Mali Müşavir olarak, şimdi geçmişte mesela benim başıma şöyle bir olay geldi. Mükellefin incelemesinde tutanağa ifademizi yazdırmak istedik. Müfettiş arkadaş bunu kabul etmedi. Oraya iki satır birşey yazmış cümle “ben bunu istiyorum” dedi, ben flaş bellekle getirmiştım ifademizi, neyse zorlayarak o ifademizi yazdırdı. Burada öğrenmek istediğim şey şu; aynen bu yaptığımız bu eğitim çalışması gibi, seminer gibi, bu konuda bir eğitim çalışması, bunun daha iyi anlatıldığı bir hizmet içi çalışma yapıldı mı? Eğitim verildi mi? Çünkü tırnak içinde, “bir sahte belge söz konusu olduğunda vergi müfettişleri inisiyatif isteyebilir”. Onu şuraya bağlamak istiyorum. Mesela mükellefimiz bir mal almış olabilir bir firmadan iki sene önce, o firmadan malı almış, üretimi yapmış, bankadan ödemesini yapmış, çeklerin örneğini almış, herşeyimiz tamam, ama iki sene sonra, üç sene sonra, bir adamdan bal almış, fakat o bal aldığı mükellef sahte fatura işlerine girmiş olabilir. Vergi İdaresi, vergi müfettişi bizi çağırdığında, ben bu belgeleri

sunduğumda, müfettiş arkadaş bunu kabul edecek mi? Yoksa “yok ben bunu kabul etmiyorum, gidip derdini mahkemede anlatın” mı? diyecek.
Tekrar teşekkür ederim, iyi akşamlar.

BAŞKAN A.MÜFİT ERKARAKAŞ Teşekkürler Osman bey.

MUHSİN AVCI

Kısaca bahsedeyim. Zaten işlemlerde toplam kalite artmıyor. Kalite hizmeti verelim, bakış açısı, alışkanlıkların değişmesiyle artıyor. KURGAN süreci başladığında, biz tüm müfettişlerimizi onay olarak topladık. Şu an arkadaşlarımız, müfettişlerimizle görüşüyorlar, konuyu aktarma noktasında, işin nasıl yapılacağına ilişkin yaklaşımlar, herşeyden önce tüm müfettişlerimize de rehberi ve bunun kullanımına ilişkin bilgilendirmelerini yaptık.

Bu sahte belge meselesi, alışkanlık meselesi dediğim gibi bir konfor, konfor herkes için geçerli. Bunun değişimi zaman alacaktır. Müfettişlerimize inisiyatif tanımadan bir konuşma gibi birşey olamaz. Onun müfettişi olmalı, başka birşey olur. Başka birşey olur, meslek tanıma anlamında. Çünkü muhakeme etmek, mukayese etmek, çıktıya varmak anlamına geliyor. Bunu öldüremeyiz, yok edemeyiz, ama standartlar, belirli kurallar koyarız, onları kontrol ederiz ve VDK’lar bu kontrolleri sağlarlar ve sürekli bir eğitim süreci yönetilir. Şu an VDK akademisi şu an içerisinde online olarak da oluşturduğumuz formatlarla müfettişlerimizi sürekli güncel tutmaya gayret ediyoruz. Kaçakçılık, sahte belge bizim aslında müfettişlerimiz için en basit iş haline gelmiş durumda ama, az önce bahsettiğimiz gerekçelerden dolayı % 80 VDK bununla uğraşıyor. Yıllardır, bugünün meselesi değil bu, bu iş öyle birşey ki bazı müfettişlerimizin işte kontrol noktasında klavyeleri yapranmış, çünkü bu kadar yoğun bir iş, başka birşeye bakma ihtimali yok. Zaten şu KURGAN olayının diğer bir amacı, müfettişlerimizi buluşturmak, onlara zaman tanıyabilmek, aslında içeride de bu değişimin yolunu açmak.

Şimdi soruda da ifade edildiği üzere, matrah, en doğru şekilde süreci yönetip, mahkemece kaybedilmeyecek raporu yazmak. Bunu da tabii ki en iyi alt yapı çalışması, eğitim çalışması, format çalışmaları hepsi tamamen devam ediyor.

BAŞKAN A.MÜFİT ERKARAKAŞ

Çok teşekkürler Başkanım. Şimdi izleyen arkadaşların bir de yazılı soruları vardı. Hani süre itibarıyla biraz daha vaktimiz olsaydı, altı tane yazılı soru, Ahmet beyden mi başlıyor? Ahmet AYTEMİZ.

“2009’larda gitti, VEDOP projesiyle sorgulama programları başladı. IMF ve Bakanlık inceleme elemanları geliştirilmesine yardımcı olmuştu. Sahte fatura tespitlerinde oldukça başarılıydı. Sanırım VDK o programı alıp, geliştirmiştir.

Bir, hissesi mevcut sorgulama programı devam ediyor mu?

İki, ek olarak VDK’da o programda yapılan katkılar nelerdir?

Üç, bu tür programların geçmişte geliştirilmesinde katkı sunan tüm bürokratlara teşekkür edilmesi kanısındayım.

MUHSİN AVCI

Teşekkür ediyormu Ahmet üstad, kıdemini bilemiyorum. Şöyle; VEDOP projesi, bu olamaz bir proje. Gelir İdaresi’nde devam ettirilmiş, denetim bu tarafa geçince, oradaki projenin önemli değerli bir proje var şimdi, kural bazlı çalışıyor. KDVİRA gibi kural bazlı çalışan başka bir proje var. Yada işte 160/A yine işte o da risk analizi sistemi, o var, devam ediyor. Bizde de var kural bazlı çalışan. Ama bu proje öyle değil, hem kural bazlı çalışıyor, hem yüklemekten yararlanıyor,

hem cari veriyle çalışıyor. Yani aynı proje değil. Yaklaşık olarak farklı bir projeden bahsediyoruz. O projeler bize çok katkı sağladı. Ama şöyle bir yönü de var, çabuk eskiyorlar. Kural bazlı projelerin çabık eskime huyu var. Kuralları devamlı yenilemek zorundasınız. Bu anlamda sıkıntı yaratıyordu.

Birden fazla politika var, işte yapay zekada var, işte atıyorum kural bazlı analiz ve yaklaşımda var. Bir vergi istihbarat var, Bu da Vergi Denetim Kurulu Başkanlığı'nın sahte belgeyle ilgili bütün inceleme deneyimli, denetimle ilgili deneyimli, bunlarla ilgili görüntülerin, ilişkilerin bir şeklinde yapılıyor. Yani burada birden fazla sorunun, birarada koşulduğu süreç var, onlardan biraz farklı kurallar düzeyi. Sistemlerimiz bizim geliştirmeye devam ediyor Bugüne ulaşmamızın temeli odur.

BAŞKAN A.MÜFİT ERKARAKAŞ

Engin GÜMÜŞTAŞ arkadaşımız, “mali idarenin böyle bir uygulamaya başlamış olması Cumhuriyet tarihinin en önemli ekonomik devrimidir. YMM mesleğinin destek vermesi mali idareyle birlikte başta randıman olmak üzere, ortak çalışma yapmalı diye düşünüyorum. Yasal düzenlemelerle YMM ile mali müşavirlik mesleklerinin birbirinde ayrılması uygun olmalı. YMM mesleği noter gibi olmalı, devlet mührü kullanılmaktadır, çalışmaların başlanması düzeyinde”. Tabii bu sayın Başkanlarımdan ziyade bizim kendi meslek içi idari mekanizmamızla ilgilidir.

Fatih GÜLEÇ arkadaşımız “VDK'nın riskli mükellefleriyle ilgili Yeminli Mali Müşavirlerini sorgulayan silme yetkisi verebilir mi, en azından tam tasdik kapsamında olan mükellefler nezdinde olması yeterli olabilir diye düşünüyorum”.

MUHSİN AVCI

Aslında cevapladık. Hakan hocam bir soru sormuştu, aslında cevapladık. Mükerrer olacak aslında cevapladık, isterseniz geçelim.

BAŞKAN A.MÜFİT ERKARAKAŞ

Evet. Hidayet KÜÇÜK “Naylon fatura kullanıldı mütalaasıyla vergi müfettişi yada vergi dairesi daha önce yapılan KDV stopajını dikkate almadan hem indirilecek, hem de iade alınan KDV vergisinden çıkartılması önerilmektedir, Bu işlem doğrumudur?”

ERHAN SELİM Üstat siz cevap verecekseniz.

MUHSİN AVCI

Hani doğrudur, hem yanlıştır, onu farklı bir gözle değerlendirmek lazım. Mukteza şu an sadece o şeye karşılık olsun diye söylüyorum. Mukteza bu işlemin böyle yapılması gerektirir diye görüş verdi, gibi gözüküyor.

BAŞKAN A.MÜFİT ERKARAKAŞ

Teşekkürler. Evet, Hüseyin GÜL arkadaşımız bize teşekkür ediyor.

BAŞKAN A.MÜFİT ERKARAKAŞ

Evet arkadaşlar, çünkü sizden önce, bugün 200'e yakın canlı izleyen arkadaşımız vardı. 500 civarında da katılımcı vardı. Yani totalde 700 civarında meslektaşımız bugünkü programımıza dahil oldu. Bu Başkanım, İstanbul'daki aktif YMM'lerin yaklaşık yarısı. Yani yarısı bugün sizin açıklamalarınıza ve ifadelerinize tanıklık ettiler. Bu yüzden biz de memnun olduk, böyle bir buluşmanın olmasına ve sizin katkılarınıza çok teşekkür ediyorum.

İSMAİL AY

Böylelikle sayın Başkanlarıma çok teşekkür ediyorum. Çok önemli bir toplantı olduğuna inanıyorum. Ben teşkilattan ayrıldım. SGK'dan ayrıldım. Dolayısıyla her duyguyla burada empati yapabiliyorum, evet öyle söyleyeyim. Hem idare açısından bakıyorum, hem de Yeminli Mali Müşavir meslek mensubu arkadaşlarım açısından bakıyorum. Dolayısıyla Vergi Denetim Kurulu'nun başlattığı bu uygulamayı çok önemli buluyorum. Zaten sayın Başkanım siz de ifade ettiniz değil mi, _Siz "mîlat" dediniz. Muhsin Başkanım da bugüne kadar bu konuda "sahte belge işini konuşmadık platformlarda" dedi. Aynen öyle "konuşmadık, konuşulmadı yok sayıldı". Kayıtdışı ekonomiye anlatacak kim ifae edebilir? Ben şimdi şöyle izah edeyim; Bu çıktığı zaman, yer yerinden oynamıştı, çünkü alt yapısı yok, uymadı, olmadı, oturmadı. Dolayısıyla bu düzenlemeyi de bu kapsamda önemli atfettiğim için, alt yapısı ayakları toplu bir durumu, sosyolojik durumu, oturdu mu, oturacak mı, mevzuat düzenlemeleri, açıklamalar vesaire, bu önemli olduğuna inan....

İkincisi, bu VTR bir kutsal metinle diye konuşuldu. Şimdi olayın bu tarafında yaşadığım için, VTR müfettiş için kutsal bir iş, yani ortada bir VTR varsa, vergi düzenleyicisi varsa, müfettiş arkadaşım ona "bu yoktur" deme, kullanmama ihtimali sıfır, yani VTR varsa, vergi tekniği raporu varsa, vergi müfettişi arkadaşın "bunu kullanmadın, rapor yazmıyorum" bu şekilde bir yaklaşım olmadı. Bir istisnasını ben yıllar önce yapmıştım Adana'da çalışırken. Bu rapor bir türlü sahte fatura kullandı diye incelemesi yapıldı.Orman İşletme Müdürlüğü yangın binası inşa ediyor. Yangın binasını ihaleye çıkarıyor. Bir firma alıyor. İş teslim ediliyor, tutanaklar düzenleniyor, ödemeler yapılıyor, farklı farklı birimlerde. Ben bunu kabul hissettim, tetkik konusu yapmadım. İdare de kabul etmedi, raporu yazan arkadaş da tekrar gönderdi. Raporu yazan arkadaş da raporu düzeltti. Sonra başkan arkadaşımız gelmiş, şurada bir düzeltme yapmış, bir istisnası bu var sayın Başkanım, öyle söyleyeyim. Dolayısıyla VTR önemli. Buradan nereye gelmek istiyorum? Üstadımız da burada izah etti.

Şimdi en büyük sorunlarımızda biri Erhan Başkanına soruyorum. Sahte faturaya ilişkindi, yani teknolojiye, sahte fatura düzenlesede teknoloji tekniği kullanmıyor. Daha önce sahte fatura düzenlemelerinde bir riski yoktu. Yani risklilik yoktu adı yok. Şimdi geline sonuça teknoloji kullanılınca şimdi kısmi sahte, kısmi VTR, şimdi öyle birşey ki, adam milyonluk cirosu var. Tonla malı var. Personeli var. Ama aynı zamanda sahte faturacı, dolayısıyla bunun ayrımını yapmak çok zor. Müfettiş arkadaşlarımız dolayısıyla tümünden sahtecilik geçip gidiyor. Az önce İlhan üstadımın da anlatmak istediği o, benim alışım gerçek ama fatura sahte. Ben senin alışını reddedeğim diyor müfettiş, dediğim gibi bunun istisnası yok.

Şimdi yapay zeka yada KURGAN dediğiniz sistem, bu kısmi sahteye nasıl değerlemeye alacaksınız? Yani vatandaş yerinde yoksa, sorun yok. Bu konu çok baş ağrıtabilir, kusura bakmayın, biraz uzattım.

Birşey daha söylemeke istiyorum. Sayın Başkanım teşkilattan yeni ayrıldığım için, müfettiş arkadaşlar tarafından çok sevilirsiniz. Bunu da paylaşmak istiyorum. Pozitif kararınız, eylemlerinizi, söylemlerinizi, yani çok yerli yerinde. Öyle söyleyeyim. Bunuda paylaşmak istedim. Teşekkür ederim. Bu da içimden geliyor paylaşmak söylemek istedim.

MUHSİN AVCI

Şimdi ben VTR'yle ilgili değerlendireyim. VDK'nın yaptığı şey anlamıda değerlendireyim. Müfettiş raporunu yazıyor. VTR, başarısız bir VTR olduğunu varsayalım, bir takım davaları da kaybediyoruz. Şimdi devletin tüm ordaki sürece ilişkin, tüm emeği boşa gitmiş durumda, müfettişin, VDK'nın, risk analizin vesaire. Şimdi bunu çözmenin teknik yöntemleri var. Şimdi Erhan bey KURGAN'la ilgili birşeyler paylaşabilir orada ama, atıyorum şöyle bir formül getireceğini düşünüyorum. Çalışıyor üzerinde riskli cümle kurarsınız, onun da içini doldurmaya çalışırsınız, atıyorum, eğer kişi ibraz ediyorsa, artık buna herşey sahtedir derken, bir kez daha düşünün birincisi bu.

İkincisi, atıyorum burada bir devir borcuyla bu adam devirden önce mal satmış olabilir. Dolayısıyla ilk kurulduğundan itibaren "sahteci derken" bir kez daha düşün.

Yine başka bir örnek, aynı bazda sürekli ödeme talimatı vermiş, örnekleri olduğunu söylüyorum, beş yıl boyunca ayın 25'inde ödeme yapılmış. İcra dairesi ödeme yapmış. Artı bir de stopaj var hani üzerinde, sattığınız zaman, bir kez daha düşünün. Benim çalıştığım şey şu; Artık kasa hesabı giriyorsak ki, benim amacım da hani sadece ıvır zıvır şeyler ifade etmeyen, olmayan mükelleflere müfettişlerimizin zaman ayırması değil, işte "bunları 21 günde bitirin, geri kalan zamanda artık kısmi tercihi ortaya çıkaracak bir nitelikli müfettiş bakış açısı. Bakacak, araştırarak ve dönecek raporu bağlayacak, Burada bir düzeltmeyi sağlayacak diye düşünüyorum.

Bu az önce bahsettiğim varyant bunlara ilişkin. Sahte belge risk olmayabilecek şekilde varyantla ilgili bir çalışmamız var. O arkada devam ediyor.

ERHAN SELİM

Değerli üstadım meslektaşına bundan sonraki hayatında başarılar diliyorum.

BAŞKAN A.MÜFİT ERKARAKAŞ Ama, ama,

ERHAN SELİM

Şimdi şöyle teorjik göndermelerle devam ediyoruz. Bir kere, birinci şeyi kutsal metin olması, kişiler ona atfettiği değerle ilgili. Araştırdık, dedik ki "bu % 200, % 500 nereden çıktı". Bakıyoruz, SBB'ye yazdığımız, mahkemeye bakıyoruz diyorlar ki "mahkeme böyle karar veriyor", biz kendi araştırmamızı yapmışız, öyle karar vermişiz. Mahkemeye göndermişiz, mahkeme "% 2 demiş", aslında. Aslında biz çıkarıp gönderiyoruz. Karşı taraf bize gönderiyor. Bir mutabakat sağlıyor.

Şimdi bir kere VTR baktığınız zaman, eğer zaman ayrılıp, çok hızlı yazılabildiği zaman VTR güçlü mesela. Kimse meslektaşıyla zıtlaşmak istemez. Orada siz başka birine yazdır demişsiniz, ama gitmemiş, bir noktada kesilmiş önü, çünkü alışılan şey bu değil. Alışılan şey, VTR'ye karşı çıkmamak. Ama bizi şu realitenin içerisinde hareket ediyoruz ve müfettişin üzerinde fazla yük var. Ondan çok fazla iş yapması bekleniyor. Bazı araştırmalar yapılmamış olabilir. Yapılamamış olabilir. Hızlı karar verilmiş olabilir. Ayrıca mükellef işte aldığıyla, sattığıyla "sahteci" demek daha kolay. Kendi içimizde bunu tartışalım hani, çokça tartışıyoruz zaten. Çünkü kısmi sahteciyi ayırmak, üstadın dediği gibi "çoğu zaman alan bir iş", yani şu, şu faturalar sahte faturalar gibi değil, tek, tek bakması gerekiyor. O zaman oraya tahsis edilmeyecek bir konu içerisine girersek, zaten kısmiyle mücadele edecek bir alt yapın olur. Ama bu tarafta gerçekten işte, terziden bunu ayırmalı, öbür tarafta mal satan arkadaşın eminsek, ki almadığına eminizdir birçok şeyde. Orada VTR artık güçlü bir rapor değil. Ama bu tarafta mükellefte işte, üstat bunu anlatmaya çalışıyor, aslında ben de aynı noktadayım. Getirmiş, ibraz etmiş, alımları var. Yaptığı mükelleflerle ilgili bir tespitimiz yok. Bunu zaten artık, buradaki VTR o kadar detaylı olacak ki, bu tarafta ciddi bir delil olsun. O çalışma yapılması gerekiyor ki, bu tarafta, buna ilişkin bir değer atfedilsin, Rapor, hani VTR'ye değer veren de biziz, onu değerli kılan da biziz, o değeri ona atfeden de biziz bu süreç

içinde. Dolayısıyla biz doğru değerlendirme yaparsak olay bir VTR olayı değil, olay tamamen bir objektif değerlendirme süreci. Rapor, hepimizin raporlarında hatalar oldu. Hepimizin raporu güçlü olabilir ya da o güçte olmayabilir ispat hukuku anlamında. Bakacağız, değenlendireceğiz mi? Bunu söyledik sadece. Yoksa VTR'yle ilgili bir gönderme yok yani. VTR olabilir sürecin içerisinde. Güçlü ama denildiğinde, evet güçlü bir belgedir. Ama biz mükellefimize bu tarafta getireği evraka, belgeye bakmak istiyoruz. Bu algıyı değiştirmek için de her şeyi yapıyoruz. Belki on sene sonrada bu algı oturmuş olacak. VTR olmasına rağmen, biz yazmıyoruz, işte bakıyoruz, ki çıkış noktasına ben farklı bir şekilde hareket edildiğine eminim yani. 85'ten bu yana yapılmıyor inceleme. İşte KDV'nin hayatımıza girişi, işte sahte belgenin yayımı olmuş. Onun öncesinde de vergi incelemesi vardı. Yine o dönemde VTR veya başka raporlar vardı muhtemelen. Bunu böyle bakmak lazım, hukuk açısından, objektiflik açısından. Evet, başka bir meslektaşımla çelişebilirim yanlış olduğunda. Mahkemeler de bu işin doğasında var. Vergi incelemesi zaten, böyle bir şeydir, bu algı üzerine kurmaya çalışıyoruz. Ama çok değerli yorumlar. Deneyiminizi paylaştığınız için teşekkür ediyorum.

BAŞKAN A.MÜFİT ERKARAKAŞ

Evet, son dedim, ben “son” dedim, altı, yedi tane parmak kalktı, buyur.

NİHAT UZUNOĞLU

Bir öneride bulunacağım. Konuşmamda da belirttim. YMM incelemelerinde bir genelge çıkartılabilirse, o genelgede bazı şeyler yazılabilir.

MUHSİN AVCI

Aynı şeyden bakıyorum sürekli. Şimdi buna ilişkin bir çözüm getirmeye çalışıyoruz. Şimdi ciddi bazda bir konunun ispatını sadece düzenleyici nezdindeki delillerle değil, delillerle de aynı izah edebilirsiniz ve bir VTR yazmışsanız burada iki tane konu konuşuluyor, yazılacak ya iyidir, ya değildir şeklinde. Aynı şekilde bir, şimdi bir ekip çalışıyor. Bir VTR, zamanı aldı, sattığı herkes sahteci demek zorunda mı? İşlem bazında bunları değişik alternatifler oluşturabilir mi? Ama hukuki bazda da VTR'yi tamamiyle kapsamayacak şekilde, bunların hepsi şu an müfettişlerimiz sahada sizlerle çalışıyor. Şimdi aklın yolu bir yani, aynen katılıyorum.

BAŞKAN A.MÜFİT ERKARAKAŞ

Teşekkürler, son Hakverdi'den bir not, bir arkadaşımız da ısrarla el kaldırıyor. Kapanış sorusunda Vahap ADIYAMAN.

HAKVERDİ YARADILMIŞ

Teşekkür ederim üstadım. Ben şöyle, Mart ayında sahte belge raporu VTR düzenlenen işle ilgili Mart ayının başında bilgi isteme yazısı geldi. Arkadaşlar, müfettiş arkadaşlar bu yazıları göndermeden arka planda o evrakı araştırıp ona göre davrandılar. Teşekkür ederim.

MUHSİN AVCI

Gelen yazılar KURGAN'la ilgili yazılardır diye tahmin ediyorum. Vardır muhtemelen de, bu son dönemde çıkan yazıların tamamı başka bir gerekçeyle havuzda olma ihtimali var. Hani dediğiniz şekilde olabilir ama, bazen bazı durumlar olabiliyor mükellefle ilgili, üç, beş farklı yerden, farklı gerekçelerle bizim havuza düşmüş olabiliyor. Sizin ki SBD ilgili Gelir İdaresi'nden gelen yazılar var. O kapsamda olabilir diye tahmin ediyorum. Peki teşekkür ederim.

BAŞKAN A.MÜFİT ERKARAKAŞ Evet,

.....

Teşekkür ederim. Yeminli Mali Müşavir. Bu Oturum için çok teşekkür ederim. Vergi İdaresi'nin teknoloji kullanarak mükellefi incelemeye alma noktasındaki sosyal adu takdirle karşılıyorum. Daha etkin, daha güzel, ben diğer meslektaşlarım kadar cesur olamadığım için, Yeminli Mali Müşavirlik yapmıyorum. Çok ünlü bir firmanın danışmanlığı gayreti içindeyim, ama sahte belge kullanmakla suçlandığımız bir dönem yaşadık.

Yapay zekayla ilgili oluştu. Tek Düzen Hesap Planı bir soru geldi. O soruya cevap verdim. Teknik konuya giriyorum ama, şüpheli alacaklar tutarını yine şüpheli alacaklar karşılığıörtüşmüyor. Örtüşmemesini şöyle izah ettim; Global bir sermaye firmasıyız, sadece Vergi Usulü geliştirttiği usulleri yerine getirerek ayırmıyor mu? Kesinlikle alacakların da ihtiyaten önden yüklemeye karşılık ayırıyorum ve bunları beyannamemizde kanunen kabul edilmeyen gider olarak beyan ediyorum. İzahat yaptım, vergi dairesi. Ancak, bir süre sonra izahat vergi dairesinden şu yazıyı aldım “kusura bakmayın yapay zekaya takıldı izahat”. Bu yapay zeka Gelir İdaresi'nde mi, Vergi Denetimi'nde mi, bilmiyorum ama, bu tek düzen hesap planının uygulamasının artık böyle bir ihtiyari tedbir falan, bu tür iyi şeylerle cezai şeyleri biraz da yıkmak ihtiyacı var. Teşekkür ederim.

BAŞKAN A.MÜFİT ERKARAKAŞ

Biz de teşekkür ederiz. Sanıyorum yapay zekanın Vergi Hukuku alanında eğitilmesi gerekir.

ERHAN AVCI Teşekkür ederiz.

BAŞKAN A.MÜFİT ERKARAKAŞ Biz teşekkür ederiz.

MUHSN AVCI

Biz teşekkür ederiz. Şimdi öyle bir şey oldu ki, hani yapay zekanın da günahını alabiliyoruz bazı noktalarda. Neticede bizim taraftaki yapay zekayı biz sonuç verebilecek şekilde de değil yani, risk analizi katmanında kullanıyoruz daha çok ve o da bizi risk analizinin ilk evresi, yoksa raporlama alanında, ne şey alanında içine girmiş olduğu bir yer yok. Zaten dönem ayrı bir dönemdir, aynı dönemde değil. Başka platformda tespit edilebilecek birşey, yapay zekanın günahını almış olabilir.

BAŞKAN A.MÜFİT ERKARAKAŞ Teşekkürler, evet Vahat bey.

VAHAP ADIYAMAN

Ben Sayın Başkan'a, sayın Başkan Yardımcısı'na çok teşekkür ediyorum kendilerine, çok güzel bir toplantı oldu. Ben bu toplantının burada kalmaması gerektiğini düşünüyorum. Öyle zannediyorum ki, birçok konuda zaman zaman belki bu toplantı şimdi şu bakımdan bence çok iyi; özellikle Yeminli Mali Müşavirler açısından KURGAN, tabii eksigi ile, artısıyla önemli katkılar sunacaktır. Bu Yeminli Mali Müşavirin hem çalışmasını kolaylaştıracak, hem de beş yıl sonraki risklerimizi azaltacaktır, çünkü denetimde de çok önemli katkıları olacaktır. Bu bakımdan gerekse uyum açısından çok çok önemli. Biz zannedersen 1,5 yıl öncesinde sizi ziyaret ettiğimizde, vergiye gönüllü uyumu sağlamak hedefimizdir” demiştiniz. İlk önce izaha davetle, sonra da KURGAN'la bir adım atıyorsunuz, bence çok da güzel oluyor. Ama bir noktada altını vurgulamak isterim. Sizce biz Gelir İdaresi'yle yaptığımız görüşmelerde şu konuda, çok da hoşumuza gidiyor, bunu kullanıyorum. Diyorlar ki bize “Tasfiye olan firmalarda gerçekten de çok önemli pozitif

gelişmeler var, değerlendiriyoruz”. “Yahut KDV iadesi isteyen firmalarda, tasfiye olan firmalar da, KDV iadesi isteyip tasfiye olmayan firmalara kıyasla çok büyük farklılıklar görüyoruz”. Kendi tespiti Gelir İdaresi’nin. Bu bizi mutlu ediyor. Yeminli Mali Müşavirlerin daha da gelişerek bu noktada devam edeceği kanaatindeyiz.

Bizim Türkiye genelinde 5 bin Yeminli Mali Müşavir yaklaşık olmasına rağmen, 2.500 civarında çalışanlar listesinde kayıtlı yeminlimiz var ve tasdik sayımız 45 bin civarında. Şimdi bütün bunları söyledikten sonra, bir bakıma da Hakan hocam söyledi, sahte belge, sahte faturayla ilgili verginin doğru hesaplanması ve ödenmesiyle ilgili biz kamunun yanındayız, genellikle tartışmalı. Aynı şekilde mükellefi korumak açısından da mükellefin yanındayız. Ve çok güzel bizim hoşumuza giden kısmı, hem mükellefle, hem Gelir İdaresi bize güveniyor, bize inanıyor. Tasdik zorunlu olmamasına rağmen, mükellef hala bizimle sözleşme yapıyor, sözleşme sayılarımız da artıyor. İleriki dönemde Gelir İdaresi’nin gündemine girip, 7524 Sayılı Yasaya da girip, her ne olduysa yolda düştü, tasfiyeyle sınırlanmıştı. Üzerinde sınırlı olması KDVİRA’ya konmuştu. Gerçekleşmedi.

Ayrıca “kısmi tasdik” diye bir çalışmamız var. Onunla da ilgili bir adım atamadık. Önümüzdeki dönemde Yeminli Mali Müşavirlerden kamunun daha fazla yararlanması gerekiyor. Gayet tabii bu konuda da hem sizlerin işi, hem de mükellefin işi daha kolaylaşacaktır. Kamunun da sıfır maliyette çalıştıracaktır, daha ne istiyorsunuz bizden?

Çok teşekkür ediyorum. Tekrar hoşgeldiniz. Ayaklarınıza sağlık.

BAŞKAN A.MÜFİT ERKARAKAŞ

Çok teşekkürler Başkan. Evet artık zannımca kifayeti müzakere, çünkü saatte 18,00’i doldurduk. Efendim öncelikle bugünkü buluşmamıza vesile olan sayın VDK Başkanımız Muhsin AVCI’ya ve Başkan Yardımcı Erhan SELİM arkadaşımıza çok çok teşekkür ediyoruz.

Çok ciddi ve gerçekten de bir uygulamaya kalkıştılar. Tabii ki başlangıçta bunun doğal sıkıntısı, uygulama zorlukları, aksaklıkları vesaire olacak, ama bunu hiçbir zaman kaybetmemek gerekiyor ki, burada çok önemli bir makro hedef var. O da çok ciddi ve anormal boyutlara ulaşmış reel bir kaybı da ve karapara çete, terör adına ne diyecekseniz, o karanlık plandaki finansmanı üzere bu sürecin başarılı olma mecburiyeti var.

O yüzden biz bugünkü buluşmamızın da verdiği avantajla bütün şu anda izleyen, burada olan meslektaşlardan da rica edelim ve Başkanlarıma da bunun ifadesinde bulunalım ki, ileriki dönemde ortaya çıkacak tüm aksaklıkları yada sıkıntıları bize aktarın, Odamıza aktarın, biz de bunları Erhan Başkanımıza, Muhsin Başkanımıza aktaralım. Böylece bir interaktif bişeyle biz de VDK’yı beslemiş olalım.

Sonuçta amaç, bu tür için olabiliğince sakıntılarımız ya da uygulama pürüzlerinin giderilmesine daha etkin bir kullanım alanına erişiriz. O yüzden interaktif ilişkimizi hep beraber sürdürüp, bu süreci destekleyerek, başına birşey de gelmemesini temenni ederek, ben hepinize katılımınız için, katkılarınız için teşekkürlerimi sunuyorum. Başkanlarıma da son kez çok çok teşekkür ettiğimizi ileterek toplantımızı bitiriyorum.